Isola Pisani
A MURI
NU ÎNSEAMNĂ
A MURI
Amintiri din viețile
anterioare
Universul din noi

ISOLA PISANI

A muri nu înseamnă a muri

Amintiri din viețile anterioare

Mărturie

L-am numit Thomas Orville pe cel căruia moartea unei fiinţe pe care o iubea profund a fost începutul şi nu sfârşitul unei lumi.

Numele său, profesia sa, sunt imaginare.

Aşa a dorit. El vrea să ne împărtăşească cercetările care l-au condus la negarea morţii ca atare, dar este rezervat în privinţa suferinţei sale personale.

Povestea acestei nefericiri a cărei semnificaţie vrea să o înţeleagă, dornic să afle adevărul, este tot atât de autentică pe cât poate să fie o întâmplare relatată.

Aceasta nu numai datorită faptului că îl cunosc pe Thomas Orville şi nici pentru că am transcris toate însemnările sale.

Ca să nu mistific adevărul, am vrut să înţeleg. Am pus întrebări D-nei Grant-Kelsey şi dr. Kelsey care descoperă, tratează şi vindecă zilnic – de mulţi ani – boli ale căror cauze îşi au originea în vieţi anterioare. I-am cunoscut aşa cum şi Thomas Orville i-a cunoscut la rândul său. Le-am văzut apartamentul din Hyde-Park Gate unde au locuit până în 1976. Sunt aşa cum i-a descris Thomas. Mi-au inspirat stimă şi încredere. Şi am lucrat cu ei, în această stare de concentrare deosebită pe care ei o numesc „schimbare de nivel".

Ca să fac această anchetă am înaintat pas cu pas.

Mi-am retrăit mai multe vieţi anterioare a căror povară apăsa greu pe umerii mei.

Am crezut că această povară se datora întâmplărilor nefericite din copilăria mea, eredităţii mele, secolului în care trăiam. Am descoperit că, în esenţă, mă moştenesc pe mine însămi: cele mai apăsătoare suferinţe provin din vieţile mele anterioare. Ca să scap de ele a fost suficient să refac etapele precedente cu dificultăţile lor. Joan Grant-Kelsey şi Denys Kelsey m-au învă-

tat că nicio teamă nu poate să dureze la nesfârşit. O tristeţe profundă, o anxietate, o durere ne însoţesc pentru că ne aşteaptă să le găsim leacul.

Dincolo de aceste aporturi terapeutice, metoda soţilor Kelsey ne permite să afirmăm că vieţile noastre nu sunt nici izolate, nici întâmplătoare, nici inutile. Ele au un sens: ele tind spre eliberarea noastră. Ele ne oferă posibilitatea de a dobândi o dezvoltare completă, desăvârşirea.

Aceasta nu este o idee revoluţionară. Teoriile spiritualiste milenare, unele din zilele noastre, afirmă acest lucru. Filozofii clasici, religiile cu baze solide, susţin toate aceste lucruri de multă vreme.

Dar acestea nu sunt deseori decât sisteme, jucării familiare ale spiritului, străine sufletului copleşit de disperare.

Doamna Grant-Kelsey şi doctorul Kelsey ne ajută să percepem realitatea: ei îngrijesc, vindecă total atunci când se referă în mod pragmatic la veşnicia de după moarte, la SUPRAVIEŢUIRE.

Prima lor datorie fiind, după ei, uşurarea suferinţei omeneşti, ei nu au avut timp să formeze succesori. Din nefericire. Pentru că vremea trece. Într-o bună zi, nu vor mai fi aici ca să vindece unele boli fizice sau psihologice, incurabile din punctul de vedere al medicinii tradiţionale. Această relatare este o dovadă a rezultatelor obţinute de o terapeutică ce reaşează fiinţele în dimensiunea lor uitată: natura fundamental „supra-fizică", metafizică, a celor vii.

Descoperirile şi reflecţiile de astăzi ale fizicienilor sunt în concordanţă cu studiile aprofundate asupra comportamentelor şi facultăţilor noastre. Urmărind axa Esenţială a unei Conştiinţe – există oare Viaţă fără Conştiinţă? – oamenii acced, în funcţie de experienţa şi de alegerea lor, la unele stări, la unele grade de intensitate. Clarviziunea, psihometria, telepatia, mediumitatea, radiestezia nu sunt altceva decât indiciile ei diversificate.

„Memoria îndepărtată", facultate care ne permite reînvierea existenţelor anterioare, este pur şi simplu una din acele

stări de conştiinţă. Ea nu este ceva „anormal" sau „paranormal". Toţi suntem înzestraţi cu această memorie îndepărtată chiar dacă nu ne dăm seama.

Astfel, altădată, vederea dermo-optică era considerată ca un „dar", fiind apanajul unor personalităţi ciudate, unor vrăjitoare înzestrate cu „puteri"... Astăzi ştim că un individ din cinci are aceste puteri în mod natural. Şi în mod inconştient. În plus, un stagiu de pregătire dezvoltă vederea dermo-optică, fără efort, la cei care o posedă într-un grad mai mic de dezvoltare.

Poate că la fel stă situaţia şi cu memoria anterioară, conştiinţă a Vieţii de-a lungul existenţelor succesive: moartea nu este altceva decât punctul de trecere.

Tot aşa cum nu murim, noi nu suntem încătuşaţi de iraţional. Dacă vrem să ştim de ce în cazul unei reuşite ne încearcă disperarea, în cazul unei victorii ne simţim răniţi, răspunsul există. Dar nu de „aici", acest „aici" limitat de cele cinci simţuri ale noastre. Răspunsul vine din altă parte, din spaţiile întrezărite în stare de veghe, cunoscute în timp ce corpul nostru dormitează.

„Să mori... să dormi", spunea Hamlet. O parte importantă din noi-înşine, conştiinţa permanentă, nu moare şi nu doarme niciodată.

Dna Grant-Kelsey şi Dr. Kelsey nu ne transmit „o credinţă" revelată doar câtorva persoane dotate cu percepţii extrasenzoriale superioare mediei. Ei ne introduc într-o realitate cu care nu suntem încă obişnuiţi, dar despre care, fiecare dintre noi, la fel ca Thomas Orville, sau ca alţi pacienţi de-ai lor, ca orice cercetător serios, se poate informa, poate verifica faptele.

Cât despre mine, eu le-am experimentat, le-am observat, le-am confruntat cu documentaţii şi analize serioase.

Eu depun pur şi simplu o mărturie.

O mărturie printre multe altele, a căror sumă, într-o bună zi, va demonstra că ştiinţa raţionalistă ne ascunde o parte din ceea ce este esenţial.

Isola Pisani

Zorii unui soare negru

„Moartea nu este decât o clipă în care încetează faptul de a muri"

MONTAIGNE

Thomas Orville este un bărbat suplu, cu un anumit gen de umor, cu o sănătate medie.

Afacerile biroului de arhitecți unde lucrează sunt prospere. Anturajul său îl consideră ca fiind un om cu un viitor frumos; deocamdată este un om fericit.

Este, deşi încă nu-şi dă seama.

În septembrie 1972 Thomas îşi serbează fericit ziua de naştere: patruzeci şi doi de ani. A doua zi, soția sa, Miguelle, este omorâtă într-un accident de maşină.

Cei doi se cunosc de multă vreme.

Două luni mai târziu ar fi trebuit să se nască primul lor copil.

Miguelle şi Thomas se completau, se înțelegeau, ştiau să-şi facă unul altuia mici bucurii. Dacă aveau probleme – bineînțeles – cu noroc şi cu tandrețe nu le prelungeau; apoi le uitau. Altceva era important pentru ei, ceea ce îi unea. Formau un cuplu; un cuplu plin de îngăduință, aşa cum sunt mii de cupluri.

Dar pentru Thomas, Miguelle este unică. Pentru că ei se iubesc. Acestui avantaj, afinităților care îi leagă, li se adaugă ceva în plus: asupra ei, el şi-a concentrat toată afecțiunea pe care nu trebuia s-o mai acorde familiei sale dispărute prea curând. Nu mai are decât un tată cu care nu se înțelege.

În clipa în care fericirea lui a dispărut, ea a înțeles întinde-

rea

Pierdută.

Astfel într-o clipă, universul lui Thomas Orville a devenit de nesuportat. El însuşi se simte orb, infirm, diform. Dintr-o dată se află înconjurat numai de întuneric într-o imensitate rece. Şi, pentru el, chiar şi soarele este negru. Nu şi-a explicat niciodată – nu a putut să explice nimănui – cum de se mai ţinea pe picioare atunci când soţia şi copilul coborau în pământ. Voinţa curajului, poate. Dar mai ales sentimentul, evident, că ţipetele şi gesturile ar fi fost ridicole, fără nicio legătură cu durerea sa. Bunicii muriseră, mama sa era moartă, cei apropiaţi şi prietenii dragi muriseră şi ei: dar niciodată până acum nu simţise o durere atât de sfâşietoare, atât de groaznică. Acolo, lipsit de carnea din carnea sa, de bucuria de a trăi, respira cu greutate, nu mai auzea decât un urlet prelung de spaimă în interiorul său.

La cimitir nu a strâns mâna nimănui. Din ceremonia înmormântării, din şoaptele despre drama sa, el nu a reţinut decât senzaţia unei pâcle apăsătoare, străbătută de un fulger: tatăl său nu era cu el în această încercare care avea ca semn specific crizantemele. Cumnatul său, Georges, i-a spus, mult timp mai târziu, că nu fusese nicio crizantemă în ziua aceea. Ele nu înfloresc în septembrie. Şi totuşi Thomas le-a văzut tot timpul. În mod absurd, o frază îi revenea în minte: „În China ele râd la înmormântări. Strămoşii vor ca cei vii să râdă la înmormântări".

Thomas a crezut că îşi pierde minţile.

Şi poate că este într-adevăr alienat.

În afară de Georges, nimeni nu se îndoieşte. Dacă studiul comportamentului, în zilele noastre, ne interesează din punct de vedere teoretic, el ne conduce rareori la îngrijirea unei suferinţe speciale. Apropiaţii lui Thomas aşteaptă ca el să depăşească această întâmplare fără prea multe probleme, aşa cum au făcut mulţi alţii înaintea lui. Totuşi, este simplu. Este suficient să te agăţi cu încăpăţânare de rutina zilnică până când vei reuşi: într-o seară, când vei fi gata să adormi, suferinţa va fi şi ea amorţită deja de ritualurile de peste zi, dejunuri, întâlniri...

Cam aşa vorbeşte mama soţiei mele. Ea este cu adevărat

îndurerată. Dar ea vede în dispariția bruscă a fiicei sale însărci nate voința lui Dumnezeu „nesfârșit de bun" – desigur – care își manifestă preferința sa pentru unii slujitori, impunându-le desti ne dificile. Ea suferă deci cu demnitate pasivă. Este deci în mo firesc un ajutor considerabil. „Dumnezeu vrea aceasta pentr binele meu", frază care explică totul. În plus, firea ei cu o încli nație spre sacrificiu o conduce spre resemnare.

Thomas, dimpotrivă, se revoltă împotriva unui destin ne drept. Mâncând puțin, dormind și mai puțin, muncind mecanic condus de o furie supraomenească de la rutina matinală până l gesturile reflexe de seară, el resimte până la greață zădărnici actelor lipsite de orice sens. De unde venim împreună cu lume aceasta în care ne aflăm? Încotro ne îndreptăm? Cum? De ce?

„Și alții au trecut prin aceleași necazuri"...

Da. Un eveniment asemănător: pierderea unei ființe dragi Dar cine ar îndrăzni să vorbească de „aceeași" suferință, de durere de „aceeași" intensitate?... Cine poate să cântărească, s aprecieze?... Poate că un Dumnezeu nesuferit căruia îi place s lovească?... Toate aceste expresii sunt nepotrivite. Fraze goale ireale.

Și Thomas descoperă că acest cuvânt „iubire" este o treab foarte încurcată. Pentru mama sa și pentru cei apropiați, el avut „afecțiune", tandrețe sau pasiune; unor simpatii el le-a răs puns cu cordialitate. Dar nu avut decât o singură iubire Miguelle.

Sute de drumuri s-au întâlnit în ea și prin ea: prietenie, do rință, sălbăticie, blândețe, cuceriri, abandonuri, necesități... toat cuprinse într-o iubire. Nimeni și nimic n-au trezit în el aceast plenitudine de „izbucniri", de viață. În acest stadiu, Thomas nu cunoaște decât o dragoste a abisurilor. Acesta este adevărul său el care se simte mort acum. Dacă ceilalți s-au obișnuit cu absen ța Miguellei, motivul este foarte simplu: ei pot să facă acest lu cru pentru că ei nu o iubesc la fel de mult ca el. Ea nu le este d o importanță vitală.

Cuvintele pe care le aude nu corespund realității „sale" Sunt insuportabile. „Curaj": nu evocă același efort de rezistență

pentru el, „normal" pentru alții, pentru el este dincolo de orice măsură. „Viața merge înainte", spun ei: nu este adevărat, viața sa a fost înmormântată împreună cu ea și cu copilul promis. Sub înfățișarea unui om viu el este mort, cum de nu înțeleg ei acest lucru?

Într-o dimineață, pe când disperarea îl cuprinde și mai puternic: „De ce să nu mă sinucid?" se gândește el.

Nici munca, nici familia soției sale, nici prietenii nu reprezintă o justificare pentru a suporta niște zile absurde într-un oraș care... în condițiile.... etc.

Este mulțumit că s-a gândit la aceasta. Ar fi o soluție posibilă ca să scape de durere. Cochetează cu ideea de a termina cu acest infern. Să termine odată cu suferința. Are în fine o alegere: să rămână sau să plece.

Răgazul este scurt.

Țâșnind de nu se știe unde, două întrebări îl asaltează: „Am dreptul să mă sinucid?" – „Și chiar dacă am dreptul, după sinucidere ce voi găsi? Este ceva de găsit?" Neplăcut lucru!

Și prima lacrimă străpunge atunci carapacea înghețată a lavei întărite care îl înlănțuie pe Thomas, cu toate că el nu simte limpede nimic, nici de la una, nici de la cealaltă.

Câte săptămâni au trecut de la moartea Miguellei? Habar nu are. În singurătatea sa, el învață cât de ciudat este timpul său, diferit de cel al calendarului. Paradoxal, accidentul s-a întâmplat abia „ieri"... dar și acum câteva secole.

În timpul acestor zile dezolante, conștiința sa a reținut câteva cuvinte auzite ici și colo. Își amintește acum că „grupul materialiștilor" îl stimula să: „trăiește-ți viața băiete, atât cât mai ai timp". Aceasta însemna că după ce lumânarea a ars, după ce fumul a dispărut, nu mai rămâne decât o piatră de mormânt, care, în cele din urmă, într-o zi, va dispărea și ea. Și apoi nimic. NIMIC.

Nimic nu va rămâne dintr-un surâs, un caracter, o voință, din emoții, din experiențe de iubire și de ură. Excepție făcând oamenii celebri care, contrar legilor firești, supraviețuiesc prin mausoleele istoriei. Dar nu mai mult de cinci șase mii de ani.

Sfârşitul este inevitabil: uitare... neant.

Amărăciune. Absurd... De ce nu?

În ansamblu „grupul spiritualiştilor" era reconfortant.

Un suflet vine de la Dumnezeu. Şi se întoarce la El. Nemuritor, el aşteaptă reînvierea măreaţă la Judecata de Apoi, fie cântând la harpă, fie ispăşindu-şi greşelile, fie adâncit într-un somn imaterial, fie rugându-se, în funcţie de diferitele concepţi antropomorfice.

Ce să mai creadă? Susţinute cu patimă, cele două „adevăruri" se contrazic. Moartea veşnică... nemurire... ce să aleagă?

Nici durerea nu este constant aceeaşi. Ea nu este acel monstru care se încăpăţânează să îi închidă accesul spre oricare drum, aşa cum îşi imaginează Thomas. Şi ea se metamorfozează şi ea vrea să-şi găsească liniştea. Ea sădeşte în inima lui Thomas o dorinţă puternică de „a şti", dorinţă care va creşte în interiorul său ca acei falnici arbori seculari.

CE S-A ALES DIN MIGUELLE?

Ce mai contează soarele negru, lumea rece, rana deschisă, povara obligaţiilor şi a indiferenţei: este esenţial să cerceteze ce s-a întâmplat cu Miguelle? Este nemuritoare? A pierit pentru totdeauna?

Îi lipseşte şi el suferă: dacă este nemuritoare... suferă oare şi ea pentru că sunt despărţiţi? Dacă a dispărut pentru totdeauna...

Dacă este nemuritoare, doarme? Inima lui este zdrobită, dar a ei? El o iubeşte; ea îl mai iubeşte încă, sau nu mai poate să-iubească?

Dacă este nemuritoare se roagă? Suferă?

Există oare şansa unei revederi? Sau o posibilitate? Sau şi mai mult, o certitudine? Pentru aceasta este suficient să mori, cum a murit ea? Trebuie să înveţi... să meriţi? Cum putem afla?

Putem să aflăm ce este moartea?

Are oare Miguelle nevoie de ajutor? Poate ea să îl ajute pe el, în mizerabila lui condiţie umană care se măsoară cu Inexplicabilul?

„A murit" Miguelle? Trăieşte în altă parte? Sub ce formă?

Thomas începe să citească mult. Îi întreabă pe filozofi, pe savanți, pe preoți. Dar și pe oameni ca el, frați angajați în aceeași luptă ca și el. Pe două treimi dintre ei, problema nu îi interesează decât superficial sau chiar deloc. Cât despre ceilalți, oricare ar fi fost partea premergătoare a ipotezelor lor, a raționamentului lor, ei se îndreaptă spre mister, spre Necunoscut, chiar dacă îl numesc în mod diferit.

„Totuși sunt sigur, îi spune el lui Georges, că având răbdare, o adevărată probitate în cercetare și o voință de neclintit, putem să înțelegem care este rostul nostru aici. Vom putea afla dacă există sau nu un suflet. Să știm limpede acest lucru. Misterul este ceva comod: nu trebuie să-ți vâri nasul unde nu este treaba ta, nu căuta, este inutil. Dar, în cele din urmă nu sunt singurul care a vrut să înlăture vălul... Platon, Kant... Sute, mii de-a lungul civilizațiilor... mă aflu deci într-o societate aleasă."

Georges își fumează pipa. Părerea sa este aceasta: oamenii sunt condamnați la viață. Jumătate din existența noastră ne-o petrecem neînțelegând nimic, sau aproape nimic; cealaltă jumătate nedându-ne seama de aceasta. Într-o zi, surpriză, apare „trădarea"... procesul se întrerupe. Dar de ce uneori copilul și nu bătrânul? Nu știm... nu vom ști niciodată. Dacă am băut câteva pahare bune, suntem câteodată încântați, nu am pierdut vremea uneori în zadar.

Universul este același chiar dacă sora lui a murit. Toate căutările filozofilor sunt zadarnice: ele nu ne conduc decât spre un drum închis. Dacă lucrurile ar sta altfel am ști deja. Pe de altă parte există riscul enorm de a ne pierde printre cuvinte confuze, adică printre teorii confuze și amăgitoare.

Georges reacționează la absența irevocabilă a surorii sale ca un animal care simte pericolul și se îndepărtează, ca un reflex biologic. Având o căsătorie mediocră, el nu are experiența afinităților înfloritoare, nici a iubirii profunde pe care le creează. Ocaziile pe care le-a avut, pe de altă parte, nu l-au făcut să fie generos.

Instinctul îi spune că Thomas greșește atunci când vrea să întreprindă o anchetă contra absurdului. Rațiunea sa îi spune că

demersul este nesăbuit.

„Prometeu a vrut să fure focul zeilor din cer. aminteşte-ţi că a plătit scump, spune el. Acelaşi orgoliu te împinge şi pe tine. Thomas. Vrei ceva ce nu este pentru tine, ce nu este sortit oamenilor.

– Frumoasă poveste, această tragică întâmplare relatată prin simboluri!... Nu vă duceţi spre ceruri, nu cereţi nimic aici, pe Pământ. Dacă faceţi acest lucru veţi fi pedepsiţi: uitaţi-vă la Prometeu, înlănţuit de o stâncă şi devorat de vulturi. Este mai bine oare să vă lăsaţi striviţi de stânca vieţii, făcuţi bucăţele şi înghiţiţi de păsările de pradă? Ce crezi despre asta, Georges? Oricum vei fi devorat, bătrâne! Haide să ne amintim legenda ta...

– Nu este legenda „mea".

Dacă ţi-o însuşeşti, eşti părtinitor atunci când mi-o serveşti ca argument. Dacă „cunoaşterea" are ca simbol focul din cer, aminteşte-ţi că oamenii nu pot trăi fără foc, trebuie să se încălzească.... au acceptat să se ardă adesea, din lipsă de îndemânare, din ignoranţă, din greşeală, sau mai ştiu eu de ce, dar nu se pot lipsi de el. În vechime, ei adorau focul. Nu este viaţă fără flacără, Georges, nici fără suflare – aer -, nici fără substanţă – materie -, nici fără ceva care să stingă setea – apa.

„Dacă focul este ascuns, Georges – să îi păstrăm simbolul – ce putem face altceva decât să-l căutăm? Oriunde s-ar afla. Prometeu avea dreptate. El nu s-a înşelat şi s-a dus în sferele cereşti. Omul nu poate să fie vierme, când vei înţelege lucrul acesta? Şi, fără îndoială, niciuna din marile personalităţi din celelalte sfere nu l-a ajutat pe om în căutările sale. Mic şi pretenţios, ce vroia să ceară omul acestei nobile adunări?... Mărginit, fragil, fără gloria unui semizeu, fără puterea unui zeu, cu cine semăna el? Cu un Pigmeu, cu un Boşiman din Kalahari, cu un Indian Hopi... Am râs de pretenţia lui de a împărţi focul cu ei. Atunci omul s-a hotărât să-l sustragă. L-a luat, la „posedat", l-a „ocrotit", l-a transportat până la noi. Câtă măreţie! Poate că lui îi datorăm civilizaţia noastră...

– A fost pedepsit...

– Ba deloc, Georges. După părerea mea de aici începe fa-

bulația pură, neadevărul. Da, un om, purtătorul unei cereri vitale, s-a dus la cei care puteau să-i dea ceea ce dorea, la cei „bogați", la zei. A reușit. A obținut ceea ce a vrut. S-a întors teafăr și pentru că a „îndrăznit", s-a bucurat de un mare prestigiu. Negociatorii obișnuiți – preoții – la început furioși, au devenit apoi geloși. Trebuia ca așa ceva să nu se mai repete. Cum? Folosind cea mai obișnuită metodă: teama. Și pentru că Prometeu nu istorisea oricui povestea sa – era fericit că a trăit-o – au inventat că ficatul său era atins de nu știu ce boală care îl rodea ca un vultur. După ce a murit, a fost simplu ca bună ziua, să povestească că Jupiter l-a legat de o stâncă. A fost suficient să spună acest secret câtorva mahalagioaice din epocă. Pe atunci nu exista radioul care să dezmintă știrea...

– Ascultă, Thomas...

– Sunt sigur, sunt absolut sigur, că afurisita asta de viață are un sens. Ceea ce văd, ceea ce mi se spune, ceea ce mă înconjoară, totul dezminte acest lucru. Dar „eul" meu interior vrea totuși să caute „dovezi". Voi pune într-o balanță ceea ce pledează „pentru absurd" și „împotriva absurdului" Dacă mă ard...

– Îmi vei cere să te pansez... De acord. Vreau să urmăresc această poveste de aproape și „să cântăresc" împreună cu tine. Două perechi de ochi văd mai bine decât una singură.

Dezorientat de atâtea informații contradictorii, trecând de la Cartea tibetană a morților la operele pozitiviste ale lui Auguste Comte, Thomas părea sortit unor căutări dificile, bâjbâind prin întuneric, fără alt final decât propria sa moarte.

Prima călătorie

„Atâta timp cât nu poți să ve
stelele decât deasupra ta, nu p
să ajungi la Cunoaștere."

NIETZSCHE

În februarie 1973, starea lui Thomas nu se transforma
nici într-o depresie nervoasă nici într-o liniște plină de seninăt
te. El continua să sufere. Prietenii erau surprinși că timpul nu
cicatriza rănile și nu îl conducea spre resemnare. Așa că, el
început să se izoleze.

De fapt, atitudinea lui îi tulbură, ba chiar îi nemulțumeșt
Paroxismul lui îi șochează: pentru cei care nu au sentimente at
de puternice, durata doliului său este de neînțeles. Și, prin revo
ta sa acuzatoare la adresa faptelor, cauzelor și zeilor, Thomas
contrariază pe amatorii de letargie curativă. Să încerci să înț
legi fatalitatea, să vrei să îi găsești o semnificație „omenească"
înseamnă să păcătuiești împotriva spiritului. Omul nu trebuie s
știe ce înseamnă viața sau moartea: aceasta este atitudinea adop
tată de marea majoritate a oamenilor liniștiți și pasivi.

Nu ai mare lucru de spus despre toate aceste fenomene d
apariție și dispariție. Să formulezi comentarii științifice despr
ele, este o ignoranță: nu ai ce să faci... să nu facem nimic.... s
trăim cât mai bine cu putință, ținând seama de contradicțiile ine
rente ale existenței. Să aplicăm mai ales acea regulă de aur: est
inutil să-ți bați capul. Omul este om. Să rămână limitat la cel
lumești. Cât despre Cer, despre Nemărginire când va ajung
acolo va vedea el...

Dar și asupra acestui punct nu există unanimitate. Un me

dic renumit (Jean Trémolières) nu a scris el oare: „Păcatul împotriva spiritului este acela că am vrut să constrângem viața terestră să semene cu imaginea pe care ne-o făceam despre el". Atunci, în ce loc se află păcatul? Vom putea vreodată să ne facem o idee?

Îndepărtându-se de ai săi, tot așa cum ei, speriați, se îndepărtau de el, Thomas străbate cu dificultate lungul drum al lunilor și preocupărilor sale. Din ce în ce mai impresionat de absurditatea lucrurilor pe care le face pentru a supraviețui din punct de vedere social, pentru a se supune obiceiurilor epocii și țării sale, el are sentimentul că nu mai este persoana numită „Thomas Orville", că este doar ecoul unei inimi numită altădată „dragoste". Susținut de un orgoliu sălbatec, el refuză să-și exprime suferința în haine negre, simbolice sau reale. Înlătură din comportamentul său orice atitudine de pompe funebre: durerea sa este prea reală ca să îmbrace o atitudine clasică. Astfel, multe persoane din jurul său sunt tentate să îl ignoreze. În curând chiar așa se va întâmpla.

Obiectiv vorbind, Thomas a greșit foarte mult atunci când i-a ajutat pe cei din anturajul său să îl uite: în fața sa se întinde drumul singurătății.

Pentru că nu a găsit la ei nimic din ceea ce ar fi avut nevoie – nici cordialitate, nici remedii, nici răspunsuri, nici adevărul necesar -, el taie, în mod voit, orice legătură cu lumea sa. Chiar dacă, din punct de vedere fizic, el continuă să se afle printre cunoscuții săi, din punct de vedere spiritual el nu se va mai întoarce niciodată printre ei. Se simte străin în lumea care odinioară a fost a sa.

Se simte diferit de ceilalți, ciudat, marcat de o boală aducătoare de moarte.

În schimb, certitudinea unei dimensiuni uitate a vieții, unde acționează alte legi, în care percepțiile sunt mai extinse, îl copleșește adeseori, atunci când renunță la logica carteziană. O „altă lume" unde poți „vedea" Infinitul prin transparența Finitului. Dar apoi alungă acest gând, ca pe o iluzie normală a omului efemer care visează la eternitate. Se simte ca un fluture rătăcit,

aflat în voia unor curenți opuși de aer... Oricâte vijelii ar fi, (nu îl vor conduce totuși spre scânteieri iluzorii. Știindu-se vi nerabil, permanent criticat, el va avea grijă să nu-și facă ilu despre el însuși. Așa a hotărât el, ca să se pună la adăpo

În ansamblu, nu mai știe ce se întâmplă cu el.

Actorul – nefericit -, și decorul – banal, păreau sortiți ur monotonii fără drept de apel. Dar nu este așa. În timp Thomas își închipuia că viața lui s-a încheiat, că este deja „st bilită", o ușă nebănuită se întredeschide.

Într-o călătorie, având două ore de răgaz, cumpără grăl într-o gară o carte: *În căutarea lui Bridey Murphy*[1], convins ind că este vorba de un roman polițist.

Nu este așa. Mai uluitoare decât o urmărire pentru prind rea unui criminal, căutarea, „goana" unei femei de douăzeci nouă de ani pentru aflarea unui trecut foarte îndepărtat este , vânătoare" autentică de un gen neobișnuit. Ruth Simmons, ero na, este o americancă, căsătorită și foarte fericită, echilibrat dinamică, sportivă, veselă, fără nicio înclinație spre mister sa spre narcisism. Din curiozitate, participă la niște experiențe c hipnotism. Morey Bernstein, autorul cărții, practică hipnoza d pă ce multă vreme a fost sceptic în această privință; constatân rezultatele obținute prin hipnoză, informându-se despre posibil tățile ei – mai ales la asociația care păstrează „lecturile" vind cătorului clarvăzător Edgar Cayce -, el învață pe măsură ce practică. Acest om de afaceri este un „explorator". Și iată c Ruth Simmons se dovedește a fi un subiect excepțional. Ea î aminteşte limpede multe lucruri în cursul procesului de regresi adică atunci când evocă în detaliu incidente din primii ei an Într-o zi, experimentatorilor le vine ideea de a testa posibilitate întoarcerii în timp, dincolo de momentul nașterii și poate chia al concepției. Vor încerca acest lucru pe parcursul a cinci ședin țe înregistrate la care asistă și soțul lui Ruth, Dl. Simmons, re prezentant de comerț. Nici Ruth, nici soțul ei nu au idei precon cepute despre supraviețuire, memorie, suflet încarnat sau reîn

[1] Morey Bernstein, Paris, ed. Robert Laffont, 1956, ed: „J'ai lu" 1969.

carnat. Problemele acestea i-au preocupat prea puțin.

Unele persoane au considerat această povestire despre experiențele făcute de Dl. Bernstein, în 1952, ca fiind pură imaginație, aceasta, fără îndoială, pentru că nu doresc să studieze ce s-a petrecut de fapt. Fără îndoială ei nu doresc să reflecteze la aceste lucruri. Este ușor să pretinzi că nici experimentul, nici participanții nu au fost destul de „științifici" pentru a fi luați în considerație, și apoi să-i alungi în uitare, cu ironia obișnuită a tuturor raționaliștilor dogmatici. De ce nu vor să acorde atenție studiului pionierilor care s-au confruntat, în urmă cu douăzeci și cinci de ani, cu memoria unui trecut amețitor? Adevărat sau fals, acest studiu merită să fie aprofundat. În 1956, Morey Bernstein povestea această experiență și publica o mare parte a înregistrărilor făcute pe parcursul întâlnirii dintre persoana din prezent cu propria ei persoană de altădată. Prezentată schematic, aceasta este povestea lui Bridey Murphy. Ce am putea adăuga? Mult mai multe, dar în special trebuie să semnalăm valoarea comentariilor, care se bazează pe o reală documentare și modestia demersului lipsit de încărcătură melodramatică.

Nu este cazul să „judec" aici cartea lui Bernstein. Este suficient să remarc că lectura ei a fost esențială pentru Thomas. Într-adevăr, ea reprezintă pasul decisiv în ceea ce numim domeniul Necunoscutului.

Ea ne vorbește despre un eveniment tulburător plin de semnificații: o femeie tânără și normală și-a redobândit amintirile despre unele întâmplări trăite de ea în cursul unei vieți diferite, o viață anterioară.

O viață anterioară... expresia șochează, stupefiază. Dar Thomas, informat despre capacitățile-desconsiderate-ale memoriei, știe deja că procedeele hipnotice și regresive au condus la rezultate uimitoare, uneori de neconceput până atunci. Așa că el nu consideră această carte ca fiind relatarea grosolană a unei escrocherii stupide.

Ceva din ființa sa se potrivește cu incredibilul: gustul eternității... această noțiune stăruitoare a supraviețuirii... să corespundă ea oare unor repere care să fie tangibile? Iată, cineva po-

vesteşte că, într-un anume fel, a trăit aceste lucruri. Ce importanţă aveau neînţelegerile: o femeie din secolul XX vorbea despre o altă viaţă din secolul al XIX-lea. Ea îşi amintea, păstrând accentul, de unele cuvinte deosebite, de un dans, de peisaje, de prieteni şi de părinţi pe care ştia să îi descrie cu multă sârguinţă... Ce concluzii să tragem?... Că o fiinţă, irlandeză, ţărancă, al cărei destin nu a avut nimic excepţional, nu murise cu adevărat în totalitate...

Pe Thomas nu l-au interesat nici protagoniştii, nici criticile, nici verificările, nici precedentele în acel moment. El nu a reţinut din carte decât două descrieri preţioase: în primul rând posibilitatea de a investiga o eventuală preexistenţă, ceea ce ar însemna că viaţa actuală ar fi ca un fel de „supravieţuire". Nu crezuse niciodată că acest lucru ar putea fi luat în consideraţie. Şi totuşi, demersuri asemănătoare fuseseră făcute cu mult timp înainte. Dar, aparent, ele nu se bucură de o largă răspândire. În nefericirea lui, i-ar fi plăcut să audă vorbindu-se despre ele. De ce spiritualiştii, care sunt atât de vorbăreţi, nu spun nimic? De ce nu preiau ideea?

Notează apoi, ca o dovadă a autenticităţii, fantastica simplitate a detaliilor date. Mărturia nu emană nici afectare, nici patimă.

Ruth Simmons – Bridey Murphy afirmase în cursul celei de a doua şedinţe, pe 18 decembrie 1952, că după moartea ei ca Bridey Murphy îşi dăduse seama de tristeţea care îl copleşise pe soţul ei Brian MacCarthy: „Dacă aş fi vrut, aş fi putut şti ce dorea şi ce gândea". În cursul celei de a cincea şedinţe, pe 29 august 1953, Ruth-Bridey făcea aluzie „la o scenă în cursul căreia Brian s-ar fi plâns că cifra (gravată pe piatra de mormânt după moartea lui Bridey) nu era prea clară".

Despre ce vorbea ea? Despre viaţă.... Viaţa noastră de fiecare zi care îşi urma cursul şi pe care ea continua să o perceapă.

Thomas vede în toate acestea un mesaj plin de speranţă. Deci, legătura dintre Bridey şi Brian nu se rupsese, legătura dintre un soţ şi o soţie... Este posibil ca Miguelle să-l vadă aşa cum Bridey afirmase că îl văzuse pe Brian... Se plânge oare şi ea, aşa

cum făcea Bridey, că oamenii din această lume „nu aud"... Este oare posibil?

Are atunci zile pline de bucurii şi emoţii intense. Soţia sa nu este cu el, dar există pe undeva. Ea „continuă" să existe, ea nu a murit. Nu este nici distrusă, nici transformată în putreziciune. Mai mult chiar, ea are veşti de la el, ea se gândeşte la el. Este departe, dar nu „moartă"... Această dragoste nu se află doar în el. „Raţiunea" este alienată: ea se înşeală atunci când crede într-un sfârşit. Ei sunt încă amândoi, mereu... cu siguranţă.

Ce siguranţă?

Prima flacără care se aprinde nu învinge soarele negru. Doar o mărturie nu poate să îi aducă nici lumina nici adevărul.

Cuprins de nerăbdare, Thomas caută prin bibliografii şi autori.

Pro şi contra unei vieţi anterioare, pro şi contra reîncarnării, el se cufundă într-o vastă documentare.

Teancul de cărţi îl conduce spre fluxuri şi refluxuri intelectuale. În unele zile, Thomas înclină – plin de dorinţă – spre posibilitatea supravieţuirii şi totul poate fi de minune interpretat în acest sens. Când este prost dispus, însetat de dovezi, se teme că nu este decât un trup a cărui singură evidenţă incontestabilă este doar acea rămăşiţă fără viaţă într-un coşciug, în pământ.

Atunci se înfurie. Vrea să găsească o cale care să nu fie un joc al spiritului. Vrea cu putere acest lucru. Pentru Georges care îl admonestează să-şi găsească în cele din urmă liniştea, această frenezie de căutări şi rechizitorii n-ar putea, cu siguranţă, să-l conducă spre ceva bun... Thomas îi răspunde că destinul oamenilor nu este pecetluit de Absurd.

El spune că trebuie să căutăm să înţelegem, căci măreţia omului este dată de voinţa de a cunoaşte. Dacă în Cărţile Sfinte ale Tradiţiei ei sunt numiţi „Copiii Luminii" înseamnă că aceasta este o realitate accesibilă. Oamenii sunt fascinaţi de Adevăr pentru că el există; trebuie însă să-l găsim, bineînţeles. El nu a fost inventat de ei ca un fel de momeală pe care o întreţin ca să îi amăgească pe cei naivi. El face parte din ei, nu se pot desprinde de el; ştiu mai multe despre el decât acceptă să mărturi-

seasca; Adevărul este mai mult decât o idee: este o necesitate.

Dacă au noțiunea de Eternitate înseamnă că ea există. Dacă nu ar fi așa, din experiență, ei nu ar cunoaște decât timpul care jalonează etapele scurte.

Georges consideră că aceste abstracțiuni sunt „interesante". Cel puțin așa afirmă el. Dar el le numește „concepte-nori". O ploaie de concepte: când ploaia se oprește, viața adevărată își reia cursul! Este limpede că astfel de argumente generale nu conduc nici spre o adeziune profundă, nici spre un refuz net.

„Între ideile elaborate de spirit pentru domeniile spiritului și constatările zilnice ale simțurilor lipsește ceva, o punte de legătură, spune Georges cu vehemență, și unele și celelalte nu pot fi complet opuse, nu se pot anula reciproc și simultan. Viața nu este ca o cutie plină cu idei pe care o închidem atunci când deschidem cutia cu lucruri reale. Simplific în mod intenționat ca să încerc să văd mai limpede.

– Vrei să spui că conceptul și cotidianul se întâlnesc undeva? Aceasta este și părerea mea, spune Thomas. Dar unde?

– La punctul de joncțiune, la punctul de trecere dintr-o parte în cealaltă. Poate că nu trebuie să credem că realitatea se transformă brusc în irealitate, atunci când trece dincolo de unele limite, variabile, de altfel, în funcție de epocă, continent, etc. Am fi oare prea îndrăzneți dacă ne-am pune o astfel de întrebare: nu continuă ea în felul ei, în timp ce noi suntem incapabili să o „urmăm"? De exemplu, vorbind despre nemurire: este ceva care are proasta reputație de irealitate. Fiindcă vorbim despre ea de milenii, înseamnă că ea este mai mult decât un vis, decât un instinct. Visurile se schimbă, dar instinctele au rădăcini reale... Nemurirea se realizează într-un mod pe care spiritul nostru nu îl sesizează? Amintește-ți această formulare: „Cunoscutul nu este decât forma aparentă a necunoscutului". Pornind de la această ipoteză, lumea încetează de a mai fi despărțită în două, Thomas? Abordarea problemei are la bază această faimoasă unitate cu care ne împuie capul înțelepții.

– Vrei să știi părerea mea, Georges, tu ești o parte din Eternitate, dar nu-ți dai seama!

– Ce tot spui? Şi eu mă aflu în acelaşi punct ca şi tine: mă pierd în marile „concepte-nori". Pentru că mă agasează, vreau să lămuresc lucrurile, aş fi încântat să-i dezbrac de pretenţioasa lor solemnitate.

– Începi să semeni cu mine.

– Nu. În fine, nu cred. Dar ţi-am promis că voi fi atent ca să te ajut să discerni....

– Cum interpretezi tu faptul că am cumpărat această carte despre Bridey Murphy?

– Ţi-a ieşit în cale, asta este.

– Din întâmplare?

– Fără îndoială. S-ar fi putut întâmpla oricând.

– Nu cred.

– Ba da. Mii de întâmplări sunt lipsite de însemnătate în viaţă. Ascultă, Thomas, pisicile negre nu îmi anunţă o nefericire şi nici nu câştig la loterie dacă trec pe sub o scară. În orice caz, ar fi o întâmplare fericită.

– Haide, „Hazardul" nu există.

– Ei, ei... Deci, pentru tine totul este deja prestabilit, biet microb programat înainte de pliocen[1].... Te iubesc, în ciuda bazaconiilor pe care le debitezi!

– Nu ştiu dacă am fost „programat" în pliocen...

– ... Nu ştii încă...!?

– Nu, răspunde Thomas sec, deocamdată nu. Dar dă-mi voie să-ţi atrag atenţia că dacă „Hazardul" ar exista aşa cum ţi-l imaginezi tu, universul ar fi, din întâmplare, anarhic şi prin urmare haotic. Scaietele, grâul, crocodilul, albina, omul ar ţâşni, aşa, la întâmplare sau din neant? Un astfel de „Hazard" pare imposibil. Plecând de la hazard, şansa mea de a cumpăra această carte este nulă din punct de vedere statistic. Nu mă duc prea des la gară; şi nu am chef să citesc un roman poliţist decât o dată la zece ani.

– Ce vrei să demonstrezi cu aceasta?

---

[1] pliocen: a doua epocă a neogenului, situată între miocen şi perioada cuaternară.

– Să demonstrez... nu încă. Dar să reflectăm la eventualitatea unei semnificații: să fie oare vorba de o realitate pe care nu putem s-o „urmăm", așa cum spuneai tu mai devreme? Ceva mai puternic decât noi ar putea să ne conducă spre ceea ce ne dorim cu adevărat? O forță necunoscută, o altă conștiință, reală, dar pe care nu suntem capabili nici să o recunoaștem, nici să o folosim... Ea se manifestă și noi o numim intuiție; apoi, o îndepărtăm ca fiind periculoasă, „irațională"... Și dacă este un mesaj de la Miguelle? Să-mi arate ce face? Dacă se află lângă mine, ea știe cât sufăr și vrea să-mi comunice unele indicii... Atunci cumpăr cartea pe care ea a ales-o pentru mine și „imposibilul" se metamorfozează...

– Încetișor, Thomas, ia-o mai încet, răspunde Georges.

Aici se impune o observație. Aceasta este relatarea autentică a demersului lui Thomas Orville. Așa s-au petrecut lucrurile din punctul lui de vedere. El ține la sinceritatea faptelor, chiar dacă nu apar într-o lumină specială. El nu vrea să schimbe nimic a posteriori[1] ca să pună într-o lumină mai bună fie propria persoană, fie raționamentele sale. El refuză să facă vreo referire la diferitele filozofii, spiritualități sau metafizici pe care le-am putea introduce pe parcursul povestirii sale. Thomas este un „erou". El și-a trăit povestea cu o autentică durere. Dacă s-a comportat sau nu cu înțelepciune, puțin îi pasă. S-ar mai pune oare această întrebare dacă ar fi vorba de un grav rănit care a știut să se vindece?

Thomas este chinuit de un fel de indigestie mentală atunci când descoperă un volum al cărui titlu îi stârnește interesul: *„Viețile noastre anterioare"*[2].

O cumpără și o răsfoiește. Nu va mai mânca, nu va mai dormi până nu o va citi în întregime. Pe scurt, autorii, un medic englez, Denys Kelsey și soția sa Joan Grant, descriu modul în

---

[1] a posteriori – expresie latină însemnând ceea ce este posterior experienței.

[2] J.Grant – D. Kelsey, 1967. Ed. J'ai lu": Aventure mystérieuse, A 297.

care îngrijesc „bolile din viețile anterioare".

Aceste noi dovezi își găsesc în Thomas un ecou considerabil. Nu mai este vorba doar de teorii, de ipoteze, de spirite, de suflete, de îngeri, de religii sau de sisteme de gândire. Ei nu presupun. Ei vindecă.

Pe copertă scrie: Dna Joan Grant este un mediùm foarte cunoscut în lumea anglo-saxonă, care și-a retrăit toate viețile anterioare, din Antichitate până în zilele noastre. Experiențele sale i-au dat posibilitatea să-l cunoască pe psihiatrul Denys Kelsey, cu care s-a căsătorit mai târziu. De atunci Kelsey a apelat la hipnoză ca să îi facă pe pacienții săi să-și retrăiască viețile anterioare. Curând, el a descoperit că psihozele și nevrozele provin în realitate din amintirile inconștiente ale unor experiențe trecute. Plecând de aici, Dr. Kelsey a creat o metodă terapeutică revoluționară. Această povestire veridică contrazice toate concepțiile noastre despre viață și despre moarte, fiind poate începutul unei revoluții în filozofia occidentală".

Din prefața traducătoarei putem citi următoarele: „Autorii acordă o mare importanță „supra-fizicului", pentru ei, este un corp material dar nemuritor, format dintr-o substanță care nu este tridimensională și care îi supraviețuiește. Acest „suprafizic" este o componentă a eului integral, care cuprinde toate viețile precedente și actuala personalitate..."

Primul capitol redactat de Joan Grant-Kelsey începe cu această frază: „Abia după douăzeci și nouă de ani am reușit să posed tehnica care ne permite să retrăim în amănunt o încarnare precedentă printr-un efort conștient..."

În continuare ne arată căutările metodice încununate de succes. De mai multe succese: în primul rând folosirea cu regularitate a acelei facultăți numită „memorie îndepărtată", care restituie prezentului faptele „unei lungi istorii". În al doilea rând vindecarea nevrozelor sau a bolilor, incurabile prin alte metode.

Cartea a apărut în 1967. Doctorul și doamna Kelsey au locuit în Franța. Acest lucru îi sugerează lui Thomas o apropiere pe care o resimte cu înfiorare: ancheta livrescă se va transforma într-o conversație directă. Fiindcă – el știe acest lucru după a

douăsprezecea pagină – îi va căuta pe Joan Grant – Denis Kelsey, îi va găsi, se va duce la ei, le va judeca onestitatea, se va informa de supraviețuirea de după moarte. Va afla în sfârșit ce s-a întâmplat cu Miguelle, ce se întâmplă acum cu ea.

Viața anterioară nu îl interesează decât ca „o dovadă" concretă" a unei continuități. Să-și amintească o altă viață și o altă moarte, implică, prin forța lucrurilor, recuperarea memoriei „dintre cele două vieți". Pe el îl interesează noutățile de după moarte. Îl anunță pe Georges că s-a hotărât să se întâlnească personal cu Dr. și Dna Kelsey. Georges, stupefiat de consecințele incredibile care decurg din terapeutica explicată în carte, este uimit de posibilitatea unui dialog „pragmatic" despre asemenea subiecte. Ce va mai rămâne oare din toate lucrurile de care era „sigur"?

– Voi discuta cu ei chiar dacă va trebui să mă duc în Amazonia, repetă Thomas.

Nu va fi nevoie. Nu trebuie să fii un erou ca să dobândești favoarea unei astfel de cunoașteri. În 1973, Joan Grant și Denys Kelsey vindecau în Statele Unite nenumărate cazuri „disperate". Dar fiica lor, Gillian, îl anunță cu amabilitate pe Thomas că părinții ei vor veni la Londra, în august, pentru câteva săptămâni.

Corespondența este simpatică, „deschisă".

Thomas începe să creadă din nou în lumină.

În lipsă de altceva, pentru moment, el își amintește de mare, vânt, de iarba verde, de zilele fericite. Suportă și acceptă toate acestea. În jurul suferinței sale, imensitatea rece prinde viață. Georges, asaltat de întrebări la care nu poate să răspundă, dă dovadă de un admirabil sânge rece.

„Și dacă sunt niște șarlatani?" spune câteodată Thomas. Ca să spunem adevărul, aceeași teamă îl cuprinde și pe Georges.

Dar, pe 21 august 1973, Thomas aterizează la Londra.

Prima zi – marți, 21

„Nu reușesc să înțeleg cum este posibil ca de secole, de secole, de secole, oamenii să accepte să trăiască sau să moară în condiții intolerabile: să accepți să existi cu teama de moarte, în război, în durere, fără să reacționezi cu adevărat...."

EUGÈNE IONESCO

Nimănui – și în special unui bărbat de patruzeci și doi de ani – nu îi place să recunoască faptul că teama poate să-l îmbolnăvească. Totuși, mai târziu, Thomas a recunoscut că, în acea zi, chiar din primele ore, sistemul său nervos a fost în alertă și tot organismul în dezordine. A menționat acest lucru ca fiind urmarea logică a tensiunilor sale profunde. Această călătorie nu era oare „o problemă de viață sau de moarte?"

Condiționa pactul cu viața. Forța, rațiunea de a continua acest efort, curajul ale cărui resurse se epuizau, totul depindea de credibilitatea celor pe care se pregătea să-i întâlnească.

Mergând pe jos pe lângă Hyde-Park ca să se ducă la dr. și la dna Kelsey, Thomas încercă să se calmeze: „Simt cum se naște în mine o teamă continuă; exagerez cele mai mici împrejurări. Este ridicol. ... Un iepure care se sperie de neprevăzut, de necunoscut: sunt nefaști, desigur, îmi vor provoca alte dureri. Văd totul în negru... Este cazul să mă redresez. Acest mecanism aducător de nefericiri nu trebuie să fie ca o a doua natură. Dacă nu rup sistemul, voi deveni un maniac tragic, iau totul în tragic,

chiar şi acolo unde nu este cazul. Trebuie să fiu atent... să nu devin neurastenic... să fiu lucid. Aceşti oameni nu sunt neapărat nişte mincinoşi. Dacă nu spun adevărul, plec. Nimic nu mă ţine legat aici: la prima notă falsă, plec. De ce să-mi fac griji? De ce să nu cred că este calea cea bună? Mi-e frică de decepţii. Vreau să mă tratez de această boală a fricii, vreau să termin cu ea, vreau...

Bineînţeles nu uită niciodată că Imposibilul poate să-şi facă brusc apariţia în „cursul normal al lucrurilor". Cineva îi spusese: „Crezi că aşa ceva se întâmplă numai altora". Este adevărat. Dar de la accident, experienţa cataclismului face parte din datele care nu se pot şterge. Lumea este încărcată de ameninţări. Altădată era plină de promisiuni, acum este ostilă. Cuvântul „normal" are alt sens. Orice dramă şi orice suferinţă pot să apară „în chip normal". „în cele din urmă, catastrofa nu este un lucru sigur, spune Thomas. Trebuie să te stăpâneşti, să nu alimentezi „reflexul tragic"... fatalitatea, nici ea nu este absolută... Nici înfrângerea, nici rănile nu sunt fatale."

Singurul demers concret pe care trebuie să-l fac este pe cale să se înfăptuiască: să aflu eu singur despre ce este vorba. Aşa este înţelept să procedez. Precis. Să vorbesc despre bine sau rău, cu Georges, între patru pereţi, recitind de sute de ori nişte pagini, ar fi ceva stupid când îi am la îndemână pe cei doi Kelsey. Totul este deci în regulă.

„Doamnă, îi spune el d-nei Joan Grant-Kelsey, vă mulţumesc că aţi avut amabilitatea să mă primiţi. Mă aflu aici pentru că anul trecut mi-am pierdut soţia. În mod brutal. Un accident de maşină. A murit după ce a fost nouă ore în comă, fără să ştie ceva, fără să sufere, fără să-şi recapete cunoştinţa. Traumatismele erau atât de grave încât, chiar dacă medicii ar fi salvat-o, ea ar fi rămas paralizată, lipsită de orice facultăţi: cutia craniană i-a fost spartă. Trebuia să avem un copil. Eram fericiţi. Ne iubeam.

„Aş vrea să mai adaug şi alte lucruri: tinereţea sa, veselia, dragostea de viaţă... şi apoi teribila nedreptate a sorţii care a secerat o fiinţă plină de promisiuni, mulţumită cu ceea ce avea.

De ce să nu îi omoare pe cei care nu mai iubesc viața?... Iertați-mă. Mi-e greu să vă povestesc toate aceste lucruri cu sobrietate..."

Joan Grant-Kelsey rămâne tăcută, dar este atentă. Ochii ei negri sunt plini de căldură.

„Am iubit-o, o iubesc, mai mult decât orice. Cum vă explicați aceasta?

– Nu este necesar, răspunde Joan încetișor. Pot să înțeleg." Inflexiunile englezești subliniază o stăpânire perfectă a limbii franceze și sunt pline de farmec.

„Din cauza acestei iubiri am venit să vă văd. Este un fel de iubire care mă face să fiu îngrijorat pentru ea. Întotdeauna m-a preocupat persoana ei; eram foarte atent la tot ceea ce o privea, la gusturile ei, la convingerile și dorințele ei. Și ochii ei mă vedeau, cred, așa cum sunt cu adevărat. Așa eram noi. Și dacă ea trăiește pe undeva acum, vreau să știu cum.

V-aș minți doamnă dacă v-aș spune că eu cred în supraviețuire. Sau că nu cred. Sunt incapabil să-mi fac o părere asupra acestui punct fundamental, pentru că părerile sunt egal împărțite între cei care „cred" și cei care „nu cred".

„De altfel, eu nu caut o „religie", o „credință" ci o certitudine. O certitudine care să decurgă logic din faptele constatate și nu din aprecieri subiective. Din ceea ce ați scris, dumneavoastră împreună cu dr. Kelsey, mi se pare că așteptarea mea este justificată. Sunt gata să vă pun unele întrebări...

– Sunt multe de spus, surâde Joan Grant-Kelsey. Fața îi este mobilă, surâsul ei exprimă nuanțe diferite: simpatie, ironie, cordialitate, uneori asprime. Nu este suficient ca eu să vă răspund *ex catedra*, ca un profesor specializat într-o materie rară. Dumneavoastră înșivă trebuie să stabiliți o coerență între elementele disparate, ca să ajungeți la o evidență, la o certitudine. Ați fost mulțumit de ceea ce ați citit? Nu.

– Și știți de ce? Întreabă Thomas.

– Bineînțeles. O certitudine nu se construiește pe baza unei lecturi, oricât ar fi ea de captivantă. Toate resursele spiritului sunt solicitate pentru a „o construi"; ele nu se pot sprijini decât

pe baze capabile să reziste la orice; ele combat emoțiile care ne-ar putea induce în eroare. Această muncă este indispensabilă pentru a ajunge la o concluzie concretă. Raționamentele, pledoariile favorabile şi defavorabile, apelul la referințe, de toate avem nevoie ca să stabilim o coeziune între ceea ce se ştie, ceea ce se presimte, ceea ce se învață, critici, îndoieli, toate ne conduc spre o acceptare sau un refuz. Pentru a „verifica", adică a cerceta, apoi a asimila, este nevoie de un studiu atent şi răbdător. Aşa se naşte o certitudine: suportând durerile scepticismului, prin dezbateri contradictorii pentru a alunga neînțelegerile sau temerile ascunse. Avem nevoie de timp pentru ca temerile să apară la suprafață. Atât timp cât rămân îngropate în adâncurile ființei noastre, ele formează un zid care se opune implantării temeinice a unei noi cunoaşteri. Cea mai mare parte a temerilor sunt justificate. Dar dacă, ascunse în umbră, îşi duc opera de subminare la îndeplinire, progresul este imposibil. Să le scoți la suprafață este un lucru foarte greu.

– Mă voi lupta împotriva oricărei iluzii, doamnă.

– Aveți dreptate. Numai aşa puteți să progresați.

– Doamnă Kelsey, din ceea ce am citit, am dedus că nu ar exista moarte adevărată. Sunteți sigură?

– Desigur.

– De când sunteți convinsă de acest lucru?

– De când eram mică mi-am dat repede seama că puteam să văd la fel de bine persoanele „moarte" ca şi pe cele în viață. Astfel, pentru mine moartea nu era decât o schimbare fizică; şi episodul „moarte", o trecere. Mi-am închipuit că aşa se întâmpla cu toată lumea, că şi ei îi zăreau şi pe unii şi pe alții, dar nu făceau nici o aluzie din motive ştiute numai de oamenii mari. După unele neînțelegeri, mai mult sau mai puțin delicate, am învățat să vorbesc cu prudență despre această capacitate. În secolul al XVI-lea, m-ar fi ars pe rug pentru lucruri mai puțin importante...

– Ați avut întotdeauna acest dar? Nu v-a fost teamă?

– De ce să-mi fi fost teamă? Oamenii din „cealaltă țară" nu sunt mai înfricoşători decât erau pe pământ. Uneori îmi vorbesc,

aşa cum vorbesc eu cu dumneavoastră. Deseori îi însoţesc pe cei pe care îi iubesc şi care mai sunt încă aici.

– O vedeţi pe Miguelle lângă mine?

– Nu, în acest moment nu este nimeni lângă dumneavoastră.

Thomas simte o uşoară decepţie.

„Aceasta nu se întâmplă în mod sistematic, reia doamna Kelsey. Ei vin şi se duc. Au alte lucruri de făcut, propria lor viaţă continuă.

– „Viaţa" lor... Vorbiţi de parcă viaţa lor nu ar fi prea diferită de a noastră.

– Nu, nu este, într-adevăr.

– Dar, dacă este adevărat, noi de ce nu ştim? De ce nu se spune acest lucru?

– Mai multe mii de indieni cunosc adevărul despre reîncarnare. Şi câţiva supravieţuitori amerindieni de asemenea.

– Dar de ce nu se cunosc aceste lucruri în ţările noastre, doamnă?

– Aici, reîncarnarea a fost mai degrabă uitată. Aşa au dorit marile sisteme religioase, numite latine. Fără îndoială, pentru ca credincioşii lor să fie ancoraţi activ în prezent şi să nu se sustragă de la ordinele imediate ale preoţilor lor. Fără un trecut precis, fără un viitor concret, totul trebuie să se petreacă în prezent iar Dumnezeu nu ar putea să aştepte... Dar pe timpul lui Hristos, reîncarnarea era nu numai cunoscută ci şi recunoscută. Abia în secolul al VI-lea, episcopii, la un conciliu, au hotărât că, de acum înainte, nu se va mai vorbi despre reîncarnare „pentru că acest lucru stimula lenevia"...

„Da, da. Până atunci, chiar preoţii vorbeau despre ea copiilor."

– Dar bine, de ce „viaţa"... ce înseamnă?... Fie că stai acolo, sus, sau aici, jos, nu ştiu... De ce să mai vii aici, să ai numai datorii, necazuri, interdicţii, încercări, probleme cu soluţii complicate... Câtă nedreptate.

– Viaţa nu este acest trist tablou.

– Ba da, pentru mine aşa este. Şi chiar înainte de accident... de acord, eram măcar doi ca să o suportăm. Dar atâta muncă

obligatorie pentru o bunăstare neînsemnată, asta se numeşte „viaţă"? Atâtea necazuri, grijă continuă pentru sănătate, răbdare, adaptare.... Plătim prea scump momentele de fericire. Atunci, de ce? Toate acestea nu au sens. Şi dumneavoastră care aţi străbătut mai multe vieţi, aşa spuneţi, ce puteţi să-mi răspundeţi?"

Revolta curgea din el ca un fluviu în creştere.

„Întoarcerea aici pe pământ este hotărâtă pentru ca să progresăm, sau ca să învăţăm ceva, sau ca anumite situaţii să se limpezească. Nimeni nu este forţat să se nască. Acest timp pe care îl numiţi „viaţă", îl îmbrăcaţi ca pe un costum.

– O cămaşă de forţă.

– Deloc. Eul esenţial – noi îl numim „eul integral" – care reprezintă personalitatea dumneavoastră permanentă, el l-a ales, el l-a dorit. Conştiinţa dumneavoastră cea mai înaltă, cea care veghează la niveluri pe care nu le cunoaşteţi încă, vă îndeamnă, fără nicio îndoială, spre o dezvoltare completă, integrală. Ea vă sfătuieşte în domeniul „sănătăţii", ea nu vă conduce decât spre libertate. Naşterea nu este decât drumul spre dezvoltarea completă la care aspiraţi. Poate că nu v-aţi născut decât ca să vă desprindeţi de acele „poveri-fantomă" care se agaţă de dumneavoastră, fragmente vechi ale unei energii pe care aţi folosit-o altădată într-un mod negativ, ca să-i distrugeţi pe ceilalţi sau pe voi înşivă. Şi dacă, de exemplu, veţi da acestei încarnări o orientare profund generoasă, veţi şterge acele însuşiri distructive care v-au caracterizat, le veţi şterge din acel câmp al realităţii, pe care altădată l-aţi „folosit" greşit.

– Vreţi să spuneţi că sunt direct răspunzător de şederea mea în corpul actual?

– Exact.

– Nu ştiu nimic despre acest lucru.

– Ba da, ştiţi, dar în altă parte, în altă dimensiune a conştiinţei voastre.

– Nu puteţi să dovediţi acest lucru.

– Aceasta se experimentează şi se testează tocmai prin „schimbarea de nivel". Sub hipnoză, corpul fizic fiind liniştit, destins, „memoria îndepărtată" – memorie concentrată la un

grad mai intens, ajutată de o acuitate specială a conştiinţei – deci memoria îndepărtată este solicitată. Ea răspunde. Cercetătorul, sau pacientul, vede atunci comportamentele actuale cum se leagă de vechile fapte. El păstrează în mod constant – şi în mod inconştient – mai mult decât memoria, *urma*, amprenta lăsată de *o experienţă trăită, fericită sau nefericită*, prin înfăptuirea unui act. Este evident că suntem legaţi personal de aceste amintiri care ţâşnesc din negura vremii şi că ele reprezintă mai mult decât nişte reconstituiri amuzante, faţă de care nu am fi decât nişte spectatori străini.

„Astfel, multor persoane le este teamă de şerpi. Era şi cazul meu până când mi-am regăsit o viaţă anterioară în Egipt, în timpul căreia am avut de îndurat o teribilă probă iniţiatică. Printre altele, trebuia să cobor într-o groapă plină de şerpi veninoşi. După ce conştiinţa mi-a redat limpede aceste momente înspăimântătoare – moartea mă pândea şi îmi era teamă de suferinţele pe care trebuia să le suport până să mor – nu îmi „plac" mai mult şerpii. Nu. Dar atunci când îi întâlnesc ştiu de ce sunt înspăimântată şi nu mai fug urlând. Aşa făceam altădată, lucru care îi şoca enorm pe ai mei... ştiţi.... calmul englezesc... închipuiţi-vă cât de dezaprobată era atitudinea mea.

„Multor oameni le este teamă de şerpi şi asta pentru că ştim din experienţă – am învăţat lucrul acesta pe socoteala noastră pe parcursul unui trecut îndelungat – că aceste animale sunt aducătoare de nenorociri şi de moarte. Deseori ne-au asasinat.

„Nu există niciun reflex emoţional puternic care să nu aibă o cauză.

„Copiii mici a căror memorie nu este încă înăbuşită de o educaţie atrofiantă, explică uneori motivele temerilor lor sau cum asistă la unele situaţii invizibile pentru adulţi. Din păcate, părinţii cred că sunt simple invenţii. Atunci, copiii îşi reprimă aceste facultăţi...

– Anormale? Speciale? Paranormale?

– Nu. Normale. Cu toţii avem în noi mari aptitudini de intuiţie, de percepţie, de memorie şi de clarviziune. Civilizaţia noastră şi familiile noastre şi-au fixat un anumit tip de talente –

muzica, fotbalul... – şi numai acestea sunt dezvoltate. Ca să fim mai bine adaptaţi la cerinţele societăţii, celelalte talente sunt neglijate.

– Dumneavoastră, doamnă, de ce v-aţi întors aici?

– Pentru că trebuie să progresez, exclamă Joan râzând. Dacă v-aţi putea imagina câte lucruri mai am încă de învăţat!

– Dumneavoastră care ştiţi atâtea lucruri?

– Desigur. Nu sunt încă destul de generoasă. Singura valoare adevărată este Dragostea. Şi trebuie să repar multe fapte egoiste din trecut. Ele mă încătuşează. Trebuie să mă eliberez, să dau, să ajut multă lume. Am să vă povestesc mai târziu despre toate acestea."

Brusc, se simte obosită, se ridică în picioare. Deschide fereastra în faţa căreia sunt flori din abundenţă: „Am mâna bună pentru flori, cum spuneţi voi în franceză. Iubesc plantele de cel puţin o sută de vieţi... Stă dreaptă în picioare. Are un profil armonios. Părul este blond sau alb? Strâns într-o coadă, îi încadrează cu naturaleţe faţa expresivă, voluntară şi regulată. Are şaizeci şi cinci de ani. Pare de cincizeci. Zveltă, are poate un metru şaizeci şi opt... O flacără arde în ea.

„Vreţi o ceaşcă cu ceai? întreabă ea.

– Da, răspunde amabil Thomas care detestă ceaiul.

Joan Grant-Kelsey nu este prizoniera obiceiurilor englezeşti. Mai curând „europeană" decât o englezoaică tipică. Dar ceaiul...

Activă, directă ca personalitate şi caracter, ea nu joacă niciun personaj: nu este taumaturg[1], nici profet, nici „Pythia"[2].

Respirând uşurat, Thomas se întinde pe pernele de pe canapea. Interlocutoarea sa a meritat drumul pe care l-a făcut, ea nu îi spune neadevăruri... Thomas se simte cu adevărat uşurat. Instinctul l-a condus bine; aici are multe lucruri de învăţat.

---

[1] taumaturg – persoană care, în concepţia unor religii, ar poseda însuşirea de a face minuni.

[2] Pythia – preoteasă la oracolul din Delfi, care făcea profeţii în numele lui Apolo (în Grecia antică).

Atunci când intră Denys Kelsey, Thomas încearcă acelaşi sentiment de simpatie. Dr. Kelsey este înalt, având corpolenţa unui om căruia îi place să trăiască bine. Are o atitudine cordială şi îi strânge mâna bărbăteşte. Zâmbeşte mai des decât soţia sa şi pare, chiar de la prima vedere, înzestrat cu un rafinament deosebit. Nu este o aparenţă ci o realitate. Are o sensibilitate subtilă.

Aceasta este „vederea de ansamblu". Şi Thomas îşi reproşează – în timp ce îşi bea ceaiul şi discută despre Franţa şi despre Paris – că s-a grăbit cu aprecierile.

Dar nu s-a înşelat chiar din această primă întâlnire, în cursul căreia toate „nivelurile" sale de conştiinţă înregistrau indiciile. În continuare, nimic nu a venit să infirme această impresie pozitivă. Vigilenţa lui funcţiona perfect; şi a continuat să funcţioneze pe parcursul întregii anchete. Dacă dorea să obţină un rezultat autentic nu putea să se comporte altfel. „Vraja, farmecul" nu l-ar fi dus departe. În orice caz, nu acolo unde vroia el să ajungă.

Dar nici doctorul nici doamna Kelsey nu căutau să farmece, să impresioneze, nici măcar să convingă. Sunt oameni perfect normali pentru nişte persoane care lucrează într-un domeniu straniu cum este reîncarnarea. Poartă haine banale: doamna Kelsey poartă un pantalon şic, sobru, o cămaşă, un pulover; doctorul nu are nici plete, nici cercei. Amândoi lasă impresia unui echilibru, unui bun simţ. Nu uită să râdă. Nu îşi expun cu ostentaţie cunoştinţele sau doctrina. „Când nu ştim să răspundem la o întrebare, explicăm că nu ştim..." spun ei. Nici draperii încărcate, nici tămâie, nici atmosferă plină de umbre, ci un apartament colorat, luminos, agreabil.

Multe persoane, cărora le place misterul pentru umbrele sale şi ermetismul pentru comoditătile sale, ar fi fost decepţionate.

Pentru Thomas, dimpotrivă, această simplitate este un element decisiv în favoarea altor întâlniri. Fiindcă este evident, nu poţi să discuţi despre toate în trei ore.

„Când vreţi să reveniţi? Întreabă Joan Kelsey.

– Mâine, dacă se poate. Mi-am luat câteva zile de vacanţă ca să stau la Londra, să vă revăd, eventual, dacă aveţi timp.

– Câte zile rămâneți?

– Opt zile.

– Este foarte puțin, mai ales că nu suntem liberi în acest week-end!

– Îmi pare rău, dar nu am știut ce vom stabili.... Săptămâna viitoare am unele obligații și trebuie să fiu la Paris.

– Va trebui să reveniți.

– Des?

– Cel puțin, în mod regulat. De ce nu rămâneți vineri seara și sâmbătă la Londra. Nu suntem decât la o oră de Paris.

– Prefer să stau mai mult. Nu sunt prea sănătos; și călătoriile mă obosesc prea mult ca să rămân numai treizeci și șase de ore.

– De ce suferiți? Știți, Denys este medic.

„Bolnavul" părea că le trezește mai mult interes decât „cercetătorul".

Thomas începe să dea unele descrieri ale bolii, care i se par plictisitoare. Ar prefera să discute despre reîncarnare, despre manifestările și realitățile ei. Să spună povestea – chiar succintă – a viscerelor sale, îl plictisește.

– Unde vă doare? Insistă doamna Kelsey.

Thomas suferă de mai multe tulburări. De exemplu, de ipohondrie. Obiectiv vorbind, din cauza necazurilor sale. Dar nu din întâmplare – așa cum își imaginează el – răspunde:

„În mod special, în dreptul splinei, în partea stângă.

– Ce spun medicii?

– Nimic. Am făcut radiografii, dar niciun diagnostic nu a fost stabilit, pentru că nu au indicat nimic. Nici examenele de laborator nu au lămurit lucrurile. Este o durere constantă. Mă jenează foarte mult.

– Ce fel de durere este?

– Ca și când cineva mi-ar fi înfipt acolo un pumnal, spune Thomas. Și face un gest, ca și când l-ar lua de mâner ca să-l scoată.

Joan și Denys Kelsey schimbă o privire.

„Bine, spune ea ridicându-se, vom vedea mâine dacă vom

putea face ceva ca să vă ajutăm".

În pragul uşii, unde Denys Kelsey l-a însoţit, Thomas se opreşte: „Ştiţi, domnule doctor, dacă ar trebui să străbat iadul ca să o regăsesc pe „Euridice", ca să o regăsesc pe Miguelle, voi coborî în infern... oricât ar fi necesar." Simte un nod în gât. Este un angajament.

Denys Kelsey îi face semn cu mâna. Înţelegător.

A doua zi – miercuri, 22

> Şi cine ar putea să impună limite posibilităţilor pe care le are gândirea omenească? Cine ar putea să afirme că a văzut totul şi că ştie tot ceea ce este evident şi cognoscibil în această lume?
>
> G. GALILEI

Dacă, din punct de vedere meteorologic, ziua se anunţă frumoasă, dispoziţia lui Thomas prevesteşte furtună. Consultaţia prevăzută îl irită. El ar dori o conversaţie susţinută şi găseşte că toate aceste digresiuni despre fiziologia sa sunt inutile.

Fără ca el să-şi dea seama, totul se îndreaptă spre un făgaş normal. Multiplele aspecte ale fiinţei sale, ştiute sau neştiute, se pregătesc să treacă o frontieră. Crede că şi-a mobilizat toate forţele şi perspicacitatea: ele depăşesc cu mult presupunerile sale. Din fericire, nu este obligat să le bănuiască natura ca să beneficieze de ele. Le foloseşte ca un barbar care, refugiat într-o mină de diamante, nu le cunoaşte valoarea.

Mândri de cuceririle lor pieritoare, de ce se încăpăţânează oamenii să-şi disprețuiască facultăţile indestructibile?

Joan şi Denys Kelsey îl aşteaptă amândoi. Thomas încearcă să revină la subiectele atinse în ajun. În zadar. Trebuie să vorbească despre el.

Thomas capitulează. Vorbeşte pe scurt despre copilăria sa, despre educaţia sa catolică, despre anii de război de la Paris, despre bucuriile şi surprizele adolescenţei, despre studiile şi examenele sale... Crede că a avut noroc. Sub ocupaţia germană, pe

la treisprezece ani, a răbdat de foame, dar crede că nu este un lucru important. Ce este important?... Sclipirile schimbătoare ale afectivului, dezvoltarea inimii: familia şi cei apropiaţi, prietenii, animalele, arta... „Nu sunt curat ca lacrima, se corectează el, dar este greu să povesteşti despre defectele tale". Şi cum cei doi Kelsey îl roagă să le spună câte ceva: „Am o fobie agresivă faţă de intelectuali, speculanţi de idei – care stau la gura sobei. Părinţii mei aşa erau, minţi strălucite, dar care nu făceau nimic concret. Tata vorbea teoretic despre dragostea faţă de aproapele nostru, despre fraternitate şi egalitate. Dar, am observat că uita să fie bun atunci când avea vreo ocazie. La şaisprezece ani, discrepanţa aceasta dintre vorbe şi fapte mă indigna până la sufocare. Milă doar în vorbe... morală doar în cuvinte.... Mă supraveghez cu multă atenţie ca să nu existe divergenţe între vorbele şi faptele mele; notelor false le prefer notele corecte, în acord. Nu-mi plac nici aspiraţiile care sunt în afara practicii, nişte fantasme... de aceea mă aflu aici.

– Tatăl dumneavoastră v-a învăţat ceva util, remarcă Joan. L-aţi ales bine.

Cuprins de o oboseală plină de amărăciune – derizorie înşiruire a unor reminiscenţe, 40 de ani, cum să povestească oare... – Thomas nu face acea mărturisire care l-ar angaja într-o dezbatere pentru care nu este încă pregătit. El nu ştie că memoria sa, chemată pentru alte lucruri decât cele cotidiene, îşi regăseşte câmpul fără limite. Este nemulţumit că a trebuit să trezească fantomele trecutului său apropiat: ca şi el, nu sunt atât de simple cum le schiţează. Îi vin în minte atâtea întâmplări şi unele dintre ele nu îl onorează.

Doamna Kelsey pleacă să primească un vizitator neaşteptat. Apoi se duce şi soţul ei. Thomas rămâne singur.

Neliniştit ca un leu într-o cuşcă îngustă, el parcurge distanţa de la uşă la fereastră: încăperea – o cameră pentru prieteni – este într-adevăr mică. Dar el se simte prizonier în propria sa piele.

A vrut el, cu adevărat, pe acest tată, această viaţă, această ţară?

A fost el destul de nebun ca să-şi aleagă un destin marcat de văduvie...?

Ieri afirmase că ar coborî, dacă ar fi nevoie, în Infern. Să fie oare aproape bolnav psihic: cum poţi să hotărăşti să te naşti, ca apoi să uiţi complet toate aceste lucruri?

Ce sunt oare spiritul, memoria, inteligenţa? Îşi au ele oare originea într-o dimensiune uitată Dar de ce nu ne transmit decât ecouri slabe sau mesaje intraductibile? La ce sunt bune toate acestea? Ca să fabrice întrebări şi apoi să nu poată stăpâni răspunsurile. Pentru că omul, el, Thomas, este capabil să îşi simtă doar neputinţa: neputinţa de a înţelege, de a învinge necazurile, de a menţine ziua dacă nu îi place noaptea. Este incapabil să-şi simtă forţa, energia. Unde este ea? Poate că este doar un miraj. Şi el, cine este el: un zeu căzut, altădată stăpânul propriului său destin, sau o larvă? Când, în ce regat, poseda el oare ştiinţa şi puterea de a veni pe pământ ca om, apoi să plece atunci când hotăra el?

Toate acestea sunt nişte idei năstruşnice.

Thomas se opreşte, se aşează. Îşi odihneşte fruntea arzătoare între palmele mai reci. Afară cerul este senin. Zgomotul unor voci vesele ajunge până la el.

„Să reluăm cu mai mult calm, îşi spune el. De ce să mă revolt împotriva responsabilităţii mele? Nu sunt oare pe cale să mă revolt împotriva mea... Pentru că dacă am ales să fiu aici, nu mai pot să mă revolt deloc, nici împotriva propriului meu corp de om, nici împotriva secolului în care trăiesc. Nu mai pot să consider că sunt un martir din cauza unei fatalităţi... nu pot să mă revolt decât pe mine însumi. Ar fi cea mai grozavă pedeapsă să fiu în acelaşi timp vinovat şi procuror, sclav şi propriul meu tiran.

„De ce mi-am ales acest tată imposibil? Din masochism?... Ca să „învăţ"... ce? Despre lipsa de inimă a unui pedant, despre monstruozităţile unei ipocrizii virtuoase... Am fost oare, într-o existenţă anterioară, fără inimă şi rău?... Am vrut să mă apăr de unele obiceiuri vechi...?

„Câte întrebări posibile. Voi putea să înţeleg? Cum să deo-

sebesc grâul de neghină?

„Să vrei să te naşti, câtă nesăbuinţă! De ce să nu rămâi în „paradis". Dar dacă nu ar exista...

„În fine, dacă am vrut această viaţă, nu am făcut toate greşelile în acelaşi timp: nu locuiesc într-un trup diform... am evitat ţările devastate cum ar fi Vietnamul sau ţările care mărginesc Sahara..."

Apoi brusc: „De ce să refuz darul Alegerii?" „A fost odată un rege. A înţeles totul într-o secundă. Că în om nimic nu este grotesc, dar mai ales nimic nu este contrar naturii sale profunde, de fiecare dată când vrea să viseze că este rege"[1].

Thomas acceptă atunci să cerceteze cu o exigenţă neliniştitoare: acceptă să-şi înfrâneze revolta; acceptă detaliile necesare studiului. Datorită competenţei lor, nu-l vor ajuta cei doi Kelsey să dezlege nodurile? Este prea devreme ca să adopte o poziţie. Poate că Thomas este stăpân şi rege mai mult decât îşi dă seama, vom vedea. Dar dacă îşi pierde capul, dacă se desprinde cu o intransigenţă lipsită de modestie, nu este decât regele ignoranţei.

După întrevederea care a durat două ore şi după zbuciumul care i-a urmat, Thomas pleacă dezorientat. Nu a fost o „consultaţie" aşa cum se înţelege în mod obişnuit. Dar în înţelegerea frăţească pe care i-au arătat-o doctorul şi doamna Kelsey, Thomas discerne nu o judecată, ci o observaţie de „clinicieni". Ei revin asupra detaliilor, îşi iau notiţe, îl chestionează îndelung despre familia sa, despre legăturile cu părinţii, despre pasiunea sa pentru Miguelle.

Se simte jenat. În cele din urmă, el n-a venit la ei ca „pacient" ci ca un căutător, ca un „copoi" care vrea o informaţie completă.

„Este foarte bine, îl asigură Joan la despărţire.

Thomas nu prea crede acest lucru.

În plus, o migrenă îi sfredeleşte capul, gura i s-a uscat, stomacul este greu. Nu a aflat nimic astăzi, crede el. Şi dacă doamna Kelsey este înzestrată cu adevărat cu acele daruri de

---

[1] Jean Raspail

\ indecător la care face deseori aluzie, ar fi trebuit să îi simtă această stare rea. De ce nu îl scapă de ea?

„Vom începe mâine", spune Denys.

Ce să înceapă: să discute cu adevărat de lucrurile importante?.... Să-i trateze durerea? Cum să înceapă?

Trebuie să-şi dea seama că nu va înţelege ce este moartea doar după două zile! Thomas ştie că nu este prea înţelept, că reacţiile lui sunt infantile.

Abordarea unei lumi noi provoacă oare perturbaţii imprevizibile? Nu vede niciun reper cunoscut. Ceaţă densă. Ce va fi mâine?...

Când ajunge la hotel tensiunea dispare. În afară de durerea-pumnal din partea stângă a corpului.

A treia zi – joi, 23

„Trebuie să fii complet nebun ca să crezi că în spațiul infinit, în nenumăratele și giganticele lumi din care cea mai mare parte sunt cu siguranță mai bine înzestrate ca a noastră, nu există decât lumina pe care o zărim noi.

Este, într-adevăr, prea absurd să crezi că nu există și alte ființe, și alte capacități de gândire, și alte simțuri decât cele pe care le cunoaștem noi.

GIORDANO BRUNO

– Întindeți-vă, spune Denys Kelsey. Scoateți-vă cureaua și pantofii, vă veți simți mai bine.

Biroul doctorului este o încăpere plăcută în tonalități albastre. Două fotolii mari, acoperite cu creton înflorat sunt puse de o parte și de cealaltă a ferestrei. În jurul mașinii de scris sunt hârtii. Este și un tablou? Da, un cal care aleargă pe o stepă. Un clasor voluminos evocă orele îndelungate de muncă asupra documentelor. Zărind un magnetofon, Thomas protestează printr-un gest; atunci Denys îl dă la o parte. Divanul este mai comod decât pare, pernele sunt moi.

– Poate că vi se face frig, explică Doctorul Kelsey oferindu-i lui Thomas o cuvertură.

Agasat, Thomas se neliniștește neștiind ce va urma.

„Ce este hipnoza?

– Un fenomen pe care nu știm să-l explicăm încă, dar pe

care îl constatăm. În această privință, există diferite ipoteze. Ca să simplificăm, vă voi da un exemplu: nu s-a dat nicio definiție satisfăcătoare a electricității: știm totuși s-o folosim cu succes.

– Este o transă?

– Nu asta veți simți. Veți fi conștient și de voi înșivă și de ceea ce vă înconjoară. Niciun fel de somn nu vă întrerupe legătura cu universul vostru obișnuit. Dimpotrivă, toate percepțiile vor fi mărite. Este vorba de o „schimbare de nivel", într-un fel, de o creștere a potențialului. Corpul și spiritul fiind în stare de repaus, stabiliți – suprimând „bruiajul de unde" pe care ele le formează – contactul cu ceea ce noi numim „Eul Integral".

„Noi îl definim ca o chintesență a ființei, el este ca un nucleu central de care sunt legate toate încarnările sub orice formă, din orice timp. Lui Joan îi place să-l compare cu o portocală: bucățile se grupează ca să formeze fructul. Să ni-l închipuim ca pe un fel de înșiruire de-a lungul timpului ar fi greșit. Eul integral nu depinde, în mod firesc, de legile percepute de cele cinci simțuri ale noastre. Spațiul și timpul în care evoluează nu sunt cele pe care le cunoaștem noi. Esență a existenței, substanță-energie, el corespunde în noi cu ceva ce nu doarme niciodată, nici nu uită, nici nu moare. Supraconștiința, ale cărei imperative și a cărei experiență nu le recunoaștem în mod obișnuit, nu este discontinuă.

Destinderea fizică și mentală, semi-penumbra facilitează calitatea de „recepție" și claritatea schimbărilor cu ființa noastră permanentă. Asta este totul. Ele nu sunt „condiția", înțelegeți, ci „mijlocul" cu ajutorul căruia vă va fi posibil, cu un efort conștient, să retrăiți unele încarnări precedente. Și să le vedeți sensul.

– Dar...

Thomas vroia să spună că nu de aceea venise la ei.

„Memoria îndepărtată", acel nivel al memoriei unde sunt întipărite evenimentele din viețile anterioare, se află în mod natural aici. Dar nu știți acest lucru. Totuși, ea este prezentă și nu se desprinde de dumneavoastră. Nu vi se pare câteodată că „știți" deși nu ați „învățat" niciodată?

– Mi s-a întâmplat, desigur, dar aș putea să interpretez alt-

fel acest lucru.

– Da. Acum introduc pur şi simplu eventualitatea unor cunoştinţe dobândite în afara acestei epoci şi condiţia voastră actuală. Gusturile şi dezgusturile noastre îşi au originea în deceptiile, alegerile sau reuşitele foarte vechi.

„Aţi remarcat inexplicabila pasiune a unor oameni pentru o regiune sau pentru unele obiecte, pentru o civilizaţie „străină"? Unul dintre prietenii noştri este foarte ataşat de China, deşi nu a fost acolo niciodată de când s-a născut: mobilierul este chinezesc, poartă haine chinezeşti. În anumite cazuri este vorba de o nostalgie care reînvie o viaţă anterioară.

„... Întindeţi-vă! Destindeţi-vă!

– Cum îmi voi da seama că sunt într-o stare de hipnoză?"

Chiar şi o persoană mai puţin avizată decât doctorul Kelsey – altădată medic generalist, astăzi psihiatru confirmat – ar fi sesizat lipsa de entuziasm a lui Thomas pentru această încercare de a-l hipnotiza.

„De ce vă temeţi?

– Nu vreau să mă sugestionaţi.

– Dar nu pot.... răspunde cu blândeţe doctorul Kelsey.

– Îmi permit să vă contrazic...

– Prin termenul de hipnoză, este adevărat, înţelegem procedee diverse, dar şi acţiunile abuzive ale unor „falsificatori": Magicieni escroci, vraci doar cu numele. Fără îndoială că neliniştea voastră vine în parte de aici. Cât despre restul, veţi vedea că nu veţi accepta decât ceea ce doriţi. Este imposibil să vă „agresez" spiritul. Dacă aş dori acest lucru, voinţa mea ar fi oprită de a dumneavoastră. Veţi verifica singur. Amintiţi-vă că v-am spus: nu veţi fi niciodată rupt de voi înşivă, nici de conştiinţa voastră obişnuită.

– Cum voi percepe schimbarea stării mele?

– Nu vă neliniştiţi. La început nici nu vă veţi da seama.

– Atunci pot să mă înşel. Nu simt nimic?

– Nimic. Dintr-o sută de persoane, două sau trei simt furnicături uşoare. Nimic altceva. Să încercăm şi veţi vedea singur.

– Ce trebuie să fac?

– Aşezaţi-vă comod între perne. Să nu vă deranjeze nimic din punct de vedere fizic. Aşezaţi-vă comod capul. Destindeţi-vă umerii. Să vedeţi cu ochii minţii braţul drept.... destindeţi-vă cotul, încheietura mâinii, mâna. Fiţi conştient de extremitatea degetelor. Destindeţi-vă braţul stâng... cotul, încheietura, mâna. Destindeţi-vă spatele, şoldurile. Respiraţi încet....

– Nu pot, spune Thomas, care nu se poate destinde deloc.

– Nu este nimic. Respiraţia se va normaliza mai târziu. Destindeţi-vă piciorul drept... muşchii de la pulpă – genunchiul... glezna...., piciorul stâng... glezna.... laba piciorului... Vă puteţi „simţi" creştetul capului?

Denys Kelsey nu vorbeşte bine franţuzeşte. Astfel că foloseşte engleza, ceea ce îl face pe Thomas, poliglot nepriceput mai ales în momentele de emotivitate, să fie şi mai neliniştit.

În cele din urmă, folosind cele două limbi, în funcţie de necesităţile precizărilor sau a nevoii de odihnă, cei doi se vor înţelege perfect.

Denys continuă:

„Destindeţi-vă fruntea, obrajii... Acum imaginaţi-vă o lumină albă. Ţineţi-vă ochii închişi. Vedeţi vreo lumină?

– Da.

– Menţineţi-vă atenţia fixată asupra ei în timp ce eu număr până la douăzeci...

Numără fără o încetineală excesivă: un... douăzeci.

„Ce simţiţi?

– Nimic special.

– Bine. Aveţi vreun sentiment? Vedeţi ceva?

În faţa lui Thomas totul este negru. Mici pete luminoase traversează cu repeziciune întunericul. Nu se mai simte încordat, ci extrem de atent la acest „întuneric". Îl cercetează cu atenţie. Nu vede decât aceste pete.

Telefonul sună undeva în casă şi Denys se duce să răspundă pe hol. Thomas constată cu o profundă satisfacţie că nu pierde contactul cu ceea ce îl înconjoară şi că respiră liniştit, aşa cum i s-a spus.

Apoi i se face frig. Foarte frig.

– Ce vedeți acum? Întreabă Denys.

– Noapte. Obscuritate. Nu mai văd nicio lumină.

– Se întâmplă ceva?

– Îmi este din ce în ce mai frig, deşi sunt acoperit cu o cuvertură. Apoi îmi spun că nu voi vedea nimic altceva decât acest întuneric.

Mult timp lucrurile rămân în acest stadiu.

Mult timp, obiectiv vorbind pentru doctorul Kelsey, pentru că ceasul său îi arată că a trecut o oră de când a început să numere. Dar Thomas nu are noțiunea timpului care se scurge.

Spune că este foarte obosit. Mai adaugă că se simte istovit şi că deşi pare lipsit de sens, are impresia că i se scurge sângele. Şi îi este mult mai frig.

Fără să-l preseze, fără nicio grabă, doctorul Kelsey îl lasă să continue. Frânturi de povestire. Penibile. Se pare că orice progres este imposibil. Când tăcerea se prelungeşte, „observatorul", „vigilentul" îi cere „exploratorului" un detaliu:

„Vă este la fel de frig?

– Mai puțin. Începe să fie plăcut, dispar în această noapte... este sfârşitul. Distrugere totală. Sunt mulțumit.

– Asta simțiți? O mulțumire?

– Da. O bucurie. Mă simt bine.

– Şi nu vedeți decât întuneric?

– Stați,... la stânga, observ ceva... dar nu disting bine. Nu sunt sigur.

– Priviți cu atenție.

– Aş spune... o flacără.

– Un incendiu?

– Nu, deloc... nu ştiu. Totul se începeşte.

– O flacără... într-o sobă?

– Nu ştiu ce este în jur.

– Ba cred că ştiți.

– Da, pot să ştiu... În fine, aşa cred... dar ce este.... unde sunt?

– Nu vă temeți. Dacă se va întâmpla să vedeți sau să simțiți ceva prea dureros, vă voi readuce imediat la conştiința obişnuită.

Vă voi ajuta. Puteți să contați pe mine, sunt aici ca să vă ajut. Vreți să ne oprim?

– Nu. Să continuăm. Este ciudat, știți că acum disting ceva... ceva atât de curios... nu înțeleg, dar văd...

– Povestiți-mi.

– Este flacăra aceea, vă amintiți?

– Bineînțeles.

– Am impresia că este agățată ca o torță... ea arde ca o flacără neagră, se termină printr-un fum negru...

– Unde este?

– Pe un perete, cred. Pe un perete, nu știu cum, nu văd deocamdată. Se află destul de sus... pe jos, dedesubt, zăresc un picior.

– Unul singur?

– Un singur picior.

– Nimic altceva?

– Ba da, laba piciorului"...

Străduindu-se cu dificultate, Thomas descoperă că acest picior misterios poartă un ciorap galben, un fel de încălțăminte asortată, de tipul „Henric al II-lea", apoi „un pantalon" „bufant" cu „crăpături" pe care Thomas le descrie ca pe niște pliuri încrețite în talie și în jurul abdomenului.

În acest moment, Thomas se oprește. Se împiedică. Nu mai poate. Nu mai înțelege, crede că a eșuat.

Dar călătoria în „cealaltă lume" a început.

Este imposibil să transcriu cu minuțiozitate munca anevoioasă a acestei cercetări. Nu pot să redau fără să provoc necazuri sau o anume nerăbdare care ar da peste cap această încercare. Căci pentru „observator" așa se va întâmpla.

Pe când cercetătorul se angajează într-o altă dimensiune, în alt spațiu și alt timp, el nu mai percepe cu precizie scurgerea timpului real. Ele pot părea mai lungi pentru un observator care stă în așteptare.

Cercetătorul, cel care caută, este prins de acțiunea sa, chiar dacă recolta este slabă; el tatonează, dar persevează și imagi-

nea întrezărită îi scapă; atunci se concentrează, dar o senzație – greutate, răceală, asfixiere – îl deconcertează; se îndoiește: imaginea se pierde, nu era decât imaginație; apoi tâșnește din nou, mai limpede; dar el nu înțelege motivul acelei toropeli care pune stăpânire pe el. Urmărește în același timp imaginea și adevărul său; senzația și legătura ei cu imaginea. Caută aventura, dar în mod constant se apără, supunând-o unei critici intense. Dacă se fixează exclusiv asupra unui crâmpei de amintire, atât de mult încât nu mai are forța să smulgă vălul de pe întreg ansamblul, observatorul îl invită să-și distribuie altfel atenția. Cu un alt detaliu, care îl îmbogățește pe primul, cercetarea va înainta încetul cu încetul ca să nu ajungă într-o situație fără ieșire. Astfel, dacă Thomas se concentrează asupra obscurității și nu o mai „vede" decât pe ea, Denys deplasează aria de investigație pe senzația de frig.

Doctorul Kelsey numără în sens invers și Thomas simte în același timp că intensitatea scade. Este o iluzie?

„Ce este cu povestea acestui picior „Henric al II-lea"? se miră Thomas. Năucit, își revine cu greutate.

– Vom încerca să aflăm mâine, poimâine...

– L-am văzut cu adevărat.

– Știu. Vă simțiți bine?

– Destul de bine. Dar „ciudat".

Clipește, lumina zilei îl orbește. Urechile îi țiuie, dar senzația de frig a dispărut.

Thomas este stupefiat: asta era... asta era deci!

Nicio „pasă", nicio voință exterioară care să-l domine, care i-ar fi provocat o revoltă a rațiunii sau a independenței sale. Doar întrebări: aceleași pe care și le-ar fi pus dacă nu ar fi fost atât de absorbit să discearnă ce era acel ceva care ieșea cu atâta dificultate din întuneric. Limburile[1].

---

[1] limb – (teologic) = locul de ședere al sufletelor celor drepți, înainte de venirea lui Hristos, și al sufletelor copiilor morți înainte de a fi botezați, la catolici.

El descoperă uimitoarea capacitate a unei atenții foarte puternice, fără să îi fie slăbită intensitatea. Se simte calm, dar foarte vioi, cu simțurile mai rafinate, sporite.

„La ce vă gândiți?

– Sunt pe cale să mă îmbolnăvesc psihic?

– Sper că nu, spune Denys, dar în acest caz voi face tot ce îmi stă în putință... și Joan.

– Știți, mă simt ciudat.

– Vă voi pregăti o ceașcă de ceai..."

Lui Thomas îi tremură puțin mâna, atunci când ține ceașca. Doctorul Kelsey îl întreabă despre afacerile sale, îi vorbește despre dificultățile profesionale, repunându-l în contact cu lucrurile obișnuite.

Dar în timpul acestei simple conversații, ceva fantastic își continuă drumul: lumile se deschid.

Înainte de a pleca, Thomas ține să se asigure:

„Doctore, am văzut într-adevăr acel picior galben? Adineauri, era evident. Acum mi se pare ceva straniu.

– Pentru că nu aveți încă o viziune de ansamblu. Numai imaginea unui singur picior, este prea puțin ca să vă facă să vă simțiți normal.

– Permiteți-mi să fiu brutal, doctore: de ce sunteți atât de sigur că nu l-am „inventat"?

– Pentru că lungul proces de reapariție pe care l-ați folosit exclude fabulația. Dacă ar fi fost așa, nu ați fi avut nevoie de canapeaua unui psihiatru, pe care, de altfel, nu v-ați așezat decât cu o vizibilă neplăcere.

– Nu credeam că s-a văzut atât de bine.

– Și nu ați fi avut nevoie de două ore și douăzeci de minute ca să descoperiți o torță agățată nu știu unde, care lumina doar un singur picior... Într-un timp atât de lung ați fi inventat două!

„Vă confruntați cu reale dificultăți. Memoria îndepărtată nu vă restituie amintirile în mod docil numai pentru că ați solicitat-o. Obstacolele întâlnite elimină foarte mult teza asocierii cu vreun film, cu vreo carte, pe care le-ați fi povestit cu ușurință, prin episoade complete. În timp ce acum ați lucrat pe „fragmen-

te".

– Fragmentul acesta este deci normal?

– Desigur. Instrumentul acesta – memoria – este ruginit pentru că nu a fost întrebuințat. Pe de altă parte, nu ne restituie decât vestigii plăcute. Cu toții ne împotrivim unor amintiri care ne fac să retrăim temeri și suferințe, după ce ne-am chinuit atât de mult să le ascundem în cele mai îndepărtate „zone ale inconștientului".

O altă formă a Imposibilului se vădește posibilă.
Trebuie să se gândească din nou la toate.

A patra zi – vineri 24

„Nu lucrurile îi tulbură pe oameni, ci părerea pe care şi-o fac despre lucruri".

EPICTET

Dimineaţa, pe la ora 9, doamna Kelsey îi telefonează ca să ştie ce mai face.

„Aţi avut o noapte calmă?... Fără coşmaruri?... V-a fost frig?"

Thomas este plăcut impresionat. Deci, nu este singur.

„Obosit?... Desigur, dacă ne gândim doar la efortul de concentrare. Nu vă descurajaţi." Şi încheie: „nu îmi place să mă formalizez; prietenii îmi spun Joan".

„Joan": o prezenţă extraordinară, prietenoasă şi afectuoasă. Dar şi exigentă. O fiinţă complexă, înzestrată cu puteri mari, vibrând de percepţii nenumărate şi cu o experienţă ieşită din comun.

De ce traducerea franceză a cărţii *Many Lifetimes* foloseşte cuvântul „medium" pentru a caracteriza o aşa de rară personalitate? Definiţia din dicţionar: „Este medium acea persoană care poate să servească drept intermediar între oameni şi spirite, conform părerii spiritiştilor.

Lucru foarte uşor pentru Joan, dacă vrea să fie un „intermediar" între cei morţi şi cei vii. Fiindcă ea are acea aptitudine de a stabili contacte şi cu unii şi cu alţii. Dar spre deosebire de un „medium" ea nu recurge la mese care se rotesc, nici la stări cataleptice, nici la măsuţe cu da – nu. Este inutil. Darurile ei speciale – clarvederea în cel mai larg sens al cuvântului – îi

permit să aibă contacte directe. Obstacolele pe care noi le întâlnim, pentru ea nu există. Conştiinţa, ca şi propriile ei simţuri, excepţional dezvoltate, traversează frontierele fizice, le depăşesc, pentru a percepe fiinţa, oricare ar fi gradul ei de imaterialitate sau de materialitate. Ea nu este vocea pasivă pe care o împrumută un „spirit" – conform concepţiei spiritiştilor – ca să ne „vorbească".

Joan Kelsey dialoghează, decide, combate stările de disperare, ea *tratează*, aici ca şi dincolo, loc pe care ea îl numeşte „Tărâmul fermecat", pentru că acolo nu suntem închişi într-un timp greoi ca acesta.

Joan este mai mult decât un „medium intermediar". Doar dintr-o privire rapidă ea îşi dă seama ce parte a corpului este bolnavă şi în ce stadiu este boala. Este suficient ca să fie atentă şi ştie. Mesajele telepatice îi parvin zi şi noapte, chemând-o în ajutor pentru o suferinţă a trupului sau a spiritului. Una din cele mai surprinzătoare capacităţi pe care le are, este aceea de a fi activă la celălalt nivel al realităţii, chiar şi atunci când corpul ei doarme şi de a-şi aminti totul atunci când este în stare de veghe. La fel, i se întâmplă să fie în două locuri diferite în acelaşi timp. Martori, care nu prea cred în minuni, confirmă acest lucru. Dar, din când în când, corpul ei fizic, tulburat de atâtea fenomene extrasenzoriale, trebuie să ia o pauză; inima – organ – lui Joan este fragilă, şi bate uneori prea repede. Astăzi Joan s-a culcat.

Thomas îl revede pe Denys, biroul, mecanismul de destindere.

În ajun a adormit, trecând fără să se chinuiască dintr-o stare molcomă spre inconştienţă. S-a trezit chinuit de teamă: şi dacă toate sunt doar poveşti?

Să perseverezi este deci util. Pasionant. Thomas este convins că firul, scurt, insesizabil, va pluti în gol. De altfel, intenţia sa este aceea de a rezista cu toată voinţa împotriva intruziunilor „istorice"... un pantalon de mătase galbenă, asemănător celor din epoca lui Henric al II-lea – ce vis! Un simbol poate! Dar care: pantalonul bufant sugerează infantilism, dar Henric al II-lea evocă o virilitate războinică.

„În cele din urmă, spune Thomas, trebuie să ştiţi despre ce este vorba. Sunteţi psihiatru: ce credeţi despre toate aceste lucruri?

– Noi lucrăm dincolo de psihiatrie, în orice caz, dincolo de psihiatria unui corp-spirit unic. Vreţi să studiaţi mai bine ceea ce aţi întrevăzut cu ajutorul memoriei îndepărtate? Sau preferaţi să vorbim fără să schimbăm nivelul de conştiinţă?

– Cu „proporţia" mea normală de conştiinţă?

– Mai exact, să spunem, cu o conştiinţă lipsită de acei paraziţi care apar pe ecran.

– Paraziţi?

– Aşa numesc eu gândurile instabile, capriciile psihologice, anarhia asociaţiilor de idei, curentele emotive. Cunoaşteţi fără îndoială acea maximă: „Mintea se agită în craniu ca o maimuţă într-o cuşcă".

– Prefer să „investighez" servindu-mă de cea mai bună memorie".

Denys începe să numere. Thomas este foarte sigur: nu va vedea nimic. Vor reveni apoi la discuţiile serioase pe tema reîncarnării, deci a supravieţuirii.

Dar el nu se poate împotrivi frigului care îl cuprinde chiar în clipa în care Denys pronunţă douăzeci. Membrele, calde cu mai puţin de un minut înainte, devin reci şi grele. Denys constată acest lucru ca şi o încetinire netă a pulsului. Thomas se cufundă din nou într-un repaus pe care l-ar dori veşnic.

„După părerea dumneavoastră, ce vi se întâmplă?

– Mor", răspunde Thomas fără nicio ezitare.

Spunând aceasta, chiar el se miră de această certitudine. Şi ea îl copleşeşte pe acest „Thomas din 1973" – care „nu ştie mai multe despre astrul pe care ne aflăm ca şi o bacterie care nu ştie nimic despre cultura care o hrăneşte „[1] – cu o forţă incomensurabilă. „Mica" realitate se fisurează şi se prăbuşeşte ca să facă loc unei realităţi mai mari, pe care oamenii o poartă în ei înşişi ca un imbold, ca un îndemn. În fine, acum Thomas o întâlneşte.

---

[1] F.L. Boschke

Spune cu o voce şoptită, dar vibrantă.

– Mă credeţi, domnule, mor.

– Nu mă îndoiesc, răspunde Denys.

– Eu *ştiu*. Văd acest lucru, pentru că spiritul meu îl observă pe acest trup de care este legat. „Eul", spiritul meu, a ştiut dintotdeauna că este mai mult decât acest corp; a ştiut întotdeauna... De ce m-am îndoit eu oare? Acum îl regăsesc. Este exact, căci îl „trăiesc". Mă uit la această formă inertă: este goală, dar „eu" nu am murit, pentru că o privesc. Încerc un sentiment de prietenie pentru ea, această formă era una din reprezentările „eului" meu. Nu îmi este teamă. Nu mi-a fost teamă, vă amintiţi?

– Îmi amintesc. Este adevărat, nu v-a fost teamă.

– Niciun fel de teamă. Sunt fericit, extrem de fericit pentru această moarte şi pentru că am trecut dincolo de ea. De acum înainte nu-mi va mai fi teamă, înţelegeţi, înţelegeţi... O minunată cunoaştere. Nu văd fantome... şi totuşi am murit. Lucrurile nu se petrec aşa cum mi s-a spus... preoţii... nu văd îngeri... nici judecători... nu există purgatoriu... mă întorc acasă.

– „Acasă?" Ce vreţi să spuneţi? Puteţi să precizaţi ceea ce simţiţi?

– Este greu de explicat: plutesc într-un spaţiu imens,... perspicacitate... gândesc mai bine, gândesc „cu mai multă agerime". Am trecut un prag, am alte posibilităţi, alte posibilităţi. Nu vi le pot explica. Nu acum. Le simt. Văd apoi acel trup şi sunt mulţumit, atât de mulţumit, am depăşit moartea... Aşteptaţi!

– Da, vă ascult.

– Îmi voi aminti despre toate acestea?

– Da, până la sfârşitul acestei vieţi şi bineînţeles şi dincolo de ea. Nu vă fie teamă: nu veţi mai uita ceea ce aţi redobândit în planul conştiinţei clare. Cele două registre, cel temporal şi cel permanent s-au pus de acord. Aţi făcut un pas înainte spre unitatea fiinţei voastre. Nu vă mai puteţi întoarce.

– Doctore?

– Ce s-a întâmplat?

– Sunteţi garantul meu pentru că rămâneţi la nivelul obişnuit al memoriei, aşa că explicaţi-mi: cum este posibil să fiu atât

de mulțumit că am murit? Contravine tuturor credințelor...

– Vă voi spune întotdeauna numai adevărul, sau ceea ce cred eu că este adevărat. Nu toate morțile sunt așa de blânde.

– Toate morțile?

– Ați murit de mai multe ori. Afirm acest lucru cu toată experiența mea de medic și Joan vă va confirma acest lucru cu cunoștințele ei... Vreți să o chem să discutăm?

– Nu, nu trebuie. Vom vorbi mai târziu. Deci, această moarte?

– Ei bine, acum nu ați resimțit ofensiva „reflexelor animalice".

– Adică?

– Instinctul de conservare a trupului care se revoltă când sfârșitul este iminent. Cel mai adesea el complică teama de despărțire.

– Într-adevăr, nu îmi este teamă. Sunt mulțumit... Acesta este drumul Miguelle-ei: ea nu a cunoscut această teamă animalică, nu a avut timp. Și-a văzut oare corpul... așa cum îl văd eu pe al meu, celălalt corp de altădată... o coajă goală! Vreau să „verific", vreau să mai privesc, este important, vreau să fiu sigur".

Revine asupra a ceea ce simte, analizează, își retrăiește – fără nicio modificare – toate uimirile. Simțurile fiindu-i în mod deosebit în alertă, el percepe faptul că doctorul Kelsey nu este surprins. Thomas este emoționat. Denys, știind deja mai bine ca oricine că acest lucru este posibil, ascultă șuvoiul de cuvinte care îi aduc liniștea...

„Moartea, atunci când o cunoști, nu te înspăimântă", constată Thomas. Repetă cât de uluitoare este moartea, cât de „plăcută", pentru ca vibrațiile sunetului să dea această veste tuturor celulelor, pentru ca niciunul dintre instinctele animalice să nu rămână în necunoștință de cauză....

Totuși senzația de frig revine, aproape paralizantă.

Și, brusc, în spatele pleoapelor închise, flacăra torței devine vizibilă. Thomas spune „nu". Alungă imaginea. Ea revine. Identică. El se agită. Ea se impune. Denys îi sugerează să se opreas-

că. Thomas refuză. Trebuie „să învingă" această torță. Din ce neguri amăgitoare țâșnește oare? Să se întoarcă acolo.

„De ce o numiți amăgitoare? Întreabă Denys.

Thomas este luat prin surprindere. Nu vrea acest lucru. Asta este tot. Deci este falsă.

„Dacă imaginea este artificială. Fără nicio legătură cu vreo realitate, veți reuși să o înlocuiți cu alta.

„Joan procedează astfel: când întâlnește, cu ajutorul celeilalte percepții, de exemplu un cal și un călăreț, ea „schimbă" culoarea calului și costumul călărețului. Dacă acest lucru „nu merge", scena nu este imaginară, ea se raportează la memoria îndepărtată. Reactualizarea unui moment din lunga noastră istorie are ÎNTOTDEAUNA un sens. Ea corespunde nevoii de clarificare a unei probleme fizice sau psihologice. Nu respingem deci o circumstanță care apare brusc. Ca această torță, de exemplu. Considerăm aceste lucruri ca un fel de ajutor, ca posibilitatea unei clarificări.

„Puteți să înlocuiți torța cu altceva? Încercați cu o lampă? Sau cu o lumânare care fumegă puțin, asta ca să stabilim o analogie.

– Nu reușesc să o înlocuiesc cu nimic.

– Ce luminează ea? O mobilă... de exemplu, un fotoliu?

– Un bărbat este culcat acolo... adică nu culcat, așezat, bustul lui se sprijină de perete...

– Ce face acolo?

– Suferă. Nu poate să se ridice. Nu va mai putea. Știe acest lucru.

– De ce?

– Pentru că a pierdut sânge... este sânge pe jos, el îl vede. Și chiar... și chiar...

– Și chiar?...

– Îi este teamă ca abdomenul să nu se golească, ca măruntaiele să nu îi alunece pe jos.

– De ce?

– Pentru că are înfipt un pumnal în partea stângă". Denys oftează. Un obstacol important a fost depășit. Ar fi putut să du-

reze mult mai mult.

„Ştiţi ce s-a întâmplat? reia doctorul Kelsey.

– Nu.

– V-a atacat vreun infractor? În ce epocă plasaţi scena?

– Am impresia că la începutul secolului al XVI-lea, în Italia. Dar este doar o impresie.

– De acord. Să continuăm. Vom reveni la aceasta mai târziu. Este vorba despre un duel?

– Nu.

– Sunteţi sigur?

– Da. Da, ştiu... Dar este oare vorba despre mine? Nu este posibil să fiu eu... nu sunt eu... pot să văd aceasta, dar nu sunt eu.

– Foarte bine. Poate că, într-adevăr, voi înşivă aţi omorât pe această persoană la care vă uitaţi şi care se află întinsă la picioarele dumneavoastră. Ce spuneţi despre această ipoteză? Are vreun sens?

Thomas tace. Face un efort considerabil ca „să fie sigur", ca să nu interpreteze.

„Simt rana... simt pumnalul înfipt acolo. Acum ştiu că voi muri singur.

– Nu va veni nimeni, nimeni nu vă va ajuta?

– Nimeni.

– Ce vârstă aveţi? Cine sunteţi?

– Am douăzeci de ani... Mi se pare... probabil că sunt un bastard, sunt în Italia.... eram un fel de paj.

– Cum arătaţi din punct de vedere fizic? Ştiţi?

– Nu sunt prea înalt, cred... Am o înălţime potrivită. Poate că sunt brunet. Am sentimentul că nu sunt nici prea deştept... Dar sunt furios. Foarte furios.

– Pe cine?

– Pe cel care m-a asasinat. Îl urăsc.

– Aveţi dreptate, dacă v-a agresat...

– M-a trădat.

– Îl cunoaşteţi bine?

– Era prietenul meu. Aveam încredere în el. În fine, lăsa

impresia că îmi este prieten... vicleanul. Îl urăsc. Nu mai pot să mă răzbun... nu mai pot să mă scol... pumnalul...".

Thomas încearcă să se întoarcă; nu reuşeşte: este palid: sughite.

– Vreți să ne oprim? Vom relua când vă veți simți mai bine.

– Da. Da. Dar asta nu va îndrepta ceva. Îl urăsc...."

Cu toate că Denys a numărat de două ori invers, de la douăzeci la unu, Thomas nu îşi revine din această reală agitație.

Este atât de răvăşit încât bea trei ceşti de ceai fără să-şi dea seama. Are vederea înceţoşată. Denys îl duce la bucătărie, îi cere să-l ajute ca să aranjeze laptele, zahărul, sendvişurile, checul. Joan, intervenind, crede că trebuie să-şi facă timp să se revadă mâine, deşi este sâmbătă şi deşi are programul făcut.

Dar, în cele din urmă constată că este imposibil, aşa că se vor revedea duminică dimineață. Joan şi Denys discută între ei, în timp cu Thomas îşi revine încetul cu încetul în salon. Trecerea de la bucurie la acea ură veche, sentimente trăite cu o astfel de intensitate, îl zguduie; nici gândul că şi-a retrăit propria moarte şi poate pe cea a Miguellei... nu este ceva simplu. Aflându-se prins între aceste idei contrare, hărțuit între cele două lumi, cum îşi va petrece oare ziua de sâmbătă?

„Ați fost la Stonehenge? Întreabă Joan. Fără îndoială că ați auzit vorbindu-se despre Stonehenge? De ce nu vă duceți până acolo? Da?... Voi aranja eu."

Telefonează. Va veni o maşină să îl ia de la hotel. Să te afli la țară în Anglia...? va fi ceva pitoresc sub soarele din august.

Nici Joan, nici Denys nu sunt îngrijorați de desfăşurarea acestei experiențe pe care au văzut-o de nenumărate ori. Thomas, îşi impune, cu mult curaj, să nu mai abordeze subiectul.

„Sunteți curajos. Veți ajunge departe. Veți găsi ceea ce căutați", spune Joan.

Joan i-a trimis la hotel cu o carte însoțită de câteva rânduri, *The Winged Pharaoh*, pe care a scris-o în 1937 şi care s-a bucurat de un succes considerabil: un bestseller, la vremea ei, povestea unei vieți anterioare în Egipt, pe când Joan se numea

Sekeeta...

În această ciudată aventură, el are prieteni adevărați. Curaj?... instinctul eternității?... sau voința de a înțelege?

Ar vrea să nege existența pumnalului. Oricât ar părea de incredibil, este imposibil, pentru că îl simte, înfipt acolo în partea stângă.

Dar devine conștient de un lucru: această experiență pe care o credea inutilă, doctorul și doamna Kelsey i-o oferă ca pe o „lucrare practică" ca să afle ce dorește. Este o teorie „trăită": ei procedează conform exigențelor lui. Atunci când îl chestionează cu atâta grijă, nu fac ei oare altceva decât să îi pună în mișcare memoria?

Cel puțin, el poate să recunoască măcar atât: se află pe mâna unor experți.

Crede că acum „știe" să moară...

Vălul se destramă.

A cincea zi – sâmbătă, 25

„Chiar dacă am reuşit să formulăm o teorie generală despre materie, nu am ştiut să întocmim o teorie generală despre viaţă".

A. PECCEI

Dragul meu Georges,

Fără nici o introducere, vreau să-ţi comunic ceea ce, după părerea mea, reprezintă cea mai fantastică veste: este posibil să avem „informaţii" despre moarte.

Noi nu cunoaştem decât oameni care dau înapoi în faţa profunzimii misterului, care se înspăimântă, care îşi acoperă faţa, care îi privesc cu suspiciune pe cei care sunt preocupaţi de această problemă; ei îşi imaginează că dacă evită să vorbească despre acest subiect, vor învinge moartea.

Nu ne putem aştepta la nimic de la o astfel de atitudine.

Dar vezi tu, dacă ne dăm osteneala să căutăm, clarificările sunt la îndemâna noastră. Cred că toate lucrurile de care avem nevoie se află dispuse în jurul nostru, într-o civilizaţie sau în alta, dar noi nu ştim – sau nu vrem – să le sesizăm. Nu trebuie să credem orice, bineînţeles, ci să mergem să vedem, să ne informăm.

Nu ar merita oare să avem emisiuni televizate, întruniri ale savanţilor, profesorilor, părinţilor, articole în ziare cu titlul: MOARTEA POATE FI STUDIATĂ. EA NE DEZVĂLUIE UNELE SECRETE.

În fine, să nu mai mori, înseamnă ceva, nu?

Prin asta vreau să spun: să nu fii pulverizat de moarte, re-

dus la nefiinţă totală, ci să continui să exişti, acestui lucru nu merită să îi acorzi o anumită atenţie?

Te şi văd de aici cum sari în sus, înecându-te cu fumul de la pipă şi gândind: „Thomas nu mai ştie ce vorbeşte. Capcana cu iluzii este deschisă şi el a căzut în ea. Fiindcă dacă „noutatea" ar fi exactă ar stârni multă vâlvă... s-ar şti".

Aşa am gândit şi eu. Cauzele şi motivele ocultării ei, cum spun sociologii, nu sunt prea clare. Fără îndoială că sunt multe pentru ţările noastre. Noi nici măcar nu ne mai amintim că mai multe popoare sunt sigure de supravieţuirea fiinţelor care se duc, vin şi se amestecă în treburile celor vii. Aceştia ştiu, deci oamenii ştiu, dar nimeni nu le acordă atenţie. Vom mai vorbi despre acest subiect când ne vom vedea.

Nu am pretenţia că am înţeles totul în mai puţin de o săptămână. Dar acestea sunt faptele: discutăm despre această scadenţă inevitabilă, despre natura şi chiar despre realitatea ei. Moartea nu este un suveran orb aşa cum crede lumea. Ea vrea să i se pună întrebări. Asta fac şi eu aici. Dacă îmi vei telefona: „nu, este imposibil, eu îţi voi răspunde: „vino şi dă-ţi seama singur".

Contam pe discuţii. Doctorul şi doamna Kelsey – Joan şi Denys – m-au condus spre latura experimentărilor. Ea are altă valoare decât cea a cuvintelor acumulate: este o realitate personală. Georges! Mi-am *trăit* propria moarte, o moarte din trecut. Într-o stare de percepţie mai bogată, fără să uit de canapeaua pe care stăteam, de telefon sau de strănuturile lui Denys. Ca şi când puteam tot timpul să cercetez un domeniu vecin, care nu aştepta decât aceasta. Mă cunoşti: nu sunt deştept ca Einstein, nu am încredere în imaginaţie, am o oarecare sensibilitate dar nu sunt senzitiv; în plus, nu îmi place deloc să mă ambalez. Iată prima mea părere: memoria îndepărtată nu este altceva decât memoria noastră prelungită. În punctul în care am ajuns, sunt înclinat să examinez fără reticenţă valorile pe care le vehiculează, dar le voi examina cu rigurozitate.

Dacă aceste amintiri sunt autentice, sau pot fi autentificate, pot să vorbesc deci despre moarte...

Primul bilanț: pozitiv. Îmi rămân enorm de multe lucruri de învățat, să mă îndoiesc de ele apoi să le aşez în ordine: Să amestec şi să ordonez, cum spune Joan. Mi se întâmplă să fiu uneori mai epuizat, mai stupefiat decât îți scriu, dar eu continuu.

Din aceste prime zile reiese că cei doi Kelsey sunt extrem de avizați, dar fără să facă mare caz de asta. Realizez aceasta prin deducție, din acele detalii pe care le consideram neînsemnate. Îmi plac: sunt simpli, nu țin predici, sunt sinceri. Nu folosesc trucuri: Joan este autoritară uneori, atunci Denys îşi îndreaptă privirea spre cer... nu joacă teatru că sunt perfecți. Joan evoluează într-o lume care nu este a noastră în totalitate, din cauza darurilor ei speciale. Denys este un practician extraordinar. Răbdător, înțelegător, nu mi se substituie şi mă ajută în această investigație dificilă cu o mare probitate. Când spun „nu" despre o propunere de investigație, nu se încăpățânează să mă convingă. Nu face din asta o problemă de judecată personală. Şi totuşi experiența i-ar permite acest lucru. Îi sunt recunoscător. Învăț să am încredere în el.

O să-i apreciezi....

Pentru că într-o zi şi tu vei dori să te apropii de celălalt tărâm!

Îți transmit esențialul anchetei. Este uneori teribilă pentru că este atât de surprinzătoare.

De ce ni s-au ascuns aceste lucruri?

Mă înfior ca un copil la gândul că aş putea să învăț o astfel de ştiință. Vrei o concluzie, bătrâne Georges: să înțelegi este întotdeauna posibil. Orice, Georges, orice; este nevoie doar de curiozitate, de deschidere şi de perseverență.

Deocamdată nu vreau să-ți povestesc nicio „anecdotă" din viața anterioară, asemănătoare acelora pe care le-am citit, pentru că nu am regăsit decât unele fragmente disparate.... un tânăr de vreo douăzeci de ani care a murit asasinat la începutul secolului al XVI-lea, o parte dintr-o haină, trecerea printr-o moarte. Este ciudat să determini astfel țara epoca. Şi să nu-mi spui că aceasta s-a petrecut în Franța, în secolul al XIII-lea. Am încercat să

modific fiecare element pentru a-i testa realitatea. Dacă vreau să schimb datele, atunci o parte profundă din ființa mea se blochează, furtună, și respinge orice posibilitate cu o forță de neînțeles încă pentru mine.

Nu pot încă să afirm că este vorba despre o viață anterioară. Va trebui să verific mai mult. Dar vezi, acest tânăr este o prezență indiscutabilă. Fața, ceva abia zărit, mă interesează. Nu îmi amintesc să-l fi văzut vreodată. Și totuși îmi este familiar, cu toată banalitatea lui, ca un vechi prieten.

Din memorie, „compun" cu ușurință portretul Mariei de Medici pentru că am întâlnit-o în pictură. Nu vei fi surprins să afli că îmi este indiferentă din punct de vedere afectiv! O cunosc, este adevărat, dar din „exterior". Trebuie să citesc istoria ca să aflu din ce familie provine, modul ei de viață, etc. În timp ce despre acest tânăr știu unde s-a născut, în ce familie, fără să caut undeva, îi cunosc secretele, stările sufletești.... nu le cunosc pe toate, dar simt că mi le pot reaminti... mă simt legat de acest băiat, este ca o fraternitate. Mă interesează. Nu din punct de vedere istoric – nu a fost o personalitate „istorică" – ci personal.

Și nu mă persifla până într-atât încât să te informezi despre simpatiile mele față de Borgia, Henric al IV-lea, sau Henric al II-lea....! Mai ales că, în legătură cu Henric al II-lea se pare că există o rudenie vestimentară. Aici nu am găsit niciun document care să mă informeze despre „pantalonii" pe care îi purtau pajii în Italia pe la 1525.... Caută-mi ceva despre asta când mă voi întoarce la Paris, te rog.

Dacă piesele din acest puzzle fac parte din același joc, dacă voi reuși să le asamblez, îți voi scrie și îți voi povesti.

În afară de aceasta ce am mai făcut la Londra?

Reflectez, merg mult, dau de mâncare rațelor din Hyde Park. Zilele sunt scurte atunci când călătorești de-a lungul timpului.

Am sentimentul că distanța dintre Miguelle și mine se micșorează. Mă gândesc în permanență la ea, uneori cu mult calm. Nimic nu poate să umple golul lăsat de absența ei. Când o caut

înseamnă că mă ocup de ea. Astfel că dorința mea de a insulta Cerul și pământul scade.

La Portobello, am văzut mobilier „George al III-lea parcă făcut pentru tine... și s-ar potrivi de minune.... ce crezi: poate că ai trăit deja într-un astfel de decor?

Îmi doresc ca să nu ne pierdem niciodată luciditateà....

Mi-ai fost prieten într-o altă viață?

A şasea zi – duminică, 26

„Cea mai mare înfrângere în orice domeniu este uitarea".

CÉLINE

Thomas este invitat la o gustare matinală. Se bucură cu toate că punctul dureros din partea stângă îl incomodează şi nu are poftă de mâncare. Nu participă deloc la deliciile micului dejun. Aroma costiţei şi a heringului îl incită la o cutezanţă gastronomică, dar, crispat de iradierea durerii învecinate, stomacul se opune.

Cunoscând comportamentul deseori neaşteptat al soţilor Kelsey, Thomas nu este surprins atunci când se vorbeşte despre turism: despre farmecul Ţării Galilor, despre Oxford, Kent etc.

– Cum vi s-a părut Stonehenge? Întreabă Joan.

– Din fotografii, îmi imaginam nişte pietre mai înalte. Este impresionant. Atlanţi sau extra-tereştri, poţi să presupui orice.

– Aţi călătorit bine? Se interesează Denys.

– A fost foarte plăcut. Ne-am abătut de la drumul nostru aşa cum ne-a sugerat şoferul: drumuri ocolite; Tamisa, Windsor; Runnymede, Ţinutul Marii Carte; oprire la castelul Great Fosters care datează din 1550... Mi-ar fi plăcut să văd locul bătăliei de la Hastings, dar mai târziu, când mă voi simţi mai bine.

– Vă simţiţi atât de rău?

– Sincer, nu mă simt deloc bine.

– Eu găsesc că arătaţi foarte bine, îl asigură Joan mâncând o felie de pâine prăjită cu unt.

Ea caută în mod vizibil să-l înţepe pe Thomas şi reuşeşte. Denys surâde. Ochii lui mari albaştri observă scena cu o inocen-

ță liniștită. În el se ascunde un observator pătrunzător. Thomas își dă seama că reacționează copilărește; nu se stăpânește așa cum ar vrea.

– Nu este și părerea ta, Denys?

Thomas ezită între tăcerea unui invitat educat și întrebările care îl frământă. În definitiv, el dispune de prea puțin timp: el optează pentru adevărul „său".

„Doamnă, spune el, restabilind distanța...

– Joan, răspunde ea.

– Joan, acceptă el cu blândețe, nu mă revolt împotriva durerii fizice, chiar dacă este puternică. Poate că este reaprinsă de altceva, de conștiința pe care o redeșteptăm. Dar îmi doresc să nu mai sufăr atât de mult, în avion și la Paris. Ieri, mi-a fost teamă să nu am o sincopă.

– Nu ați avut-o?

– Nu este plăcut să simți cum stă la pândă. Faceți ceva pentru mine: scoateți-mi acest pumnal.

– Nu.

– Poftim?

– Nu pentru că nu vrem. *Nu putem.*

– Nici dacă mă hipnotizați nu puteți?

– Nu avem puterea de a ne opune conștiinței voastre profunde, răspunde Denys. Hipnoza favorizează dezvoltarea acestei conștiințe cu ajutorul spiritului-corp prezent. Noi apelăm la ea. Recunoscându-i existența, noi îi lăsăm libertatea de a se exprima. Și, pentru că Joan și cu mine cunoaștem din proprie experiență realitatea schimbării de nivel, noi vă ajutăm să vă familiarizați cu cealaltă dimensiune. În calitatea noastră de consilieri care s-au confruntat deseori cu teama celui care caută, noi îl conducem spre destindere, încredere, și să se obișnuiască cu natura sa reală. Suntem ca o pavăză, analiști mai severi decât vă închipuiți, chirurgi în cazul unui abces, dar în cazul dumneavoastră suntem doar colaboratori: nu investigăm în locul dumneavoastră. Nu noi decidem în funcție de etică sau deontologie. Noi *nu putem* să scoatem acest pumnal. Am putea, folosind un artificiu, să vă facem să credeți aceasta pentru o clipă. Bineînțe-

les, nu se pune problema. Am ales adevărul, oricât de greu ar fi. După două, trei zile îl veți simți din nou...

Thomas se ridică brusc în picioare. Se sufocă.

Simte o disperare absolută: să sufere, doar să sufere acum şi mereu. Credea că va găsi liniştea după ce s-a zbătut atât de mult. Dar, nu, ea se îndepărtează. Durere, amintirea durerii, doar ea apare la orizonturile lumilor?

Nu vrea să plângă. Cu spatele întors la masă, atât de plăcută cu câteva clipe înainte, el aude zgomotul ceştilor şi farfuriilor din bucătărie. Apoi Joan îl ia de umăr, îl împinge pe canapea şi se aşează în faţa lui. Îl priveşte drept în ochi, cu bunătate.

„Ceea ce nu putem să facem noi, altcineva poate să facă.

– Cine?

– Dumneavoastră, bineînţeles.

– Şi cum voi reuşi eu oare să scot un pumnal – imaginar poate – dintr-un corp ireal, un corp despre care ştiu extrem de puţine lucruri! Cum aş putea, eu care nu ştiu nimic, care mă îndoiesc încă...

– Din fericire, Thomas, nu aparţineţi acelei categorii de „nătăfleţi"

– Vă rog, fără complimente, nu ştiu mare lucru. Este alienant, complet alienant: eu care nu ştiu nimic, eu trebuie să îmi scot o dagă[1] din secolul al XVI-lea....

– Cum aţi spus? Repetaţi.

– ... eu care nu ştiu nimic.

– Apoi?

– ... trebuie să îmi scot o dagă din secolul al XVI-lea...

– De ce aţi folosit cuvântul „dagă"?

– Pentru că aşa îi spuneam noi acestei arme. Eu nu spuneam „pumnal"...

Thomas se întrerupe brusc.

Suspină, schiţează un surâs chinuit:

„Munca" a început, nu-i aşa? Ea nu se întrerupe niciodată.

---

[1] dagă – pumnal cu lama scurtă şi groasă, în trei muchii şi cu vârf ascuţit.

– Nu, răspunde Denys, nu se întrerupe niciodată. Căci voi înşivă încercaţi continuu să vă desprindeţi de această durere pe care v-o provoacă corpul – veşmânt, cu care vă identificaţi, în mod greşit, în totalitate. Vi se pare că este strâmt; dacă consideraţi că sunteţi acest veşmânt, da, este într-adevăr strâmt. Aspiraţiile voastre – legitime – vă solicită dincolo de posibilităţile sale. „Sufletul este ideea corpului" spunea Spinoza. Astfel, fără încetare, fără cel mai mic răgaz – dar nu recunoaşteţi acest lucru – vă înverşunaţi să posedaţi din plin fiinţa voastră la cel mai înalt nivel. Acest demers continuă chiar în afara schimbărilor de nivel propriu-zise. Cuvântul precis pe care l-aţi folosit, în aparenţă in mod incidental, ilustrează cât de mult tindeţi să vă cunoaşteţi pe voi înşivă.

– Asta implică şi pansarea rănii făcute de dagă?

– După ce veţi suprima cauza răului, vine şi vremea cicatrizării, răspunde Joan.

– Pentru o rană atât de veche?

– Da. Aceasta înseamnă că organismul vostru este şi el complex, foarte sensibil la o altă dimensiune. El are de mult timp o concepţie mai bogată decât a voastră, în fine, cea a lui Thomas Orville, născut în Franţa, în condiţii de.... etc.

– Cum să procedez?

– Veţi şti foarte bine. Nu aţi venit acum, aici, ca să lămuriţi aceste lucruri?

– Am venit pentru Miguelle.

– Şi pentru *dumneavoastră*. După părerea *dumneavoastră*.

„*Dumneavoastră* aţi ales această cercetare. Oare toată lumea face acest lucru? V-aţi conferit acea rară aroganţă de a vrea să înţelegeţi moartea. *Voi* înşivă vreţi să continuaţi să vă ocupaţi de Miguelle – dacă este posibil – căci în felul acesta arătaţi că o iubiţi.

„Câţi vor să cunoască adevărul, realitatea?

„Cu toţii ne confruntăm cu pierderi dureroase: nouă sute nouăzeci şi nouă de persoane dintr-o mie îşi etalează drama ca să se facă remarcaţi, ca ei să fie alinaţi, ei.... Mă consideraţi dură. Aşa stau lucrurile, trebuie să fiţi de acord. Cunoaşteţi cânte-

cul acelui canadian[1], ştiţi:

„Pălării negre, ochi înlăcrimaţi
Batiste, suspine prelungi
Durere în suflet, duşmănie,
Jerbe de flori, mistere...

este adevărat în mare parte.

„Sunteţi diferit. De ce? După alegerile din trecut. Aveţi în urmă o poveste foarte lungă. În tot acest timp aţi învăţat multe. Fiindcă aceste cunoştinţe, suma experienţelor voastre, trăiesc în dumneavoastră, vreţi să regăsiţi cunoaşterea esenţială care se raportează la dumneavoastră şi la soţia dumneavoastră. Puteţi să vă disociaţi de ea?

– Nu.

– Şi nici nu aţi putea. Ar însemna să vă rupeţi de realitate. La acest nivel, realitatea este aceeaşi şi pentru Miguelle şi pentru dumneavoastră. Ceea ce faceţi pentru dumneavoastră, faceţi în acelaşi timp şi pentru Miguelle. Dragostea este o legătură cu imense repercusiuni.

„Şi dacă am vorbi de asemenea de ura faţă de asasin?

– Mărturisesc că mă face să sufăr. Nu atât de mult ca pumnalul.

– Credeţi?

– Nu înţeleg cum poate un sentiment vechi să devină atât de copleşitor.

– Pentru că încă o dată luaţi ca unitate a timpului „douăzecişipatru-de-ore-zi-noapte". Număraţi din acest unghi, zece ani sunt fără sfârşit. Trecutul nu este „prezent" atunci când iubim, când urâm? Oare nu datorită sentimentelor timpul îmbracă cea mai exactă valoare pentru fiecare dintre noi? Nu spunem că o teamă durează „secole", o fericire „o eternitate, teama pe care am simţit-o un minut pare că a durat o oră. Aşa că ura voastră nu este „veche", prin aceasta înţelegând că nu s-a degradat de bătrâneţe! Ea era tânără, proaspătă, ca în acel moment în care aţi inventat-o: ea vă însoţeşte la fel de violentă ca în

[1] Félix Leclerc

prima oară!

– „Am inventat-o"?

– Fie vorba între noi, nu era indispensabil să v-o legați de gât!

– Dar am fost *asasinat*!

– Asta-i bună! Într-un fel sau altul, cu toții am fost asasinați!

– Joan vrea să spună că acest lucru se întâmplă aproape sigur în cursul uneia sau altei reîncarnări, explică Denys. De la stadiul inițial când nu suntem decât o moleculă-energie, noi parcurgem un imens ciclu evolutiv. Această primă scânteie se transformă, se dezvoltă, îmbrăcând forme de viață: printre aceste forme animale sau umane sunt puține șanse de a nu fi fost asasinat vreodată pe nedrept – sau pe drept.

– Ascultați, le spune Thomas Joanei și lui Denys, mamifer, moleculă sau pește, aceste eventualități nu mă interesează. Mișelește, fiind deci lipsit de apărare, fără să am posibilitatea de a scăpa, am fost victima unui ticălos care m-a părăsit....

– Doar nu credeți că i-ar fi trecut prin minte să vă ajute, după ce și-a dat atâta silință să vă înjunghie?...

– Nu este logic, remarcă Joan.

– De acord. Dar abuzează de încrederea mea, mă omoară și eu să nu îl urăsc? Ce altceva aș putea face?

– Există alternativa iertării, spune Denys.

– Niciodată, răspunde Thomas cu vehemență.

– Acesta este miezul problemei, spune Joan. Este limpede. Una dintre viețile anterioare s-a terminat în mod tragic. Din ce motiv a considerat „prietenul" că este bine să vă ucidă, nu știți încă. Dacă doriți puteți afla motivul. Dar, în orice caz, ați fi putut muri iertându-l, înțelegând și acceptând; sau urând: plin de revoltă. Ați avut de ales.

– Am *întotdeauna* de ales?

– Mai mult decât vă vine să credeți. Dar evident, este mai ușor să pretindem că nu putem alege, să pozăm în victimele celorlalți sau ale ghinionului.

– În acest caz...

– Și în acest caz, chiar ca victimă a asasinului, puteați să

alegeți între generozitate și egocentrism.

– Mi-este greu să admit că a-ți detesta asasinul este un semn de egocentrism, spune Thomas.

– Este simplu. Fie vă iubiți în asemenea măsură încât considerați că orice atingere adusă persoanei voastre este ca o ofensă nemeritată, de neconceput, abominabilă... fie, pătruns de simțul relativului și deschis spre alții nu numai spre sine, îi iubiți, vă simțiți prietenul lor ca să le înțelegeți atitudinea, greșelile, ranchiunele. Persoanele care ucid fără motiv sunt foarte rare. „Prietenul" vostru era oare nebun? În acest caz ați greșit când ați avut încredere în el: l-ați ales și v-ați asumat riscuri enorme.

– Ce încercați să faceți? Să mă faceți răspunzător de propria mea moarte?

– Vă propun să reflectați, răspunde Joan cu calm. Care ar fi punctul de vedere al acestui om?

– Care este adevărul? Acela care este limpede și pentru o parte și pentru cealaltă? Cel pe care nici acuzatul nici judecătorul nu ar mai dori să-l atace? Există un astfel de adevăr?

– Dacă nu sunteți prea obosit acum, vreți să încercați să vă apropiați de acest adevăr prin schimbarea de nivel? sugerează Denys. Cred că acest lucru v-ar ajuta."

În birou, Thomas nu se destinde.

„Ceea ce mă surprinde cel mai mult, spune el – și Dumnezeu știe că numai de surprize nu duc lipsă de la prima noastră întrevedere – deci, ceea ce mă surprinde cel mai mult este această totală asociere dintre cercetare și viață. Ele se interpătrund în mod straniu. Astfel, adineauri, în cursul unei conversații obișnuite, mi-am adus aminte de un cuvânt de altădată, în mod firesc.

– Nu este ceva normal? Nu doreați acest lucru, fiindcă știți că acesta este drumul adevărat? Cum am putea sa lucrăm în realitatea profundă punând de o parte viața și de altă parte esența, ținându-le despărțite? Ar fi monstruos! De altfel cuvântul „viață" trebuie redefinit. Este prea vag.

„Cele mai cunoscute atribute – vizibile – sunt nașterea, trupul, o vioiciune relativă a spiritului și moartea. Rareori mergem

mai departe. În afară de specialiştii care o studiază: medicii, biologii, filozofii. De aici provin nenumărate neînţelegeri, care ar putea fi evitate cu uşurinţă... Vă simţiţi capabil să reluaţi cercetarea?

Denis numără de două ori până la douăzeci înainte ca Thomas să se poată concentra.

Apoi, fără nicio tranziţie, revede torţa. Dar nimic altceva, nici măcar piciorul... Afirmă că vrea să continue. Simte că trebuie să persevereze. Tocmai când crede că torţa este o imagine monolitică, Thomas percepe, ca o prelungire, o deschizătură ascunsă de o draperie din catifea, remarcă el. Cineva, un bărbat care poată o pălărie mare, ridică draperia: mai departe, se află o altă încăpere foarte luminată. Dar Thomas nu are chef să descrie înşiruirea de încăperi; îşi aminteşte că ar fi vorba de un mic castel. Denys nu îi cere detalii arhitecturale acum, propunându-şi să revină mai târziu asupra lor. Fiindcă Thomas este foarte răvăşit de figura celui care se îndepărtează, după ce a lăsat să cadă draperia: ucigaşul său.

Îmbrăcat ca un vânător, pentru că se întoarce de la vânătoare, acest bărbat de vreo patruzeci de ani este căpitanul gărzilor. Prezenţa lui este inopinată: presupunându-se că este la vânătoare, nimeni nu îl va bănui. Într-o haină din mătase galbenă, pajul se ducea la serbarea ale cărei ecouri se aud în depărtare, când bărbatul care îl pândea din locul cel mai întunecat – un coridor? – l-a străpuns cu mai multe lovituri de dagă. Adolescentul s-a prăbuşit, cu pumnalul adânc înfipt, rănit de moarte.

Picături de sudoare apar pe faţa lui Thomas. Le şterge cu şervetelele pe care i le-a oferit Denys. Aruncă mai multe. Ghemuit pe partea dureroasă, şi-a ridicat cu un gest inconştient pernele şi s-a sprijinit de perete. În poziţia pe care o avea altădată. Vorbeşte cu greutate. Faţa îi este trasă, obosită.

„Îl urăsc, spune el încet.

– Vorbeaţi de o serbare... va trece cineva.

– Nu, este târziu, a început... Nu mă vor auzi... vacarmul... muzica... nu va şti nimeni. Nu mă va răzbuna nimeni.

– Nu pot să cred că nimănui nu îi pasă de dumneavoastră.

– O tânără... nu va şti. Va plânge.

– Nu aveţi prieteni?

– Ba da, pe el.

– Dar alţii?

– Sunt un bastard. Lumea mă invidiază. Ei cred că fac intrigi. Dar sunt sătul de această curte mică, pompoasă şi ridicolă. Temenele şi otravă. Nu mai am încredere. Nu sunt un ambiţios. Ei nu mă interesează.

– Ei?

– Ei toţi, cei din jurul monseniorului. Vreau un singur lucru: un prieten.

– Cum l-aţi întâlnit?

– Staţi.... Cu mult timp în urmă.... Vine din Spania. Împreună cu alţii, este străin. La fel ca mine. Ei râd de el, dar numai când nu este prezent; ei îl linguşesc, ca nişte ipocriţi, fiindcă este un spadasin renumit. Omoară repede...

– Cu ce se ocupă?

– Este căpitanul gărzilor.

– Şi dumneavoastră v-aţi bătut joc de el?

– Nu. Vreau să mă împrietenesc cu el. Nu sunt o persoană importantă, dar nu sunt un nimeni. I-am fost încredinţat ca să mă înveţe meşteşugul armelor. Mai târziu voi face parte din trupele de gardă, apoi voi fi cavaler, dacă ducele va binevoi.

– Cum se numeşte acest senior?

– Deocamdată nu îmi amintesc. Poate voi căuta dacă doriţi, ca să „verificaţi".... Între noi, îi spunem „domnul duce", uneori „ducele". Asta este totul.

– Mentorul este satisfăcut de dumneavoastră?

– Da. Dar nu aceasta este important pentru noi.

– Ce vârstă are?

– Patruzeci de ani, cred, poate patruzeci şi cinci. V-am mai spus.

– Îmi amintesc; era un „test".

„Acest căpitan este cam „bătrân" pentru un militar din acea epocă...

– Da, i-am văzut cicatricele. Are cicatrici şi pe obraz. Este

foarte puternic, este scurt şi îndesat. Se spune că are sânge maur, pentru că este oacheş.

– Îl găsiţi simpatic?

– Vreau să fie prietenul meu.

– Aţi reuşit?

– Da.

– Dar v-a omorât"...

Nările lui Thomas freamătă. Este din nou foarte palid.

„Aş vrea să mă opresc. Totul se învârteşte. Am un văl roşu în faţa ochilor.

– Nu este necesar să retrăiţi aceste suferinţe fizice pentru a clarifica situaţia dificilă în care vă aflaţi. Nu vă reamintiţi durerile trupului. Nu este necesar. Nu aveţi nevoie de ele ca să rezolvaţi această problemă.

– Care problemă?

– Să îi aduceţi liniştea acestui paj chinuit care aţi fost altădată. Să-l eliberaţi. Şi să vă eliberaţi. Veţi ajunge şi aici. Nu este atât de greu pe cât pare... Când voi spune „zero" vă veţi afla la nivelul obişnuit de conştiinţă".

A şaptea zi – luni, 27

„Ar fi foarte util dacă mult mai multe persoane ar putea să vorbească despre moarte şi agonie ca despre o etapă inerentă a vieţii. Aşa cum nu ezită să vorbească despre o femeie care aşteaptă un copil.

Dr. Elisabeth KUBLER-ROSS

Ca să ajungă la familia Kelsey, Thomas abia se târăşte. Este timp frumos. Anglia nu este aşa cum şi-o imaginează atâţia francezi.

Ajunge mai devreme. Joan nu este acasă. Denys nu este liber. Thomas aşteaptă. Astăzi pe umerii lui apasă sute de ani. Prin câte vieţi a trecut? Care este adevărata lui vârstă: un mileniu... sau două, nu se ştie! Patru secole: copilăria!

Denys nu se înşeală: Thomas se simte copleşit. Îi propune un martini sec. Atunci Thomas începe să râdă, uşurat că a fost înţeles, că nu era singur.

Discută în salon ca între prieteni. Din cauza tensiunilor, a unei sensibilităţi mai pătrunzătoare, Thomas vibrează mai bine ca de obicei. Este emoţionat:

– Vă mulţumesc că mă ajutaţi, dumneavoastră şi Joan.

– Amândoi vă simpatizăm. Desigur că simţiţi acest lucru.

– Nu vă purtaţi la fel cu toată lumea?

– Sigur că nu, exclamă Denys. Suntem făcuţi ca toată lumea. Avem simpatii şi antipatii. Mai tranşanţi datorită aptitudinilor lui Joan şi a propriei mele experienţe. Joan îi evită pe cei

încărcați cu prea multe instincte distructive, atunci când înțelege că ei nu așteaptă niciun ajutor de la ea și chiar caută să îi facă rău. Acestea sunt hărțuielile luptei dintre forțele întunericului și forțele luminii.

– Ce este lumina pentru voi? Ce este întunericul?

– Iubirea este lumina: construiește, întărește, crește, eliberează. Ea este creatoarea bucuriei, a imensității, a Vieții. În timp ce Ura...

– Ei bine, spune Thomas, vorbeam în liniște, îmi regăsisem suflul, îmi uitasem „cuiul"... și iată că apare din nou.

– Nu este ceva intenționat, răspunde Denys. Nu s-ar putea altfel. Iubirea, Ura sunt constante ale ființei.

„Doar intensitatea cu care le resimțim este extrem de diferită. Ea variază enorm de la o persoană la alta. De la un animal la altul... dar asta este altă poveste!

„Astfel fiecare dintre noi se naște cu un potențial personal de iubire. Depinde de opțiunile din trecut, știți aceasta, nu voi mai reveni asupra subiectului.

– Prefer să mi-l mai explicați încă o dată.

– Avem, nu-i așa, ca principiu, experiența vieților anterioare. O „karmă", cum ar spune prietenii mei hinduși; folosesc rareori acest cuvânt care ține de metafizica lor. Fie în existența terestră, fie în cealaltă existență, vă sunt oferite două direcții: deschidere spre ceea ce vă înconjoară sau suprimare-închidere.

„Fie v-ați dezvoltat aptitudinile spre comunicare, înțelegere, pace cu lumea minerală, vegetală sau animală; sunteți astfel îmbogățit de aceste schimburi.

„Fie, dimpotrivă, ați paralizat aceste posibilități pentru că nu ați privit decât spre voi înșivă, închizându-vă în lumea voastră personală, ducând un război cu lumea minerală, vegetală, animală; n-ați învățat nimic, n-ați iubit nimic.

„Acest trecut renaște odată cu dumneavoastră.

„Dacă a fost generos, ați acumulat o „forță" de iubire. Dispuneți de un portofel plin cu acțiuni-unități. Sunteți altruist, cordial, sensibil, bun. Aveți, fără îndoială, o profesie care creează armonie.

„Dacă a fost un trecut egoist, nu aveți decât un număr redus de unități-dispoziții și va exista o tendință spre limitare. Sunteți dur, rece, rău adică crud etc. Dar tocmai de aceea ați hotărât să trăiți aici pentru a ameliora situația. Dacă veți rezista la chemarea vechilor deprinderi, totul se poate transforma în bucurie și căldură.

„De altfel trebuie să facem o deosebire între iubirea pe care sperăm să o avem, asupra căreia nicio influență nu poate fi luată în considerație în mod rațional și iubirea pe care o dăruim noi. Numai asupra ei avem o oarecare putere.

– Aș vrea să-l revăd pe acel căpitan al gărzii, spune Thomas. Sunt curios câte „unități" afective are..."

Când schimbă nivelul nu se află în fața lui.

Ci în propria moarte.

„Eu „văd" mai bine acum, observă el. Nu vreau să spun că investigația este mai ușoară, dar mă concentrez mai ușor. Este normal? Plecând de la un fragment precis oare nu sunt pe cale să inventez o continuare?

– Nu inventați nimic nou. Mi-ați mai vorbit despre propria moarte, amintiți-vă. Continuați: îndoiala este benefică pentru că vă obligă să scormoniți mai adânc.

– Dați-mi voie să-mi revăd propria moarte. Îmi este teamă că m-am înșelat.

– Vă ascult, spune Denys. Contați pe mine, dacă porniți pe drumul iluziei, nu vă voi lăsa acolo. Sunt atent, de neînduplecat. Misiunea pe care o am este și aceea de a depista simulacrele. De asemenea vă voi spune și ce gândesc: vreți să retrăiți această moarte care vă place, fiindcă ați dorit-o, pentru că nu vreți să vă studiați ura. Așa că ați hotărât să „verificați" desfășurarea acestei probleme. Dar nu aveți deloc nevoie de o „recapitulare". Nu sunteți sigur – dar și mirat – de realitatea ei?

Thomas nu răspunde. Nu pentru că este supărat: el analizează. Ce a spus martorul său să fie oare adevărat? Adevărat sau fals? La nivelul de conștiință în care se scufundă numai adevărul are valoare. Amorul propriu? Nu mai există.

Trec câteva minute.

Denys se apropie, pentru că Thomas s-a ridicat, cu greu. Se sprijină de perete. Îşi ţine mâinile pe coasta stângă. Apoi se destinde.

Pe buzele-i de ceară se iveşte un surâs.

„Îl recunosc, aveaţi dreptate, fugeam.... Dar ce forţă puternică antrenează experienţa morţii!

„Sunt sigur acum de cele mai mici senzaţii, ştiu care sunt detaliile pentru că le-am simţit limpede pe pielea mea. Nu le-am „inventat": când inventezi uiţi de sudoare, urină şi intestine. Invenţia creează cu noblețe, ea salvează demnitatea, nu se încurcă nici cu crampe la degetele năclăite de sânge , nici cu sfinctere fără control...

„Să ştii să mori înseamnă să înfrunţi primejdiile: războaie, bomba atomică, leucemie... un accident de maşină.

„Nu voi uita această experienţă. Aşa cum mi-aţi spus. Am simţit toate acestea. Sunt mulţumit.

– Eraţi atât de mulţumit că muriţi? Realmente?

– Da. Am înţeles că nu mă voi mai scula niciodată...

– Este vorba despre paj?

– Da, corpul acela, pajul, cel care a murit şi pe care îl văd. Partea dreaptă a pantalonului şi vesta nu mai sunt galbene, sunt pline de sânge; nu vreau să le privesc. Simt că mă golesc. Gulerul mă jeneză, vedeţi, dar dacă ridic mâinile sângele va ţâşni şi intestinele vor ieşi, am primit patru lovituri aproape în acelaşi loc. Nu mai simt altceva decât această slăbiciune care mă învăluie şi frigul care mă cuprinde. Şi furia că nu mă pot răzbuna... Aş vrea să mă târăsc spre uşă, nu este prea departe. Intestinele îmi sunt străpunse... dacă mă mişc...

– Ei bine?

– Ei bine, dacă există viaţă veşnică aşa cum afirmă preceptorul meu, voi putea să mă răzbun după moarte.

– Aţi avut un preceptor?

– Da, ca bastard, fiindcă ducele nu avea un fiu legitim.

– Acum are unul?

– Nu. Dar nu mă mai bucur de favorurile sale. Prefer cărţile în locul armelor. Îmi place să studiez cu bătrânul maestru. Şi

apoi, ducele are un nepot după gustul său. Îmi este indiferent.... Trebuie să vă spun... văd o imagine, nu este pentru prima dată, apoi alta... Dar nu se potrivesc cu restul. Nu înțeleg bine: ele se încăpățânează... dar știu – cum să vă explic – că nu au nicio legătură cu pajul.

– Descrieți-le.

– Disting un boschet, destul de întunecat. Este spre sfârșitul unei după-amiezi, soarele apune pe cer."

Thomas vorbește foarte repede. Denys notează.

„Un bărbat este aplecat... cu genunchiul pe pământ. Poartă o haină strânsă pe corp din piele. Nu este bogat... cizmele îi sunt uzate. Este înalt, slab. Nu îmi place... Douăzeci și șapte de ani, sunt sigur. Calul paște puțin mai departe. Este slab; i-a fost deseori foame. Vine din Austria...

– În ce epocă vă aflați, după părerea dumneavoastră?

– Secolul al cincisprezecelea. Înainte de paj... Stați... Da, înainte de paj.

– Cu ce se ocupă acest bărbat?

– Este mercenar. Locotenentul unei trupe de soldați. Trupa se pune la dispoziția celui care oferă mai mulți bani. Este o viață aspră.

– Știți unde se petrec aceste lucruri?

– Am impresia că este asediul unui oraș, în nordul țării. Aș spune în Italia, din nou Italia, așa am impresia... Un asediu lung. Ofițerii care comandă armata asediului sunt primiți de oficialități. Asta nu va împiedica jefuirea orașului. Nu vă mirați, acestea erau obiceiurile vremii.

– În ce epocă vă aflați?

– Pe la 1450, nu știu bine, cu o marjă de douăzeci de ani... în fine, așa cred. Voi căuta mai mult, dacă vreți.

– Aș vrea să știu ce se petrece în boschet, în timp ce calul paște în amurg.

– Nu știu prea bine. V-am povestit ceea ce văd.

– De ce stă în genunchi mercenarul austriac?

– Nu știu.

– Strânge ceva?... Caută ceva?

– Nu.

– *Ştiţi* ce face?

– Nu.

– Ce mai vedeţi? continuă Denys ca şi când nu şi-ar da seama de blocajul lui Thomas.

– Un soare la asfinţit. În jur cerul este albastru: un fel de lapislazuli[1]?, vedeţi culoarea?

– Mi-o imaginez.

– Soarele este deasupra mea, îl văd ca şi când eu aş fi întins... nu ştiu pe ce... apoi o sclipire de foc, o flacără.... totul este o flacără. Unde sunt? Nu mai văd nimic.

– Ce se află acolo, sub acest soare?

– Este atât de demult... atât de demult.

– Aţi văzut acest soare când eraţi paj?

– Bineînţeles, am văzut soarele, dar acest moment, acest soare este atât de departe... prea departe. Atâtea lucruri de atunci.... Nu îndrăznesc să vă spun...

– Încercaţi. Lucrăm împreună. Cum altfel aş putea să vă ajut?

– Este incredibil...

– Ce este incredibil?

– Soarele acesta... ceva îmi spune că este înainte de Hristos... înainte... este posibil?

– Da. Spuneţi-mi, în această stare de conştiinţă în care vă aflaţi, ce reprezintă timpul pentru dumneavoastră?

– Nu este cel pe care îl cunosc, pe care îl cunoaşte Thomas, cel de pe pământul nostru. Îl percep ca şi când aş fi instalat în altă parte, „stau aplecat" peste el... scuzaţi-mă, vă explic cum pot.

– Vedeţi viitorul?

– Care viitor? Ce vreţi să spuneţi...

– Viitorul dumneavoastră?

---

[1] lapislazuli – sau lazulit: silicat natural de aluminiu şi sodiu asociat cu sulfură de sodiu de culoare albastră intensă, folosit la confecţionarea obiectelor de artă.

– Viitorul meu depinde de prezentul meu. Trebuie să-mi vindec trecutul.

– „Să-l vindecați?"

– Să-mi vindec încarnările bolnave, pe predecesorii lui Thomas care suferă... Joan a scris ceva despre acest lucru... nu a scris „fantome"? De ce acest cuvânt?

– Un termen care ne ajută să înțelegem.

– Pentru mine nu sunt fantome. Îmi aparțin, fac parte din mine, sunt alte aspecte ale mele, sunt componentele mele. Așa simt... nu știu dacă v-am explicat clar.

– Vedeți mult înapoi, în trecut?

– Este prea repede, vertiginos... chipuri... scene. Sunt lucid... dar aș vrea să verific...

– Puteți să răspundeți la această întrebare: Știți câte vieți anterioare ați avut?

– Nu. Dar știu că după paj... o viață. Una singură. Nu am vrut... și acum. Caut încă: pajul, apoi altă viață... și apoi aceasta. Dar nu mai pot, nu mai pot să cercetez așa.

– Imaginați-vă un ecran alb și lăsați să se perinde imaginile, lăsați să apară ființele anterioare. Cu calm. Nu respingeți nimic. Nu chemați nimic. Lăsați-le să vină de la sine.

– Risc...

– Nu riscați nimic. Ce interes aș avea să vă înșel sau să vă las să vă înșelați? Nu ne-ați observat mereu, pe Joan și pe mine? Ne-ați prins cu vreo înșelătorie?

– Nu. Niciodată.

– Atunci continuați, încercați. Destindeți-vă. Să accepți o viață anterioară înseamnă să deschizi calea spre alte vieți anterioare.

„Vreți să vă îndreptați atenția spre ceva în mod special? Să vă opriți?

– ... boschetul.

– Ei, bine?

– O formă este întinsă. Dar trebuie să caut, oare nu fac vreo confuzie... nu, nu este tânărul în costumul de mătase galbenă. Sunt sigur, nu este el. Este altceva, altceva. O formă este întinsă

pe jos, pe ea o priveşte locotenentul mercenar.

– Ce este?... Un animal?

– Nu ştiu.

– Un bărbat?

– .... nu ştiu.

– O femeie?

– Nu cred.

– Are vreo legătură cu pajul?

– Este într-o altă epocă, într-o altă viaţă. Pajul s-a născut mai târziu.

– Nu vă fie teamă. Există ceva mai teribil decât moartea? Spuneaţi că nu.

– Mânia este mai teribilă decât moartea.

– Cum aşa?

– Pentru că îi supravieţuieşte.

Linişte. Denys se ridică, îi spune că se întoarce peste câteva momente. Este obosit. Atenţia indispensabilă observatorului este obositoare în cele din urmă. Există un transfer de energie; el îl susţine pe investigator din toate puterile, cu toată abilitatea.

„Ce înţelegeţi prin mânie? Întreabă Denys.

– O forţă împotriva cuiva.

– Nu înţeleg.

– Dorinţa de a-i face rău. Mânia este o putere, o forţă ca să te răzbuni.

– Vorbiţi bine. Deci o cunoaşteţi... Ce legătură are cu ura?

– Mânia este puterea urii. Cu mânia poţi ucide. Altfel nu poţi. Aşa cred eu.

– Aceasta este experienţa dumneavoastră.

Da, spune Thomas cuprins de o vizibilă emoţie, da, o cunosc. Pentru că aşa mi-am omorât vărul...

– Să reluăm, vreţi, spune Denys. Când v-aţi omorât vărul?

– Înainte de asaltul oraşului despre care v-am vorbit. Aveam gradul de locotenent, locotenent pe viaţă... aveam nevoie de un titlu ca să fiu promovat... eu sunt din Austria, nu vă mai

amintiți?

Lăsându-se în voia amintirilor tulburătoare încercate de locotenentul zdrențăros, sărac și nefericit, Thomas evocă șapte ani de afronturi dăruite din belșug de către „văr", fiul cel mare dintr-o primă ramură nobiliară, bine înzestrat, mare băutor, amator de femei, care comanda armata în timpul asediului și superior din punct de vedere ierarhic.

Thomas nu simte nicio dificultate în a-și descrie invidia, disprețul – el găsește că tactica militară a rudei – comandant este aberantă. Mărturisește că este susceptibil, înfumurat, pizmaș. Vorbește atât de repede încât Denys trebuie să stenografieze.

Totul ar fi continuat în același fel, cu frământări și nemulțumiri, dacă nu ar fi intervenit o femeie. Locotenentul, sedus de soția unui negustor – Thomas o descrie și subliniază că este frumoasă după criteriile epocii – amabilă, bogată, etc., este la rându-i sedus de ea. Satisfacției de a fi cucerit i se adaugă o beție senzuală care îl leagă pe locotenent de amanta sa. Dar, așa erau pe atunci obiceiurile, spune el, nici iubirea pornită din suflet, nici fidelitatea nu durează în acest tip de legături. Dar el ține la această femeie și mai ales la această puternică pasiune fizică. Vrea să o păstreze pentru el prin isprăvile lui amoroase de care se simte foarte mândru. Totuși capriciul o împinge în brațele unui nou amant. Cine este acesta? Ignorantul și frumușelul văr-comandant.

Este prea mult pentru locotenent. A îndurat umilințe, erori tactice militare, sărăcie, nedreptăți. Dar ca vărul său să învingă din nou răpindu-i-o pe frumoasa lui amantă, să îi ia ceea ce este al lui, asta nu mai poate tolera.

Își invită rivalul la o plimbare călare. Atacul împotriva cetății este iminent: trebuie să vorbească cu el departe de urechi indiscrete. Ajuns la boschet, coborând de pe cal, comandantul își sfidează încă o dată ruda săracă: va fi pentru ultima dată. Înnebunit de o furie sălbatică, orb și surd, locotenentul lovește.... lovește. Nu termină decât după mult timp de la căderea corpului. Se înverșunează și după moartea lui... își revine, își adună gândurile, îngenunchează... nu dorea acest lucru, el vroia să se due-

leze. Prea târziu. După-amiaza este spre sfârşite, o seară calmă se anunţă, caii pasc, iremediabilul s-a produs.

„Aţi ucis, aţi ucis, aceasta nu aduce un echilibru într-un anume fel? Întreabă Denys. Aceasta nu este o verigă de legătură dintr-un lanţ: o nelegiuire săvârşită, o alta îndurată? Nu v-aţi amintit fără motiv viaţa locotenentului".

Thomas este epuizat. Reflectează.

„Nu, răspunde el. Nu sunt de acord cu dumneavoastră.

„În lumina acestei drame – dramă pentru mine – eu pot să explic anumite moduri de gândire ale pajului şi în mod clar unele de-ale mele. „Pajul nu avea pasiunea armelor; mai mult sau mai puţin conştient îi repugna să ucidă; prefera să citească; poate că, într-un fel, din această cauză nu a fost recunoscut ca moştenitor de către duce. Cât despre mine, ştiu din cea mai fragedă copilărie că nu vreau „să ucid"; eram prea tânăr în timpul celui de-al doilea război mondial şi nu am participat ca soldat nici în timpul războiului din Algeria; dar am locuit în Algeria în 1960 şi am decis să nu „ucid" oricare ar fi împrejurările în care m-aş afla, în afara cazului când aş salva un copil. Mă gândisem la aceasta. Şi ştiam, din străfundurile mele, că nu voi ucide niciodată.

„Non-violenţa m-a fascinat. Ştiu ce înseamnă mânia, da, şi mă feresc de ea. Nu sunt străin de aceste lucruri.

„Un echilibru „ucigaş-victimă"? Nu. Nu au nicio legătură. Oamenii cer cu insistenţă o anume viaţă, o anume moarte mai curând decât o alta. Dar viaţa neavând sfârşit, moartea îşi pierde orice semnificaţie. Sentimentele apar astfel mai puternice şi mai importante decât accidentele unui timp!... Asta este: emoţiile duc la înfrângere sau la victorie, la suferinţă sau la pace.

„Iată ce simt eu foarte clar: legătura dintre locotenent şi paj este această voinţă imperioasă de a avea un prieten.

„Locotenentul nu a avut prieteni. Vărul ar fi putut să-i fie prieten dacă nu l-ar fi transformat într-un servitor care să-i suporte toanele. Mizeria relativă ar fi fost suportabilă cu un prieten alături, chiar şi pierderea amantei. Singurătatea l-a împins spre dramă. Astfel, dacă nu mă înşel în această privinţă, Denys...

– Sincer, din câte ştiu eu, nu cred că vă înşelaţi.

– Atunci pajul, din experienţa dobândită, s-a retras din calea armelor, a duelurilor, a curtenilor înfumuraţi. Şi-a dorit ceea ce i-a lipsit cel mai mult: o rudă, un tovarăş, un prieten.

„Şi eu, Thomas, spun că prietenia are o importanţă considerabilă ca să treci prin încercările vieţii. În acest domeniu sunt foarte exigent. Prietenia este unul din cele mai frumoase lucruri... Dar pajul a fost trădat.

„Altădată n-am avut decât eşecuri?

– Sigur că nu, răspunde Denys. Dar la început veţi retrăi ceea ce vă perturbă, ceea ce vă provoacă o tensiune puternică.

„Nu este un eşec atunci când ai luat o hotărâre atât de remarcabilă: să nu mai ucizi...

„Spuneţi-mi înainte de a termina: dacă aţi fi putut nu l-aţi fi ucis totuşi, ca să vă răzbunaţi, pe asasinul vostru, pe „prietenul" vostru?

– L-aş fi acuzat în faţa ducelui că este lipsit de onoare sau că a complotat. L-aş fi înjosit. I-aş fi făcut rău. Dar nu l-aş fi omorât. Este prea simplu...

Când Joan îl invită la cină mâine seară, marţi, el spune:

„Ştiţi pe cine aţi invitat la masă? O cohortă de oameni de nefrecventat, duşmănoşi, mânioşi, slabi, disperaţi...

– Disperarea mă impresionează întotdeauna, spune Joan. Vă voi pregăti o friptură din pulpă de miel cât pentru zece... Un bun combatant este o persoană respectabilă".

A opta zi – marți, 28

„Miracolele nu contrazic natura,
ci ceea ce știm noi despre natură"

SFÂNTUL AUGUSTIN[1]

La ora unu dimineața Thomas nu doarme încă.

La limita epuizării fizice, însuflețit de o energie spirituală fără egal, ar vrea să se odihnească. Dar nu poate.

Dacă se ridică, picioarele îi sunt fără vlagă. Dacă se așează îl doare mijlocul. Dacă se întinde, cu ochii închiși, năvălesc în dezordine și cu o viteză când lentă când amețitoare imagini, sunete, culori, stări sufletești. Dacă citește, atenția nu i se fixează pe niciun cuvânt. Imaginile îl urmăresc. Unele îi sunt familiare, și scot în evidență detalii pe care nu le remarcase. Altele îl uimesc.

Nu se simte în largul său, conștiința sa s-a schimbat. A înțeles acest lucru chiar de când s-a întors la hotel. A traversat Hyde-Park ca un somnambul; n-a văzut nimic, n-a auzit nimic, nici trecătorii, nici rațele. Foarte preocupat, debordând de vibrații, are sentimentul unei capacități mentale crescute.

Caruselul a început îndată ce a ajuns în camera sa.

Nu se oprește.

Thomas este neliniștit, nu stăpânește fenomenul. Nu este

---

[1] Sfântul Augustin a trăit între 354-430. După o tinerețe furtunoasă, a fost atras de viața religioasă, de predicile sfântului Ambrozie și a devenit unul dintre cei mai renumiți Părinți ai Bisericii latine. Teolog, filozof, moralist, el a căutat să împace platonismul cu dogma creștină, inteligența cu credința. Este sărbătorit pe 28 august.

decât martor. Îşi reproşează că s-a jucat de-a ucenicul vrăjitor.

Ce mecanism secret s-a pus în mişcare? De unde această concentrare intelectuală, această intensitate pe care nu le-a cunoscut niciodată până acum? Se teme. Se simte ameţit.

Este prea târziu. Nu mai poate telefona acasă la familia Kelsey. Face o baie fierbinte; apoi face un duş cu apă rece; se învârteşte în cerc. Nu este nimic de făcut. Se lasă atunci în voia acestor scene care ţâşnesc pe neaşteptate, ca să le observe.

Câte imagini! O savană, vegetaţie înaltă, negri înarmaţi cu sulițe... să fie oare un film pe care l-a văzut mai demult? Un pahar fără picior din cositor bătut cu pietre roşii, verzi, albastre.... să fi aparţinut vreunei biserici pe care a vizita-o în urmă cu câţiva ani? O sabie încovoiată, destul de grea... Cine n-a văzut o sabie? Între umbră şi lumină, o câmpie fără sfârşit pe care o parcurge foarte repede, fericit, atât de liber... reminiscenţa vreunui tablou? Dar aerul este călduţ şi bucuria profundă.

Se opreşte în faţa unei viziuni speciale cu un soare pe un cer uimitor de albastru altădată. Se simte pătruns de căldura lui. Sigur că l-a zărit pe când se întorcea dintr-o călătorie dificilă – să fi fost un leşin? – el adoarme.

Tresare, o oră mai târziu sună telefonul:

„Joan mi-a spus să vă sun, spune Denys. Ştim că aţi rămas la alt nivel de conştiinţă. Am fi venit dacă v-ar fi fost rău sau pe punctul de a avea întâlniri nedorite. Joan a vegheat asupra dumneavoastră. O zi bună! Vă aştept la ora patru." Thomas încearcă în zadar să pară interesat de Downing Street, de Trafalgar Square, de Soho, de tweed sau de whisky. Cumpără pentru Georges nişte trabucuri Davidoff şi cărţi de joc... dar mersul îi este încetinit de nişte cizme grele, se împiedică de o sabie şi se întreabă unde şi-a pus pălăria cu pene.

Ce secol este al lui? Va pluti aşa fără nicio ancoră, în nicio lume?

Când se gândeşte să viziteze Turnul Londrei constată că nu mai are timp. Mai întârzie câteva minute ca să privească statuia prinţului Albert. Monumentul înălţat de regina Victoria în memoria soţului ei este grandios. Ea l-a iubit. Câţi ani i-a supravie-

ţuit? Treizeci de ani?... Patruzeci de ani?....

„N-aş vrea să am parte de aşa ceva, se gândeşte Thomas.

Cum deschide uşa, Denys îi întinde braţele, ochii îi strălucesc, surâde:

„Am veşti bune pentru dumneavoastră. Joan s-a gândit mult la dumneavoastră. Ea a trebuit să plece, dar vă spun eu: a văzut-o pe Miguelle.

– Este posibil?" murmură Thomas, lăsându-se să cadă în fotoliu. Inima îi bate cu putere.

Nu visase aşa ceva! Nu spera aşa ceva! Nu îndrăznise cu adevărat să se gândească la aceasta: Joan este atât de plină de viaţă, atât de practică, cu „picioarele pe pământ"! Bineînţeles, ea are acea aptitudine de a vedea pe cei care locuiesc Dincolo.... Ar trebui oare să poarte o bufniţă cocoţată pe umăr ca să-şi facă semnalate aceste capacităţi?... Thomas realizează că nu s-a obişnuit nici pe departe cu aceste lucruri.

– Miguelle se simte bine, spune Denys – punând într-un pahar acel martini sec rezervat doar pentru cele mai stranii împrejurări. Acum este foarte mulţumită.

– Acum?

– La început a întâmpinat câteva dificultăţi de adaptare. Se întâmplă frecvent. Nu îşi dădea seama că a ajuns în altă parte.

– Se gândeşte la mine?

– Vă va spune Joan mai multe. Dar nu a vorbit mult cu soţia dumneavoastră. Şi-a dat seama că totul este în ordine şi nu a stat prea mult."

Minunea s-a întâmplat: Thomas are veşti de la Miguelle.

Aşa, pur şi simplu.

Da, aşa pur şi simplu... Cine a spus: „Miracolul este un fenomen de atenţie".

Thomas este răscolit. Dacă nu ar fi lucrat atât de mult cu cei doi Kelsey, n-ar fi acceptat niciodată acest lucru ca ceva adevărat. Nici verosimil. Ceea ce a întreprins, studiat şi învăţat în aceste zile era doar pentru Miguelle şi pentru el, pentru ca el să se îndrepte spre ea... este exact. Ar vrea să vorbească. Nu poate. Denys îl lasă singur.

A străbătut un drum lung ca să ajungă aici. Un drum dificil, anevoios, care nu s-a terminat încă.

Veşti simple. Dar ce veşti! Extraordinare: Miguelle se simte bine, viaţa merge înainte...

Bineînţeles, el este ocupat acum să înveţe despre toate aceste lucruri, să experimenteze, să se convingă. Dar după patruzeci de ani de cunoştinţe eronate, „readaptarea" cere un anume efort.

Există oare ceva mai minunat? Miguelle este bine. S-a adaptat „dincolo". Pe Thomas nu îl şochează absenţa „măreţiei" acestei comunicări. Mesajele cu „cuvinte înălţătoare" nu se potrivesc cu stilul Miguellei, nu putea să le sufere. Ca şi în cazul lui Bridey Murphy, această simplitate este pentru Thomas garanţia adevărului. Miguelle evita melodramele, manifestările pompoase. Dacă trăieşte, ea continuă să fie aceeaşi, fidelă ei înşăşi.

Dar de ce această rezervă: „Dacă trăieşte?"... Este asaltul îndoielilor care îi strică bucuria.

Se aude zgomotul unei uşi. Joan s-a întors.

Astăzi, elegantă, parfumată se simte bine.

„Nu mă priviţi de parcă nu m-aţi fi văzut niciodată, îi spune ea lui Thomas. Ştiu: este şi nu este simplu. Tot ceea ce v-au învăţat părinţii, profesorii, Biserica, totul se prăbuşeşte. Suferiţi o mutaţie. Nu v-aţi construit o nouă certitudine şi din cea veche nu au rămas decât ruinele. Sunteţi fericit că aveţi veşti de la ea, dar vă este teamă. Aveţi încredere în noi, Thomas, puteţi să faceţi acest lucru şi bucuraţi-vă. Veţi vedea, în curând fiecare element se va aşeza la locul lui în mod precis. Încercaţi să fiţi mai disponibil, veţi simţi prezenţa ei. Ea se duce, se întoarce, se distrează.

– Aţi spus: se distrează?

– Da, aşa am spus şi este adevărat. Îi place să călătorească, nu-i aşa?

– Da.

– Deci acum profită, călătoreşte.

– Cum se poate aşa ceva?

– Nici cu acelaşi corp nici cu aceeaşi materialitate. În „Ţara Minunilor", deplasarea rapidă este posibilă.

– Nu mai este... aceeaşi?

– Şi-a reluat înfăţişarea de la douăzeci şi cinci de ani. Aşa cum a dorit.

– Ceea ce îmi spuneţi, mă năuceşte. Nu astfel îmi imaginam eu moartea.

– Ştiu. Aveţi capul plin cu mitologii celeste, cu nori, cu aripioare, cu apostoli cu cheile raiului, cu spirite malefice cu copite şi furci. Cu regret vă spun că realitatea este mult mai puţin pitorească. Am să vă explic, dar mai târziu. Acum trebuie să mă ocup de cină.

– Vă rog, doar o singură întrebare. De ce nu rămâne cu mine?

– Pentru că şi ea vrea să se distreze. Haide, Thomas, nu vă amintiţi că este destul de egoistă?

Joan are dreptate. Miguelle, în realitate, era mult mai concentrată asupra ei înseşi decât vrea să recunoască Thomas.

Numai în cazul în care doriţi acest lucru, spune Denys, cred că ar fi de preferat să nu lucrăm cu memoria îndepărtată. Să lăsăm să se destindă capacităţile care se trezesc cu atâta putere...

– Dar în cartea pe care aţi scris-o povestiţi modul în care trataţi, vindecaţi. Eu sufăr din cauza pumnalului. Chiar dacă numai eu pot să-l scot, cred că aţi putea să limitaţi iradierea durerii şi consecinţele ei neplăcute.

– Ascultaţi-mă! Să ştiţi că aveţi mai mult de două urechi ca să auziţi: nu aveţi deloc nevoie să păstraţi această durere violentă ca să vă forţaţi „să trataţi" această dorinţă de răzbunare. Cu timpul, vă veţi elibera de acea greutate care vă copleşeşte atât de vizibil. Pentru că am început, vom continua. Nu durerea trebuie să vă readucă pe făgaşul normal. Lăsaţi-o să se domolească.

– Asta ar fi suficient?

– Sigur că nu. Dar acest apel la conştiinţa profundă va fi auzit.

– Ce ar trebui să mai fac?

– Să iertați.

– Niciodată.

– Dacă nu vă schimbați atitudinea cum ați vrea să se calmeze durerea?

– Vom mai vorbi despre aceste lucruri, suspină Thomas. În orice caz, aș vrea să păstrez acest nivel diferit de conștiință, dar fără această succesiune nestăvilită de imagini. Este posibil?

– De ce vreți să rămâneți așa?

– Pentru că am o mai mare luciditate și o altfel de judecată asupra faptelor și oamenilor. Nu vreau să le mai pierd.

– De obicei, noi nu facem așa ceva. Voi vedea cum veți fi mâine.

– Vindecarea nu intervine rapid, atunci când tratați Joan și dumneavoastră?

– În privința rapidității nu există vreo lege. În general, Joan și cu mine, ne ocupăm în mod diferit de pacienții noștri, în funcție de cum considerăm că este mai bine pentru noi sau pentru ei. Actualmente, Joan nu se simte bine, are palpitații, de aceea o vedeți mai rar.

– Nu puteți s-o vindecați?

– Cazul Joanei nu este unul obișnuit; ea se obosește continuu dăruindu-și energia chiar și atunci când pare că stă liniștită în pat. Dar să revenim la vindecarea pacienților noștri: în general este nevoie de o „cură" regulată de aproximativ trei săptămâni.

– Este nevoie de trei săptămâni ca să-mi scot pumnalul?

– Nu cred. Nu putem ști. Ați mai primit și alte imagini. Ar fi bine să le examinați și să le înțelegeți semnificația. Trebuie să le acceptați și apoi să le analizați. Acest lucru cere timp. Chiar și detaliile trebuie elucidate pentru ca terapeutica să fie completă, definitivă.

– Mai exact, ce terapeutică? Pentru ce fel de bolnavi?

– Vin la consultații cei care nu au găsit vreun remediu în nicio altă parte. Numărul acestor bolnavi este atât de mare încât ei reprezintă cea mai mare parte a clientelei noastre. Le acordăm prioritate în fața cazurilor mai puțin urgente, pentru că ei

sunt disperați. Zilele nefiind extensibile, noi îi primim în special pe pacienții „netratabili". Ei vin pentru că au auzit de capacitățile Joanei, de experiența noastră medicală, de uimitoarele noastre succese. Pentru unii dintre prietenii noștri, noi facem „minuni", nici mai mult nici mai puțin.

Înainte de a veni la noi, pacienții au făcut examene, tratamente, cure, au fost internați în spitale, în fine tot ce se poate imagina în zilele noastre.

În Statele Unite, nu demult, un om de afaceri de vreo patruzeci de ani ne-a căutat. Redutabil din punct de vedere profesional, curajos din punct de vedere fizic, sensibilitate medie, inteligent, copilărie fericită... sportiv, viață normală de familie a unui american încărcat de responsabilități, copii... nu era o persoană fragilă, debilă. Spunea că este echilibrat și chiar am constatat că era. Un bărbat solid, cu bun simț. Nu era bolnav și nu avusese ceva grav înainte.

Ce se întâmpla cu el? Un fenomen jenant pentru un om modern: o incapacitate din ce în ce mai mare de a se urca în avion.

Primul simptom apăruse sub forma unei ușoare neliniști pe care a pus-o pe seama unei oboseli excesive. După cinci ani se transformase din indispoziție într-o angoasă insurmontabilă.

În momentul în care lua hotărârea să călătorească cu avionul, acest bărbat se îmbolnăvea: dureri gastrice, insomnii, crize hepatice... Cu două zile înainte de plecare avea amețeli, dureri cardiace, uneori vomita. Dorind să-și învingă această „stupiditate" a continuat să ia avionul. Dar apoi i-a fost imposibil să stea în avion fără să leșine. După aterizare, avea nevoie de trei zile care apoi, pe nesimțite, s-au transformat în opt zile, ca să-și restabilească echilibrul fiziologic.

Nu mai înțelegea nimic. Nici doctorii. Mai trebuie oare să menționăm numărul controalelor, diversitatea examenelor medicale, numărul medicilor generaliști și al specialiștilor consultați, al neurologilor, al psihiatrilor etc.? A înghițit, fără succes, un mare număr de medicamente de toate felurile, printre care și o colecție interesantă de tranchilizante și euforizante. A făcut și

o cură de somn; cum nu a avut nici un efect, a refuzat să mai facă alta.

Faptul că nu a făcut o depresie dovedeşte clar cât de sănătos era. Dar era complet descumpănit. Nici trenul, nici vaporul, nici maşina nu îl aduceau într-o asemenea stare. A continuat să conducă şi după un accident grav provocat de un şofer neatent; vorbea liniştit de această întâmplare. Era un bărbat cu sânge rece. Inima îi funcţiona perfect. Totul era bine, dar...

Dacă afacerile nu l-ar fi obligat la aceste deplasări rapide, fără îndoială că ar fi crezut că psihanalistul său era un incompetent şi n-ar mai fi circulat decât pe autostradă.

I-am propus o schimbare de nivel pe care a acceptat-o imediat. S-a confruntat foarte repede cu experienţa sa de pilot german de vânătoare din timpul primului război mondial. Amintiţivă de acele cotețe zburătoare! Luni de zile i-a fost îngrozitor de frică de două eventualităţi: să fie singur printre mai mulţi piloţi duşmani şi să se prăbuşească zdrobindu-se de pământ în „colivia" sa.

Că el a avut această premoniţie, este un alt aspect al evenimentului pe care nu am avut posibilitatea să-l elucidăm. Vindecându-se, el nu a căutat să afle mai multe şi s-a întors, eliberat, la activităţile sale. Realitatea este că a fost rănit în cursul unui atac aerian. Având piciorul de la coapsă la genunchi sfâşiat, fiind rănit la şold, nu se punea problema să sară cu paraşuta. Pradă unei spaime disperate că se va zdrobi de pământ şi că va muri într-o explozie, el s-a revoltat, suferind cu disperare. S-a fixat cu toată energia în refuz şi teamă. I-am îngrijit mult timp piciorul, înainte ca să se poată desprinde de acest moment îngrozitor. Cu piciorul pansat, masat şi după ce şi-a retrăit spaima, el a putut să-şi domine suferinţa şi să se vindece complet.

„Primim din când în când o carte poştală de la el. Totul este în regulă. Foloseşte în mod normal liniile aeriene.

– Spuneţi că i-aţi pansat piciorul: aţi făcut acest lucru în realitate?

– Aceste lucruri se petrec întotdeauna la cele două nivele ale realităţii, fapt care nu este uşor de înţeles dacă nu l-ai expe-

rimentat. Dar dacă folosiți cuvântul „psiho-somatic" legați strâns spiritul – pe care nu-l vedeți – de corpul pe care puteți să-l atingeți. Când vorbiți cu cineva, recunoașteți în mod tacit existența insesizabilă a spiritului său în această formă pe care o numiți Franz, Catherine sau Thomas... Se pune deci problema de a acorda în aceeași măsură un loc și pentru o substanță diferită de a noastră, o energie care există în mod continuu și care este separată de haina ei formată din piele, mușchi, etc.

„În anumite cazuri, este nevoie de un pansament actual ca să ajutăm la înțelegerea procesului de vindecare. Un masaj „actual" grăbește asimilarea noii situații care este soluția unei probleme vechi. Dimensiunea timpului în care se cicatrizează rana nefiind dimensiunea noastră, aceasta transformă bineînțeles ceea ce numiți „practică".

– Aș îndrăzni să spun că lucrul pare ușor, dacă acceptăm anumite postulate!

– Da și nu. Important este să diminuăm suferința. Ușor sau greu, ce înseamnă aceasta în cazul nostru? Joan spune deseori că ceea ce contribuie la creșterea cantității – bucurie pe pământ este un lucru bun și ceea ce face să crească cantitatea – nefericire este un lucru rău.

– Îi vindecați pe toți cei care apelează la voi?

– Da. Dacă este vorba de un incident actual – nu excludem niciodată această ipoteză pe care o luăm în considerație în primul rând – pe care examenele medicale precedente nu le-au pus în evidență, noi îl trimitem pe bolnav la un medic specialist, dentist, chirurg etc. Clarvederea Joanei aduce o contribuție serioasă. Dacă diagnosticul, de exemplu, este cel de bronșită cronică contractată în timpul acestei vieți, îi tratăm bronșita și asta este totul. Nu suntem maniaci. Nu credem că orice boală are o cauză anterioară. La început luăm în considerație alte cauze, recente, ale bolilor pe care le întâlnim.

„Călători cum suntem pe acest pământ, suntem cu toții încărcați cu poveri: ereditate genetică, educație, experiența acestei vieți sau a altor vieți.

„Unii își duc povara fără să obosească, fără supărare. Alții

se simt incomodați și caută mijlocul prin care să-și ușureze povara sau să scape de ea. „Nu trebuie să-i construim unei persoane prezentul de care nu are nevoie"[1], nici să-i sondăm o viață anterioară ca să tratăm o vezică biliară!

– Pot să revin asupra unui punct care mă tracasează: acest american care a venit la voi, își schimbă nivelul, își găsește „povara" și rana pe care i-a provocat-o; îl pansați, pleacă și se vindecă. Eu de ce să nu fac la fel?

– I-am pansat rana *după* ce el însuși a acceptat să-și desfacă primele noduri tensionate. Noi l-am ajutat, dar el s-a vindecat singur. Dorea acest lucru, din tot sufletul.

– Și eu nu vreau?

– În acest domeniu nicio comparație nu are sens. Aveți același trecut? Nu. Aceeași dorință? Nu. Nu ați venit aici ca să puteți călători cu avionul. Mai trebuie să adaug că la dumneavoastră, forțele nu merg toate în același sens. Ce credeți?

– ... Nu știu.

– Thomas, acest american vroia *să înțeleagă*. Pentru el era mai important să înțeleagă decât să aibă dreptate.

– Pentru că dacă nu vreau să-l iert pe un trădător înseamnă că vreau să am dreptate?

– Evident.

Friptura era delicioasă cu sosul ei de mentă.
Din delicatețe, vinul era franțuzesc.
Joan era veselă, Denys plin de umor, Thomas mulțumit.
A fost o noapte plăcută.

---

[1] A. Desjardins, Chögyam Trungpa.

Plecarea – miercuri, 29

Căci fiecare persoană, în toate împrejurările vieții, ajunge la aceleași concluzii, aplicate studiilor și oricărei forme de cercetare, prin trei argumente, unul mai nepotrivit decât altul:

- acesta este un model stabilit de înaintașii noștri;
- așa este obiceiul:
- aceasta este credința populară...

... de aceea trebuie să ne limităm la ele."

Roger BACON

În biroul lui Denys, Thomas își schimbă încă o dată nivelul de conștiință. Așa a vrut el. A vrut să-și mențină deschis un canal special de conștiință. Nu vrea să „readoarmă".

Inima i se strânge când își ia rămas bun. Acum se simte foarte apropiat de Denys și de Joan. Această muncă de cercetare este un bun tovarăș, o dorință constantă de adevăr, menținută în „echipă".

„Voi lua deci cu mine acest pumnal, spune el. Se întoarce și el la Paris.

– Doar nu credeți că rana mortală dintr-o viață dispare la o simplă dorință, în câteva ore. Una din pacientele noastre a făcut tratament mai mult de trei luni... După șase luni s-a întors, pentru o mică consolidare, îl ironizează Denys.

– Într-un anume fel, trebuie să plec, spune Thomas. Aceste câteva zile au fost foarte pline și... teribil de surprinzătoare. Am

o stare de „prea-plin". Înțelegeți ce vreau să spun? Am nevoie de o repliere. Să văd ce se întâmplă cu toate acestea când nu mai sunt cu voi, fiindcă aici viața anterioară este o prezență normală. În unele momente mi-e teamă că nu voi putea reveni....

– Dacă aveți în vedere o dată anume, spune Denys, preveniți-ne ca să ne facem timp. În septembrie ar fi bine.

– Nu vă dăm întâlnire, adaugă Joan, dar să știți că vă așteptăm".

Prin fereastra plină de flori, Joan îi face semn cu mâna.

Georges îl așteaptă la aeroportul Orly. Se îmbrățișează.

Amândoi s-au schimbat: Georges a slăbit; Thomas parcă s-a întors de pe o planetă foarte îndepărtată, de la limita galaxiei cunoscute!

– Ai avut într-adevăr veşti de la Miguelle? întreabă Georges.

– „Se distrează"... răspunde Thomas. Primii paşi în lumea ei au fost şovăitori. Lumea aceasta este fără limite.

– Este „Eternitatea regăsită", cum spunea Huxley? murmură Georges.

Între timp

> ... noţiunea fundamentală că în sub-conştientul nostru, moartea nu apare niciodată ca ceva ce ar putea să se întâmple propriei noastre persoane".
>
> Dr. Elisabeth KUBLER-ROSS

> „Concep pentru mine şi ceilalţi nemurirea.
>
> Şi posibilitatea de a face din acest univers o operă de artă. Ca artist, aş vrea ca opera mea supremă să fie aceea de a-mi face un suflet.
>
> Pentru început...."
>
> Alexandre JODOROWSKI

În relatările şi comentariile pe care Thomas le face pentru Georges, totul este neaşteptat.

Neaşteptate, experienţa începută foarte repede şi implicarea personală. Neaşteptat şi comportamentul atât de normal al Dr. Kelsey şi al soţiei sale. Neaşteptată şi intensitatea acestei conştiinţe ţâşnind din adâncuri.

Elementul straniu nu a fost cel pentru care se pregătise Thomas.

Nicio doctrină de învăţat, nicio cosmogonie, nicio originalitate profetică, doar constatări din care fiecare trage propriile concluzii, dacă vrea. Fără atitudini de excesivă seriozitate, fără discursuri de la „maestru" la elev, numai contacte umane pline

de înțelegere și cordialitate. Vrei să pui întrebări? Foarte bine, întreabă. Nu vrei? Este perfect.

„Să auzi fără încetare povestindu-se despre morți, despre vieți, despre bolile care au existat de-a lungul mai multor secole, remarcă Georges, oricare ar fi ele, toate acestea imprimă catastrofelor o anumită „relativitate". Cum să mai judeci pe cineva, în bine sau în rău, dacă tu însuți ai câteva ticăloșii la activ? Ce experiență fantastică!

– Ce experiență: să fii omorât sau să omori?

– Nu despre asta este vorba, Thomas. Eu mă gândeam că o astfel de metodă duce la o cunoaștere aprofundată a ființelor. Toți ne închipuim că suntem buricul pământului, centrul vieții. Dar să vezi în fiecare zi continuitatea ființei printre nenumărate reîncarnări, ce „filozofie" experimentală! Nicio faptă nu mai este tragică: este reparabilă, pentru că nu rămâne ca ceva definitiv. Când ai aflat că o pierdere este tranzitorie, lucrul acesta nu ți-a insuflat o forță considerabilă?"

Thomas nu a ajuns în această fază. El combină, reflectează. Separă, selectează. Ar vrea, din spirit critic, să respingă anumite imagini restituite de memoria îndepărtată ca fiind niște născociri. Dar ele se dovedesc reale, solide... stânci! Legătura dintre el și ele rămâne, iar Thomas nu o poate rupe. Cu timpul, această legătură se va clarifica.

Thomas și-a reluat activitățile profesionale. Ele nu îl distrag de la descoperirile sale.

De ziua comemorării morții soției sale el stă singur. Ascultând lumea nou descoperită. Este dureros de sensibil din cauza absenței, a așteptării. De două ori, prezența Miguellei se face în mod clar simțită, astfel încât el se întoarce, convins că „o vede". Însă el nu are acest dar...

În unele momente, este de o luciditate pătrunzătoare, așa cum și-a dorit. Viața lui zilnică nu alungă în uitare ceea ce a scos la suprafață la Londra.

În fața câtorva persoane, el face aluzie la posibilitatea de a cerceta destinul oamenilor și de a-i reduce misterul. Este stupe-

fiat când constată că acest lucru nu suscită nicio curiozitate. Îi povesteşte soacrei lui câte ceva din căutările sale: adâncită în rugăciunile ei nu manifestă niciun interes faţă de aceste „fantezii". De altfel, nu ştie ea totul deja?

Unii îşi exprimă teama de moarte; Thomas, nedorind totuşi să-şi facă prozeliţi, le indică cum poate fi abordată. Le vorbeşte despre cei doi Kelsey, de primirea care i-au făcut-o, de amabilitatea lor. Nicio reacţie. Un cuplu de prieteni se teme de consecinţele leucemiei de care suferă soţia. Le este groază de moartea care se apropie. Thomas le povesteşte despre „aventura" sa, ca despre un fel de expediţie în locuri îndepărtate, ca despre misiunea unui etnolog plecat să studieze obiceiurile unui popor care nu este deloc cunoscut. Nu se întâmplă nimic. Ei nu pun nicio întrebare. Linişte. Totuşi le este teamă: lui pentru ea, ea se teme de progresia bolii.

„Este de neînţeles, îi spune el lui Georges. Îi vorbesc despre supravieţuire mamei tale, fapt ce confirmă credinţa ei: ea preferă să mormăie rugăciuni. Celorlalţi, sociologi, medici, le vorbesc despre evoluţie, despre semnificaţia destinului, deci despre „specialitatea" lor: nu acceptă nicio verificare. Celui bolnav îi vorbesc despre speranţă: el alege nesiguranţa. Ei protestează în faţa unui zid în care se deschide o uşă: ei se dau la o parte. Poţi să-mi explici această inepţie: să alegi suferinţa?

– Mama mea nu mai suferă, Thomas. Ea procedează ca şi ceilalţi oameni care evocă subiecte importante; aceasta îi face să pară serioşi, lasă impresia că gândesc. Dar nu asta îi interesează: ei vor o masă bună, o maşină bună, o situaţie bună... o pensie bună, o vacanţă frumoasă, un apartament frumos.

– Cum să nu te gândeşti la moarte?

– Trebuie să-ţi spun că dacă te gândeşti prea mult la ea, ar fi ceva morbid şi dezastruos pentru „viaţă". Dar să nu te gândeşti deloc la ea aşa se procedează acum, aici. „La naştere suntem diferiţi unul de altul, dar când murim nu mai suntem decât nişte imitaţii"[1], copii inconştiente. Acest lucru se întâmplă poate

[1] Henning Neerland.

din cauza obstacolelor sau a alegerilor anterioare... asta mi-ai explicat, nu-i aşa?

– Dar cel bolnav de leucemie?

– Pe unele animale teama le paralizează: ele privesc cum se apropie moartea fără să o combată, fără să fugă de ea. Unii dintre noi sunt mai animale decât alţii, asta este părerea mea!"

Pe 15 septembrie, Thomas se hotărăşte să continue experienţa, ca să-şi găsească liniştea sufletească. Îi lipsesc prea multe informaţii, iar cele pe care le are nu sunt coordonate suficient. În afară de Georges, nimeni nu acceptă un dialog pe această temă.

El vrea să o regăsească pe Miguelle. Dar vrea să ştie mai multe despre o lume mai puţin absurdă ca aceasta. În fine, el vrea să coboare în el însuşi şi să rezolve enigmele. Pumnalul... boschetul... ce să facă cu ele?

Se va duce să-i vadă pe Joan şi pe Denys. Ei se simt în largul lor în eternitate. Le telefonează. Va rămâne trei săptămâni la Londra.

Va pleca pe 24 septembrie 1973. Tulburat, dar hotărât.

Acest demers spre cunoaştere îi va umple de acum înainte viaţa.

Dragostea lui pentru Miguelle îi dă putere, această dragoste care devine din ce în ce mai profundă.

A doua călătorie – a zecea zi – Luni, 24 septembrie

„Moartea nu este decât o deplasare a existenței".

Jean JAURÈS

Pentru această deplasare la Londra de trei săptămâni, Thomas a hotărât să închirieze un apartament mobilat: vrea să aibă impresia unei reşedinţe particulare, fără program de masă, fără femeie de serviciu. Dar locuința reținută prin intermediul unei agenții specializate nu corespunde informațiilor promițătoare primite.

Foarte ocupat cu problemele domestice, el îi informează pe Joan şi pe Denys despre eşecul său. În plus, este obosit, tracasat de starea rea fizică şi psihologică, excedat de dificultățile pe care a trebuit să le depăşească ca să plece din Paris. Şi cum de data aceasta plouă, disconfortul, umezeala etc., îl irită foarte mult.

Cercetarea pe care o va întreprinde îl neliniştește oare mai mult decât vrea să spună?

„Are o mină mai rea decât prima dată când l-am văzut, se gândeşte Joan. Cât zbucium sufletesc! Unde îl vor duce toate aceste lucruri?"

Ea îi propune să locuiască într-o casă a unei prietene, situată dincolo de Hyde-Park. Curățenie, mochete şi mobilă veche, şi în apropiere o băcănie. Va avea grijă de casă?

Thomas i-ar promite câte în lună şi în stele. El este într-adevăr atent cu obiectele care îl înconjoară; ştie să gătească fără să aşeze pe masă conținutul unui dulap întreg şi să mențină curățenie în baie. Este genul de om care înapoiază cărțile pe care

le împrumută. Prea meticulos, el îşi critică asociaţii; prea precis, el îşi ceartă subordonaţii; prea riguros şi prea exigent cu viaţa, aceste lucruri i le reproşează Georges... Totuşi, el are calităţile defectelor sale: Thomas ştie să facă ordine în viaţa sa, în afacerile sale, în locuinţa sa.

În timp ce Joan telefonează ca să întrebe care este chiria pentru garsonieră, data posibilă, modalităţile, Denys se informează:

"Cum o mai duceţi cu sănătatea? Cum merg lucrurile la cabinetul de arhitectură? Ce s-a mai întâmplat luna aceasta?

– Sunt foarte obosit. Mă simt epuizat. Dar durerea provocată de pumnal s-a făcut mai discretă, aşa cum i-aţi cerut. Sunt mirat de influenţa pe care au avut-o cele câteva cuvinte pe care leaţi spus fără o gravitate deosebită. Mă îndoiam că vor avea un efect adevărat.

„Tot ce am lucrat, tot ce am descoperit a rămas neschimbat, solid. Nedumeririle mele, la care am lăsat să se adauge cele ale anturajului, nu au putut să distrugă ceea ce am aflat, descoperirile mele... Din cauza distanţei şi a preocupărilor mele, amăgirile ar fi dispărut.... visurile s-ar fi risipit... drogului hipnotic i-ar fi dispărut efectul... dacă aceste lucruri nu ar fi avut un corp – permiteţi-mi calamburul – de adevăr în mine. Ceea ce reprezentaţi voi a fost solid, temeinic. Cred că ceea ce spuneţi este adevărat şi prin urmare, trebuie să merg mai departe.

„Un alt motiv important al revenirii mele – Miguelle fiind primul, înaintea oricărui alt motiv – nu este aşa cum presupuneţi fără îndoială, nevoia de a găsi răspunsuri la întrebările generale sau particulare pe care ni le pun. O nevoie imperativă mă aduce aici.

– Nu ghicesc, spune Denys, în timp ce Thomas este adâncit în gânduri.

– Mă temeam să nu dispară orice urmă din ceea ce am trăit cu voi. Mă temeam că trebuie să abandonez această pistă şi să mă întorc în noaptea neagră. Mă temeam de suferinţa scepticismului. Cea, incontrolabilă, a pumnalului. Nu din cauza ei am suferit cu adevărat. Ci din altă cauză: lipsa de înţelegere.

– Explicați-mi, spune Denys.

– Singurătatea... știți ce este? Nu, pentru că o aveți pe Joan... „Piatra filozofală", secretul morții, un fel de anti-frică... mi-am spus: ești bogat: ai găsit un drum. Nu rămâne singur. Nu încurca pista. Vorbește despre asta pentru ca și alții să apuce pe același drum. Dar nu am întâlnit decât surzi care vroiau să fie surzi, nu am văzut decât dezertori. Este chiar imposibil să vorbești despre viață și moarte! Numai cu cumnatul meu pot să fac acest lucru. Nu mai pot nici măcar să amintesc de decesul soției mele: este indecent! A trecut un an, doliul s-a încheiat, „afacerea este clasată". A venit moartea, a luat pe cineva dar să nu mai vorbim despre asta, acel cineva a fost șters de pe listă: a existat cu adevărat, a ocupat un loc, a fost iubit, apreciat?...

Tăcerea îl expediază în moartea iubirii: timpul s-a scurs, vidul a fost „șters"; comunitatea celor vii s-a strâns în jurul unor interese la care defunctul nu mai participă: creșterea durerilor de sciatică sau a impozitelor... Sunt văduv, este adevărat, dar ei se așteaptă ca eu să mă recăsătoresc. Un an... trebuie să-ți refaci viața! Care viață, Denys, care viață? Viața de la Clubul „Méditerranée", sexul..., salariul...? *Care viață*? Nimeni nu îndrăznește să precizeze. Cum să-i suport pe acești oameni?

Am venit pentru că voi, Joan și dumneavoastră, sunteți tovarășii mei de drum.

– Nu vom fi întotdeauna împreună: veți termina într-o zi această investigație.

– Nu vom rămâne prieteni?

– Posibil. Și noi dorim acest lucru. Dar vorbeați despre nevoie. Asta înseamnă că nu sunteți autonom.

„Prietenia nu este o legătură în funcție de nevoi. Ea este o înclinație liberă a unei afinități.

– Poate că da. Ar fi o bună modalitate de a umple o existență: să cunoști înseamnă să înțelegi; să înțelegi înseamnă să fii liber. Liber, sunt veșnic! Thomas moare, corpul se descompune în pământ, particulele se răspândesc în cosmos, în timp ce „Eu-Însumi" sau „Eu", sufletul meu, se dezvoltă fericit și fără limite, în afara timpului, în plenitudinea sa.

– Mda!

– Ce spuneți?

– Vorbele dumneavoastră seamănă prea mult cu cele ale pajului italian, pentru ca „zbenguiala asta fără limite" să nu aibă nevoie de o muncă de pregătire.

– Cum ca acel paj italian? Întreabă Thomas.

– El *vroia* un prieten, răspunde Denys.

– Nu este același lucru.

– Sunteți sigur?

– Nu neg, doresc ca această apropiere deosebită dintre noi să se prelungească, alimentată de un trecut îndelungat și de un prezent atât de deosebit în același timp. Am venit aici pentru că sunteți niște interlocutori de calitate, singurii în acest domeniu.

– De acord. Dar domeniul intelectual v-ar satisface în totalitate?

– Nu. Nu mi-e rușine că am o inimă și nu roșesc la gândul că o las să iubească în timp ce bate!

– Thomas, eu nu caut să vă agasez! Vă aflați aici ca să aflați adevărul vostru și eu trebuie să vă ajut. Întrebarea mea este următoarea: veniți aici pentru că suntem nu numai informatori ci și prieteni, asta mă bucură; vreți să știți ce s-a întâmplat cu Miguelle – nu a fost ea oare în această existență un prieten de calitate... Nu percepeți din toate acestea o rezonanță specială din ceea ce a fost atât de important pentru paj?

– Nu pot să iubesc prietenia, așa, pur și simplu, ca Thomas Orville?

– Nu așa, *pur și simplu*, pentru că nu sunteți *numai* domnul T.O. 1973, sunteți și acele ființe de altădată care au sperat, au iubit, au suferit și au fost disperate...

– De ce insistați asupra acestui lucru? Este atât de important?

– Pentru că eu cred că păstrați la fel de vie această dorință ca atunci când ați trăit-o, în tristețe și singurătate, ca paj. De ce reacționați atât de puternic față de indiferența celor care vă înconjoară. Este excesivă, este adevărat. Dar sunteți de două ori mai sensibil în fața ei.

– De două ori?

– Chiar mai mult, fără nicio îndoială, vom vedea în săptămânile următoare. Sensibilității pajului i-ați adăugat pe cea a lui Thomas, şi a altora de asemenea.

– Nu sunt altceva decât o acumulare de lucruri plăpânde, delicate?

– Nu. De puteri, de experiențe bogate în cunoştințe.

– Eu nu îmi dau seama de asta.

– Veți învăța.

– Sunt obosit.

– Această impresie va dispărea când veți găsi firul conducător.

– Ştiți să răspundeți la toate întrebările?

– Niciun om nu poate să facă acest lucru. Dar vom căuta împreună aceste răspunsuri.

– Oricât de mult timp ne-ar lua?

– De ce să nu avem răbdare. Nu avem oare „un viitor" în fața noastră? Denys insistă asupra cuvântului englezesc „future".

Cuvintele acestea i se par foarte vagi lui Thomas şi nu îi calmează irascibilitatea.

Nici Joan nici Denys nu iau niciodată în considerație aceste „forme" de rea dispoziție. Ai crede chiar că le provoacă: dacă se umplu de nemulțumire se vor sparge; dacă nu au nicio semnificație, vor dispărea.

Joan îl anunță plină de voioşie că se va putea muta mâine.

În această seară, lui Thomas nu îi place că este alcătuit dintr-o mie de alte persoane şi că nu ştie cine este.

A unsprezecea zi – marți, 25

„Cele câteva explicații mecaniciste nu epuizează sensul universului, iar rețeaua formulelor algebrice lasă să treacă prin ea realitatea tot așa cum ochiurile năvodului lasă să treacă apa fluviului".

Jean JAURÈS, 1895

„Cu ce să încep? Întreabă Thomas. Mărturisesc că mă pierd în șuvoiul de imagini pe care nu știu cum să le coordonez. De ce se ivesc atât de brusc? Și la Paris erau cu mine.

– Unele dintre le revin cu regularitate? întreabă Denys.

– Sunt trei care mă vizitează cu asiduitate.

– Începeți cu cea pe care o preferați, îi sugerează Denys.

– Înainte, vă precizez că aceste imagini nu au nicio legătură cu ceea ce am văzut deja. Aceasta este convingerea mea. Ele nu au legătură nici cu pajul italian, nici cu locotenentul mercenar. Nu înțeleg rostul apariției lor pe parcursul unei zile, în timp ce altora nu le găsesc o explicație mai aprofundată, dar sunt mai bine coordonate. De exemplu, episodul boschetului.

– De ce ar fi aceste imagini legate de logica acestui Thomas din 1973?

– Nu ați înțeles că ființa voastră permanentă nu aparține în mod exclusiv spațiului și timpului pe care le percepeți astăzi?

„Pe scurt, iată o expunere sumară a funcționării mecanismului.

„Unele din aceste amintiri sunt „trezite" când intervine un eveniment actual. Fiind vulnerabil la emoții, cum reacționați?

Apelați la calculatorul-experiență: să le alung, să le accept, pot să mă destind, trebuie să mă apăr? Atunci memoria vă restituie trecutul – *tot* trecutul – ca pe niște cunoștințe din care vă puteți inspira. El are cu atât mai multă însemnătate pentru dumneavoastră cu cât este adevărul vostru personal trăit, fiindcă constituie un sistem de referință verificat. Astfel, în raport cu unele persoane sau cu unele tipuri de comportament simțiți o antipatie pronunțată pe care o considerați greșit ca fiind inexplicabilă. La fel, dacă o „cochetă" v-a înșelat, veți fi mai prudent în continuare; sau nu veți mai cumpăra o mașină de a cărei marcă nu ați fost satisfăcut....

„Toate amintirile readuse în actualitate au deci un motiv să fie aici. Dar, să nu trageți concluzia, din cauza primelor imagini – pumnal, furie -, că fiecare imagine venită din trecut este asociată cu o dramă sau cu o crimă. Să le examinăm cu calm pe cele la care făceați aluzie, vreți?

– Prefer să le descriu mai întâi în cea mai obișnuită stare a mea, dacă mă pot exprima astfel, pentru că aceste fragmente insolite îmi vin în minte în timpul activităților mele, fără „schimbare de nivel". Dar de fapt, care este nivelul normal?

– Cel mai înalt nivel de conștiința.

– Nu este cel mai răspândit!

– Ba da. Dar nu este folosit. Este contestat.

– Nu vreau să discutăm acum despre acest lucru, spune Thomas. Dar din moment ce nimeni nu bănuiește nimic despre existența acestei înalte conștiințe, ea este lipsită de realitate. Nefiind folosită, devine inexistentă.

– Ați remarcat totuși oarecum că „existați" într-un mod mai larg decât v-ați imaginat. Deci...

– Îmi dau seama unde vreți să ajungeți, răspunde Thomas. Altfel spus: pot să fiu foarte inteligent, să acționez și să fiu considerat altfel, fără să cred și eu acest lucru!

– Cam așa, într-adevăr. Denys surâde.

– Țin să subliniez, referitor la aceste imagini pe care vi le voi povesti, că este posibil să aparțină de această viață.

– Este cea mai plauzibilă ipoteză, răspunde Denys.

– Dar... Thomas rămâne fără glas.

– Dar – Denys se înflăcărează – continuați să credeți că eu nu trăiesc decât în și pentru trecut, că leg de el cel mai neînsemnat gând ca o predispoziție a specialistului pasionat de explorarea vieților anterioare. Fiind un obsedat, ele ar fi pentru mine, începutul, geneza și sfârșitul tuturor lucrurilor... Un fel de arheologie specială, practicată ca un fel de manie! Nu aș interpreta comportamentele decât în funcție de acțiuni seculare... Ce mult vă înșelați! Nu ați reținut nimic din convorbirile noastre? Nu ați citit, nu ați auzit, că mai întâi noi ne ocupăm de prezent? Că pentru o migrenă recomandăm o aspirină și nu memoria îndepărtată? Joan și cu mine suntem rupți oare de actualitate? Când v-am căutat un apartament, ne-am agățat exclusiv de trecut? Am fost străini de prezentul dumneavoastră, de ceea ce faceți la Paris? De ce faceți pe surdul?

– Mi-e teamă. Îmi este încă teamă să nu fie doar o iluzie.

– Înțeleg. Cum să nu vă temeți...

Dar serviți-vă de teamă ca și când ar fi un instrument critic și nu o ghiulea. Păstrați-o ca pe un martor „incoruptibil" care să vă întărească vigilența. Ea vă este necesară în autentificarea rezultatelor cercetării, nu o îndepărtați. Trebuie oare, în schimb, să vă lăsați copleșit de mareea ei crescândă? Bineînțeles că nu. Observați fenomenul – natural – de flux și reflux și luați măsuri ca să plutiți!

– Aveți dreptate, răspunde Thomas. Doream să nu o iau în seamă crezând că scap de ea. Dar teama este prețioasă în această muncă de cercetare. În loc să mă bat cu ea, o pun să se ocupe cu verificarea. Va dispărea într-o zi, dacă nu va mai exista nicio îndoială?

– Desigur. Și chiar atunci când veți fi mai puțin neliniștit de voi înșivă. Pentru că nu vă este teamă numai de a fi indus în eroare de niște străini originali – nu protestați, vorbim fără menajamente, este ceva constructiv – sunteți speriat și de aspectele extraordinare ale personalității voastre cu care v-ați putea confrunta.

Știți că sunteți virtuos, neviolent, generos, amabil, incapabil

să faceți rău sau să doriți răul altuia. Vă simțiți ca o persoană destul de evoluată. Vă acceptați câteva complexe adormite în subconștient, pentru că ați aflat că există și că toți le purtăm în noi înșine. Dar nu le credeți reale sau, oricum, destul de slabe. Complexe minore: pentru că aveți o tendință spre pacifism, nu aveți nicio dorință de a ucide pe cineva, nici de a da foc unei păduri, nici de a vă viola soacra. Și iată, tocmai ați aflat că furia v-a condus la crimă și ura cere răzbunare. Actualmente, vă îndoiți și mai mult de dumneavoastră decât de ceea ce vă spunem noi.

Dacă recunoașteți că Joan și cu mine spunem adevărul, lucrul acesta vă conduce la reconsiderarea lui Thomas ca persoană „falsă", sau cel puțin extrem de diferită de judecata inițială.

Vă este teamă de voi înșivă: dacă dovediți că ceea ce facem noi este doar imaginație, Thomas Orville își va continua liniștit viața, fără să-și schimbe părerea despre personalitatea sa fundamentală. Dar și fără să aibă informații precise despre supraviețuirea Miguellei.

Vă este teamă de voi înșivă: dacă vă convingeți că ceea ce facem noi ține de realitatea lucrurilor, atunci nu mai sunteți cine credeți că sunteți.

Cine suntem noi: iluzioniști sau oameni de bună credință?

Cine sunteți dumneavoastră: om rău... om virtuos?

Cine este mai aproape de adevăr: dumneavoastră cu toate cunoștințele „clasice" moștenite; sau noi, cu rezultatele unei terapeutici „revoluționare"?

Treceți printr-o perioadă dificilă în cursul căreia nu puteți să răspundeți încă la niciuna din aceste două întrebări. Știți numai că sunteți nehotărât.

Dacă veți persevera în cercetările dumneavoastră, neîncrederea se va topi într-o zi de-a lungul acestui drum. Veți dobândi o certitudine, certitudinea dumneavoastră. Pentru aceasta este suficient să lucrați metodic. Fără să acordați vreun avantaj fricii sau uimirii. Oroarea se învecinează deseori cu splendoarea. Să acorzi mai multă atenție uneia decât alteia înseamnă să nu ai o viziune corectă a lucrurilor. V-a tulburat întâlnirea dintre Joan și

Miguelle; şi v-a făcut fericit. Nu trebuie să fiţi nefericit că vă veţi întâlni cu încarnările precedente. Dacă veţi avea răbdarea necesară veţi reînvia momentele fericite.

– Aş vrea să revin asupra acelei impresii cu soarele, despre care v-am vorbit. Vă amintiţi? Nu văd decât cerul, un cer albastru verzui ca peruzeaua; nuanţele sunt accentuate ca în ţările din sud. Niciun nor, nicio pasăre. La început niciun zgomot. Sau poate că eu nu îl aud. Probabil că stau întins, pentru că nu fac nicio mişcare, nu ridic capul ca să privesc soarele la zenit. Doar eu şi soarele. Un soare cald care îmi dă putere şi viaţă. Ne aflăm...

– Dacă am înţeles bine, aţi „văzut" acest lucru pentru prima dată în timpul şederii la Londra?

– Niciodată înainte, aşa mi se pare. Dar îmi place mult soarele; este important pentru mine. Am stat de mii de ori la plajă, în poziţia obişnuită a cuiva care a adormit în plin soare. Asta mă preocupă într-adevăr. Am trăit mai multe clipe asemănătoare – dar nu cu aceeaşi intensitate şi cu aceleaşi culori – în timpul vacanţelor.

– Vă gândiţi frecvent la vacanţă după ce s-a terminat?

– Nu, deloc. Uneori, Miguelle şi cu mine, ne aminteam de o plimbare, sau de un râs smintit, sau de o privelişte care ne plăcuse. Altfel, eu trăiesc „în prezent". Sunt captivat de meseria mea, mă interesează oamenii şi faptele. Niciodată nu m-am „simţit" astfel stând la soare.

– Această impresie despre soare este deci ceva foarte special?

– Cu cât mă gândesc mai mult, cu atât sunt mai tentat să răspund da.

„Şi acum, Denys, pentru că am putut să v-o descriu aşa cum m-a urmărit fără jenă la Paris, mi-ar plăcea s-o analizez cu forma cea mai clară a conştiinţei mele".

După ce s-a destins, după ce Denys a numărat până la douăzeci, Thomas simte acea stare plăcută a membrelor amorţite, pătrunse încetul cu încetul de razele soarelui. Observă, cu intensitate, ceea ce apare din uitare. Această impresie de amorţeală îl

face într-adevăr să se întrebe o dată în plus dacă contextul este real. Această greutate a membrelor era resimțită oare de pajul italian atunci când trupul i se golea de sânge?

Nu. Imaginile sunt clare: cele referitoare la pajul care moare într-o încăpere slab luminată se succed în acelaşi fel cum s-au reconstituit înainte. Nu apare nicio modificare. Acolo îl cuprinde frigul şi moartea. Acum, dimpotrivă, odată cu căldura soarelui viaţa îşi regăseşte ritmul ei.

Thomas a avut presentimentul unei absenţe, un leşin poate. Scrutând una după alta scenele care se impun, înţelege că un somn s-a încheiat. În clipa trezirii, deschizând ochii, el vede soarele. Apoi, în cerc, feţele aplecate ale unor oameni. Trupul său este întins pe nisip. Marea este aproape. Un bărbat tânăr, foarte frumos, cu părul blond buclat, este îngenunchiat lângă el. În mintea lui amorţită pătrund unele cuvinte şi înţelege că pescarii au adus acest trup, înecat, până la mal. Aici, unde tânărul blond, care este medic, l-a readus la viaţă.

Este evident că pielea rece şi umedă, hainele pline de apă sunt martorii unei întoarceri. O comă nu seamănă cu o călătorie departe? Sătenii adunaţi acolo vorbesc despre o furtună, despre un naufragiu. Ei comentează că tânăra a avut mult noroc...

„Este adevărat, spune Thomas, este trupul unei femei. O tânără femeie cu părul lung, şaten. Înălţime medie, picioare fine, dar şoldurile sunt puţin cam mari... Amintirile despre naufragiu sunt confuze. Nu este prea penibil să te îneci. Dar mi-a fost teamă...

„Cum să spun „eu" vorbind despre o femeie? Şi totuşi, eu - Thomas simt acest lucru ca pe ceva atât de real... nisipul, îl ating cu mâna, hainele îmi sunt lipite de trup: sunt în dezordine... Îmi vine să vărs... stomacul meu este plin cu apă, sau cu bilă, nu ştiu, şi toţi oamenii aceştia care mă privesc.... dar medicul mă ridică, îmi dă părul la o parte, mă susţine în timpul spasmelor, îmi vorbeşte încetişor, îmi mângâie fruntea, ... şi simt viaţa, viaţa pierdută cum renaşte în mine... aş vrea să cânt... să dansez.... trăiesc! Furtuna a rămas undeva în urmă... vaporul... nu mai ştiu... Soarele îmi face bine, sângele circulă, respir mai bine...

tânărul mă priveşte... inima îmi bate cu putere... îi datorez viaţa. M-a salvat..."

Lacrimile se strecoară printre pleoapele închise ale lui Thomas. Ştie că plânge? Trec câteva minute. Emoţia rămâne la fel de puternică. Denys îi pune mâna pe umăr.

„Este atât de puternic, bâlbâie Thomas. Iertaţi-mă că m-am comportat atât de ridicol, plâng ca o fetiţă...

– Da, spune Denys, este bine.

– Dacă aţi şti ce bucurie extraordinară mă învăluie: încep să trăiesc din nou. Puterile îmi revin.

– Ştiţi datorită căror asocieri s-au inserat aceste imagini în prezentul dumneavoastră?

– Într-adevăr, cred că ştiu, răspunde Thomas mai liniştit. De când am început această cercetare, mi s-a întâmplat să gândesc – foarte rapid – că viaţa are un sens şi că şi-ar putea relua cursul. Ea palpită în mine, în adâncuri. Miguelle nu mai este ceva dincolo de înţelegerea mea. Şi cred că este posibil să „sesizez" adevărul vieţii. Să vă explic: acum, pentru mine, viaţa nu mai este doar o idee. A încetat să mai fie un concept destul de găunos, în care nu ştiam ce să pun; întrevăd forme nebănuite; mi se dezvăluie multipla ei splendoare.

„Nu îmi mărturiseam nici mie, dar şi în Eu-Thomas revine viaţa. Această senzaţie de mişcare, de lumină mă face fericit.

„Ştiţi, Denys, dacă actualmente aş încerca să definesc ce este moartea pentru mine, aş spune că murim atunci când nu mai avem visuri şi speranţe, atunci când „sufletul" se anchilozează, apoi se pietrifică, refuzând orice mişcare şi orice vibraţie.

„Poate că, timp de câteva luni, am fost mai „mort" – eu care mi-am păstrat forma celui viu – decât Miguelle, care nu mai avea această formă....

A douăsprezecea zi – miercuri, 26

„Să înțelegi o teorie, înseamnă să te obișnuiești cu ea".

Niels BOHR

Denys și Thomas se hotărăsc să se plimbe prin Hyde-Park. Thomas povestește cu umor despre instalarea lui în noua locuință. Este mulțumit: a găsit acolo provizii, totul este comod. Îi place decorul, lucru care contribuie la calmul reflecțiilor lui.

Denys abordează subiecte culinare: este un bun cunoscător. Apoi povestește despre afecțiunea pe care Joan o are pentru copii, plante și animale; și cum vorbește ea cu pisicile, câinii, unele broaște țestoase sau cu păsările. Bineînțeles, nu este vorba de lătrături, sau de țipete apropiate speciei, ci de comunicări mentale. Mesajele emise și primite, se schimbă cu ușurință, afirmă Denys.

Thomas este mut de uimire.

Această zi ar putea fi odihnitoare. Dar Thomas nu se abate de la preocupările sale. Aceste femei și acești bărbați care se plimbă liniștiți sunt și ei însoțiți de tovarăși vechi, încărcați de bucurii uitate sau stigmatizați de răni necicatrizate? Unde se află începutul? Un copil nu este deci un inocent...

– Spuneți-mi ce vă preocupă? îi propune Denys.

– Ce fenomen se produce prin schimbarea de nivel? Eu sunt tot timpul acea conștiință și acea memorie superioară la care facem apel; nu sunt, ca să spun așa, tot timpul rupt de ele. Dar de ce nu am acces la ele decât prin hipnoză?

– Ceea ce ați formulat într-un mod lapidar, pentru că sunteți iritat, este fals. Imaginea pe care o aveți cu acel soare strălucitor

pe un cer de un albastru intens nu a aşteptat venirea la Londra, nici vreo concentrare specială ca să se impună atenţiei voastre.

– Ce se petrece?

– Nu ştiu în întregime. Constat că procedeul favorizează amplificarea tuturor facultăţilor: memorie, înţelegere, clarvedere; şi pe cea a senzaţiilor şi a percepţiilor. Sensibilitatea şi luciditatea cresc în proporţii considerabile. Toate acestea sunt scrise în conştiinţa fiinţei noastre. Fără conştiinţă, aceste diverse elemente nu ar avea nicio „existenţă", aşa cum nici timpul nu ar avea vreun sens, ea le asamblează şi le ordonează unele în raport cu altele. De aceea folosim acest cuvânt „conştiinţă" ca pe un nivel esenţial în care diversitatea se dizolvă în unitate. Este locul de sinteză. Dar să nu îmi cereţi să desprind „conştiinţa" de restul, fiindcă nu aş fi capabil!

– Am memoria sau conştiinţa personalităţii tinere pe care am întrevăzut-o ieri?

– Aţi putea să aveţi una fără alta?

– Nu, este imposibil, este adevărat.

Aşa că posed memoria unei vieţi de femeie! Ar trebui să fiu curios. Dar sunt năucit... Cu dumneavoastră nu descopăr decât incredibilul!

– Nu v-aţi gândit la eventualitatea unei încarnări feminine?

– Absolut deloc. Sunt atât de obişnuit cu starea mea de bărbat.

– „Obişnuit"... La asta vă limitaţi, la obiceiurile actuale. Obişnuinţa este închisoarea dumneavoastră.

– Dar Denys, locotenentul şi pajul sunt şi ei bărbaţi, cum mi-aş putea imagina altceva...?

– Aţi îmbrăcat mai multe forme decât veţi concepe vreodată. Aţi parcurs multe posibilităţi al regnului animal şi ale regnului vegetal.

– Am fost o stea?

– Ce întrebare! La asta nu vă pot răspunde. Molecula unei stele, steaua însăşi, ştim prea puţine lucruri despre identitatea unei stele. Dar fără să mă înşel, vă spun că aţi fost şi plantă şi animal. Pentru unii, nu sunteţi de fapt, acum, decât un mamifer

superior, văr cu maimuțele... Și atunci de ce să nu fi fost și femeie? Sexul nu este mai curând atributul unui individ decât caracteristica lui? Nimănui nu i-a venit ideea să definească o femeie ca pe o matrice sau pe bărbat ca un purtător al spermei. Armăsarii sunt mai prețuiți pentru temperamentul sau sănătatea lor decât pentru numărul acuplărilor lor!

– Totuși, ieri nu ați fost surprins?

– Că ați fost femeie? Absolut deloc. Este în ordinea evoluției. Joan vă va explica că hotărârea de a vă reîncarna într-un corp de femeie implică în general o dorință de abnegație, o voință de a avea percepții mai subtile. S-a stabilit statistic că sistemul nervos feminin este mai ușor „alertat" decât sistemul nervos masculin. Dar vă dați seama că acest lucru nu este exact sută la sută. Nu este o lege. Un trup de sex opus celui din încarnarea precedentă este adesea dorit pentru a evita repetarea întâmplărilor neplăcute legate de comportamentele sexuale dezordonate; dacă le deplângem, dar ne temem să nu cedăm obișnuinței dobândite, în felul acesta împiedicăm practicarea lor. Unii sunt homosexuali mai mult din spirit de apărare decât dintr-o cerință hormonală sau datorită senzualității lor.

– Deci eu am ales un corp de bărbat.

– Fără nicio îndoială.

– Cum să aflu care au fost motivele acestei „alegeri"?

– Lucrul acesta va fi posibil atunci când piesele acestui puzzle vor fi asamblate într-un număr mai mare.

– Denys, sunt îngrijorat.

– De ce?

– Am constatat de două ori la mine o curioasă contradicție. La începutul discuției noastre, eram absolut sigur că mă refer la prezent; câteva clipe mai târziu, fără să mă influențați în vreun fel, iată-mă în câmpul memoriei îndepărtate.

Astfel, ieri, v-am prevenit că nu voi revedea decât momente din timpul care îmi este cu adevărat familiar: acesta. Dumneavoastră nu observați afirmația. Totuși ea este formulată ca un refuz clar. Îmi permit acest lucru pentru că mă simt foarte sigur de ceea ce spun. Convingerea mea era că acea panoramă cu cer

albastru aparținea lui Thomas – secolul XX. Doream să fim sinceri amândoi şi v-am semnalat acest lucru. Sunteți de acord cu mine. Conversația continuă – am impresia că putem să vorbim la nesfârşit... – şi chiar înainte de a face schimbarea de nivel, abordez alt plan, furnizându-vă unele precizări şi spunând invers de ceea ce aveam în minte doar cu zece minute înainte, adică dându-i acestei imagini un cadru „anterior". Nu-mi place asta.

– Care este întrebarea?

– Nu este normal să trec atât de repede de la un raționament solid la opusul său. În care din aceste momente sunt gata să mă mint?

– În această situație nu există nici neadevăr nici înşelătorie. Față de nimeni, față de nimic. Dar ar fi interesant să analizăm ceea ce numiți „raționament solid".

– Ei bine, un raționament solid înseamnă să vrei să dai perioadei lui Thomas ceea ce i se cuvine, şi mai ales o boltă cerească de culoarea lapislazuli!

– Este neîndoielnic faptul că memoria voastră a reținut mii de clişee „cer albastru". L-ați zărit de multe ori de-a lungul manifestărilor terestre pe parcursul lungii voastre istorii. Şi l-ați văzut – cum s-ar fi putut altfel – după siestele pe plajele din vacanțele petrecute în 1939 sau 1960, nu are importanță. Aceasta să fie oare baza unui „raționament solid" care exclude din ceea ce este posibil o viziune deosebit de intensă a soarelui şi a cerului din cursul unei vieți anterioare?

Reflectez la întrebarea dumneavoastră; pentru că ea demonstrează o neliniște asupra unui moment special al demersului dumneavoastră evit să fac vreo referire ca urmare a descoperirilor de ieri care justifică „cadrul anterior".

Mai întâi, ați decretat transformarea actualei „probabilități" în fapt indubitabil, pentru că era versiunea „rezonabilă".

Expresia „rezonabil" se conturează perfect în această situație. Cu acest cuvânt caracterizați ceea ce coincide cu sistemul vostru obişnuit de gândire: naştere – câțiva ani – moarte – liniște înainte, apoi întuneric. Ați admis totuşi că există un adevăr

format din informații diferite, destul de fundamentale pentru ca să le consacrați trei săptămâni din timpul dumneavoastră de om de afaceri. Este rezonabil să uitați acest lucru?

Sincer vorbind, putem spune despre o astfel de atitudine a minții că este un „raționament solid"?

– Retrag cuvântul „solid". Dar care este cauza unei variații atât de rapide? Aveți vreo explicație?

– Şi de ce concepeți aceasta ca pe ceva pejorativ?

– Să renunți la un punct de vedere pentru ca apoi să îmbrățişezi altul, este vorba de nestatornicie... Pot să revin imediat la primul... apoi să reîncep. Influențe secrete, instabilitate a minții?

– De aceasta vă temeți. Remarcați: din nou teama. Ea vă întunecă mintea, vă slăbeşte inutil raționamentul.

Ați spus să nu vă sugestionez. De fapt, eu sunt doar receptiv. Îmi aduceți un element: din zece posibilități unde se află adevărul? Eu examinez cu atenție materialul la microscop până ce adevărul iese clar la lumină.

Dumneavoastră nu puteți să faceți acest lucru la fel de bine pentru că vă aflați într-o situație de luptă între voi-înşivă-Thomas şi voi-înşivă-Ființa-Permanentă. Această dualitate va înceta atunci când vă veți familiariza cu lumea voastră anterioară şi cu cealaltă realitate a lumii voastre prezente.

Ieri, vă mențineați în câmpul de bază: 1930-1973. Apoi, provocat fiind de acea descoperire, ați consimțit să ieşiți din limitele recunoscute, dojenindu-vă că ați făcut această imprudență. Cercetătorul l-a învins atunci pe bărbatul comod: ați cerut o schimbare de nivel ca să vă aflați într-o mai bună poziție de observare.

Să studiezi nu înseamnă oare să porneşti de la o idee destul de banală ca să ajungi la alta mai substanțială?

– Am înțeles ceva, spune Thomas. Mulțumesc."

Mergând de-a lungul lacului, ei aruncă pâine rațelor şi încearcă, în glumă, să facă schimb de păreri cu ele. Fără succes...

Vorbind apoi pe sărite despre politică – unde Thomas se lansează în critici sarcastice – şi despre țările pe care le-au vizi-

tat şi apreciat, ei se întorc acasă obosiţi după o plimbare atât de lungă. Aerul este rece. A venit deja toamna şi frunzele s-au veştejit.

Denys s-a născut în India, dar a plecat de acolo la vârsta de patru ani. Nu acolo s-a întâlnit cu reîncarnarea, ci la Londra, după al doilea război mondial şi pe la patruzeci de ani. Pacienţii l-au obligat să se ocupe de această problemă, pentru că făceau aluzii repetate la unele fapte din alte epoci.

Nici el n-a ştiut, multă vreme, nimic despre supravieţuire.

A treisprezecea zi – joi, 27

„Viziunea noastră despre lume, ca şi logica noastră se dovedesc a fi complet inadecvate atunci când trebuie să abordeze ceea ce necunoscutul ne poate revela şi transmite".

Alexis CARREL

Memoria îl solicită într-un mod presant propunându-i diferite elemente, dar, nedorind să se împrăştie în prea multe lucruri, Thomas se hotărăşte să se oprească la imaginile deja supuse observaţiei.

Înainte de a aprofunda studierea lor, el doreşte să schiţeze pentru Joan şi pentru Denys cele două scene care îi revin în minte în mod constant. Ele îi revin, într-adevăr, cu insistenţă, din acea noapte dificilă, când facultăţile sale erau exacerbate.

Una are ca subiect principal un pahar fără picior din cositor, destul de urât, spune el, împodobit cu pietre şlefuite grosolan, un fel de potir, de cupă. Dar în general din el se bea vin. El se află pe masă, într-o încăpere relativ luminoasă, mobilată cu cufere şi scaune destul de înalte. Trece cineva.... Thomas nu ştie să spună mai mult. Îi repugnă să povestească.

Un personaj care se strâmbă, cu pielea arămie, cu bustul gol, cu braţul ridicat formează cea de a doua imagine „agresantă". Aşa se exprimă Thomas. Bărbatul îi este antipatic; când îl priveşte are o impresie neplăcută.

Când Joan îl întreabă dacă nu observă şi alte detalii, vreun şorţ dintr-un material colorat purtat de negri, de exemplu, sau

vreo altă față sau corpul întreg al personajului respectiv, Thomas manifestă o profundă neliniște și refuză să fie atent la aceste lucruri.

El evocă imediat soarele... Acest bărbat este un Preot al Soarelui.

Thomas este tulburat. De fiecare dată când apare atât de natural – în afara schimbării „clasice" de nivel – un fapt pe care crede că nu îl știe, el se emoționează. Atenți, Joan și Denys îi pun întrebări: despre ce i-ar plăcea să vorbească?

Thomas devine agitat. Obrajii i se înroșesc, mâinile îi tremură, pare cuprins de febră. Denys îi propune să se odihnească. Îi este sete. Vrea să cerceteze în amănunțime cât mai conștient posibil. Cum Joan se îndepărtează – are palpitații și vrea să se întindă – el o reține. El dorește ca ea să aibă grijă de el.

Clătinându-se, ținându-se de brațul Joanei, el se îndreaptă spre canapeaua doctorului și se întinde. Pleoapele i se închid imediat. Nu mai este nevoie ca cineva să numere, s-a prăbușit singur în alt nivel de conștiință.

Cuvintele pe care le bolborosește sunt ininteligibile. O cheamă pe Joan, care totuși se află lângă el. Să pună mâinile pe el, pentru că suferă. Unde?... Trupul, capul, suferă. Denys notează că pulsul îi bate repede. Fruntea îi arde.

Cu multă fermitate, Joan îi ordonă să se calmeze:

„Ce se întâmplă? Este nevoie de o astfel de revoltă psihologică? Nu vă pierdeți drumul... nu sunteți o sepie afiată în pericol care fuge de dușman. Nimeni nu vă constrânge să examinați ceea ce nu doriți. Nimeni. Veți reveni la aceste lucruri când veți dori. Fiți răbdător cu voi înșivă. Într-o zi, veți avea puterea.... Într-o bună zi veți găsi curajul necesar să înfruntați ceea ce vă sperie: sunteți din neamul celor care luptă. Veți duce lupta până la capăt. Veți reuși."

Joan îi atinge ușor tâmplele care pulsează, pieptul în care inima pare că nu mai bate, punctul de la nivelul splinei care este dur la palpare și care arde, gleznele crispate, tălpile picioarelor răsucite de crampe, plexul noduros, capul străbătut de junghiuri.

Încetul cu încetul se restabilește ritmul normal.

În acest timp Thomas face aluzii la Egipt, în fraze confuze, referitoare la viața anterioară a Joanei în această țară, sub a XIII-a dinastie. De fapt, toate acestea nu au nicio semnificație, dar îi trezesc un interes puternic Joanei.

Apoi Thomas revine la evocarea unei esplanade, foarte întinse, din pământ galben tasat, fără niciun copac, în plin soare....

Aluziile lui încep să se clarifice. El le spune că vrea să revadă celălalt soare, cel care altădată l-a încălzit și l-a reconfortat, cel sub care a cunoscut fericirea. O fericire perfectă.

„Memoria, spune Denys, păstrează și urmele unor zile fericite; nu numai pe cele dramatice."Joan poate să plece ca să se odihnească? Thomas surâde. Acceptă, mulțumește, regretă pretențiile pe care le-a avut... Puternic impresionat de Preotul Soarelui, s-a simțit dislocat, spune el. A chemat-o în ajutor.

Liniștit, regăsește plin de bucurie acea plajă unde a fost salvat, unde „ea" a fost salvată.

Thomas nu știe cum se numea pe atunci acea regiune pe care o situează în sudul Greciei. Tunicile albe, scurte sau lungi, pe care le poartă locuitorii, medicul, tânăra, nu îi infirmă această impresie. Unele case pe care le zărește au un aspect foarte „grecesc", dar cele ale pescarilor sunt din chirpici, în genul construcțiilor din satele arabe din Africa de nord. Are vreo idee despre epocă? Cu secole, da, cu secole în urmă. Înainte de Hristos? Cu siguranță.

Cât despre restul, obiceiuri, zei, toate acestea nu o interesau deloc pe tânăra îndrăgostită de medicul căruia îi datora viața.

„Nu datorați viața zeilor? Și pescarilor care v-au adus la liman? întreabă Denys cu viclenie.

Nu, nu. Măiestriei tânărului îi datorează acea revenire la viață și sănătatea exuberantă a acelei existențe. Este limpede că medicul blond este singurul ei zeu.... Tinerii se iubesc, se unesc, sunt copleșiți de fericire. Ea îl însoțește când își vizitează bolnavii, îi ajută să curețe rănile și să îngrijească fracturile. Se plimbă împreună pe malul apei. Au o casă confortabilă; clima este temperată, favorabilă unei vieți calme. Viță de vie... fructe.... soare... un cuplu fericit, o țară binecuvântată.

Dar această vârstă de aur nu este lipsită de amenințări. Acolo se află un vulcan adormit. De ce s-ar preocupa de existența lui când s-au născut deja trei generații de copii și el nici măcar nu a bubuit vreodată. Este un vulcan stins. Mort.

Dar el trăiește; în el există moartea.

Câți ani a trăit împreună tânărul cuplu? Patru... poate cinci. Nu erau „bătrâni" atunci când într-o noapte au fost înghițiți de o mare de foc.

„Probabil că era lavă. Nu am auzit nimic. Ne-am trezit brusc. Am văzut. Ne țineam de mână; eram împreună, și numai acest lucru era important. Totul s-a petrecut brusc. Știți la ce m-am gândit în ultima secundă: vom intra împreună în soare. Acel soare pe care l-am văzut prima dată când am revenit la viață.

Este ciudat. Nu ne este teamă. Trăim cu o intensitate pe care nu o putem spune în cuvinte. Știm că vom muri. Surâdem."

Thomas se ridică brusc și se așează în fotoliul de lângă fereastră. Deschide ochii, dar privirea îi este îndreptată spre interior. Își continuă călătoria.

Strălucește de fericirea trăită altădată. Spune simplu că soțul ei era înțelept și chibzuit, că ea nu avea prea multă minte, că era o fire spontană, zurlie și că îi plăcea să tachineze. Dar inima ei era plină de iubire, de tandrețe, de recunoștință.

„De unde veneați înainte de naufragiu?

– Dintr-un mic oraș. Nu mai aveam familie, cred; mă duceam să lucrez ca însoțitoare la o femeie bogată, acesta era scopul călătoriei. Dar după ce am fost salvată, nu am vrut să mai plec nicăieri; am jurat să-l servesc toată viața mea, pentru că i-o datoram lui...

„Denys, de ce nu ne amintim nici limba nici numele?

– Cuvintele unui limbaj nu sunt decât haina sensului lor. La o primă abordare memoria vă restituie esențialul: sensul. Dacă am avea timp, v-ați aminti limbile pe care le-ați folosit; dar numai dacă acest lucru vă este absolut necesar. Pentru ființa voastră permanentă, un limbaj este anecdotic; nu este decât detaliul unui episod.

„Considerați că dacă ați spune unele fraze ar fi ca o dovadă.

Nu este aşa. Chiar şi un dialect prea puţin răspândit se poate înscrie în memoria voastră, cu ajutorul unui document „fotografiat" dintr-o privire, fără să fiţi în mod conştient interesat de acest lucru. Această capacitate fantastică de înregistrare se numeşte criptomnezie.

„În privinţa numelor, al vostru nu prezintă niciun fel de importanţă pentru dumneavoastră. Pe de o parte, vă cunoaşteţi ca fiind cu totul altceva decât un nume. Pe de altă parte, sunt mai multe nume care vă definesc, chiar şi diminutivele. Nici dumneavoastră nu daţi un singur nume celor pe care îi îndrăgiţi. Numele unui duşman este deseori mai uşor de descoperit: energia degajată de furie s-a focalizat asupra unui singur nume, ca o etichetă fixată de ură, animozitate, invidie. Nu auziţi cum vă spunea soţul medic?

– Cuvinte, nu. Sensul, da.

– Atunci?

– Nu vă voi spune."

Denys izbucneşte în râs. Ochii îi strălucesc cu şiretenie.

– Poate... „căprioara mea"?

– Nu erau căprioare în acea ţară.

„Denys, de ce îmi amintesc de acea viaţă mediteraneană?

– Fără îndoială pentru că aţi păşit în moarte împreună cu fiinţa iubită, lucru simbolic pentru ceea ce doriţi să faceţi, în alt mod, împreună cu Miguelle.

„Aceasta corespunde gustului de viaţă care renaşte în dumneavoastră. Nimic nu va fi ca înainte, bineînţeles. Dar vă deschideţi spre o viaţă nouă.

„De asemenea, cred că era necesar să aflaţi dacă puteţi să vă cercetaţi trecutul fără să vă loviţi de fiecare dată de catastrofe. Constataţi că este posibil.

„În fine, vă pregătiţi armele pentru alte bătălii, mult mai importante.

– Simt şi eu acest lucru, spune Thomas. După părerea dumneavoastră vor fi nenumărate bătălii?

– Ce importanţă are, dacă ştiţi că le veţi câştiga".

În acea noapte Thomas visează: înoată împreună cu Miguelle.

Este bine.

Să fie doar un vis?

A paisprezecea zi – vineri, 28

„Chiar din zorii zilei, spune-ți dinainte: voi întâlni un indiscret, un ingrat, un insolent, un viclean, un invidios, un nesociabil. Aceste defecte s-au dezvoltat la acești oameni fiindcă nu cunosc diferența dintre bine și rău.

MARC AURELIUS

„Parcă ne-am cunoaşte de mii de ani, spune Thomas când Denys îl invită în biroul său. Sosesc aici, mă instalez, vă răpesc din timpul vostru, evadez – vizitându-mi vechile închisori – şi dumneavoastră sunteți aici, disponibil, statornic, răbdător... fără să vă miraţi de ceva. Nu-mi faceți niciun reproş. Nu condamnați niciodată.... îmi amintiți de medicul meu „grec".

– Credeți că ne-am întâlnit deja într-o altă viață?

– Sincer, nu cred. Pe Joan, poate. Ar trebui să cercetez dar nu mi se pare interesant. O plac mult pe Joan, dar recenta noastră prietenie mă satisface foarte bine. Dacă îmi permiteți expresia: nu-mi „foloseşte" la nimic, deocamdată, să verific dacă neam cunoscut altădată. În ceea ce vă priveşte, nu am această impresie.

– Sunt mulțumit.

– De ce spuneți acest lucru?

– Este ca un fel de reflex banal să-ți imaginezi – cu amabilitate – în cursul cercetării, că armonia, înțelegerea deosebită se datorează unor relații anterioare excelente. Dar dacă apoi survine vreo dificultate, şi dacă eu nu mai sunt îngăduitor, cercetăto-

rul efectuează un transfer contrar şi tinde să mă identifice cu protagonistul vreunei discordii, cu artizanul vreunui complot urzit împotriva lui... Sunt mulţumit că veţi evita aceste incidente pe parcursul investigaţiei noastre. Aveţi o calitate rară, care vă ajută mult în ceea ce întreprindeţi: o extremă onestitate.

– Sinceritatea nu este ceva rar.

– Ba da, este, dacă este practicată cu rigoare până în cele mai mici detalii. În plus, sunteţi o persoană care se preface prea puţin în raport cu acţiunile de camuflare întreprinse de cea mai mare parte a indivizilor. Nu vă „dezvăluiţi" dar nici nu vă puneţi vreo mască.

– Totuşi, aşa cum aţi spus, nu sunt atât de virtuos pe cât par.... Câte ticăloşii am oare la activ?

– Să căutăm.

– Nu mă încurajaţi prea mult, Denys. Vă aşteptaţi şi la altele, în afară de asasinatul din acel înfiorător boschet?

– Nu mă aştept la nimic. Pur şi simplu, nu înlătur nicio eventualitate.

– Sunteţi mizantrop?

– Am experienţa provenită din cercetările mele.

– Se întâmplă frecvent ca să se deschidă atâtea câmpuri de investigaţie?

– Moartea soţiei a contribuit, cu siguranţă, la dezvoltarea sensibilităţii voastre. Dar cred că această perspicacitate exista în stare latentă în dumneavoastră. În plus, sunteţi stimulat şi de dorinţa de a înţelege.

„Multe dintre persoanele pe care le primim aici, sau în Statele Unite, nu doresc decât să scape de osul care le stă în gât. Nici instrumentul, nici practicantul, nici operaţia, nici consecinţele, nici precauţiunile, nici propria responsabilitate – elemente care au dus la dispariţia osului din gât – nu au vreo valoare pentru ele. Tot ceea ce vor este să mănânce repede şi fără vreo piedică.

– Eu nu-mi doresc doar să mănânc repede şi fără piedici.

– Fiţi serios: aveţi în spate o căutare seculară continuată de-a lungul miilor de alegeri, a obstacolelor şi a metamorfozelor,

de-a lungul inerţiilor şi luptelor dumneavoastră. De vieţi întregi, Thomas, cereţi lumina cunoaşterii, vreţi să aveţi plenitudinea fiinţei.

„Fără îndoială vi s-a întâmplat aproape să o atingeţi

„ Nu aveţi niciun „merit" pentru relativa voastră înţelepciune, rod al experienţelor dobândite cu preţul vieţii. Dar, într-un fel, terenul este pregătit.

„Eu sunt convins, şi Joan la fel cu ştiinţa ei personală, că altădată aţi avut acces la unele puteri speciale – care se află încă la dispoziţia voastră – şi că aţi fost împovărat de grele responsabilităţi. Aveţi cunoştinţe bogate pline de valori profunde. În tristeţe sau în bucurie aţi învăţat să priviţi lumea care vă înconjoară. Aţi eliminat stările de spirit superficiale, v-aţi debarasat de orgoliu, răutate, invidie, viclenie.

– Invidie, orgoliu.... se aflau acolo, în acel boschet, când, orbit de mânie, îl mai loveam pe vărul meu după ce acesta murise.

– Ce aţi făcut după aceea?

– Nu ştiu, spune Thomas. Dar astăzi vreau să vad clar aceste lucruri. Vreţi să mă ajutaţi să fac o schimbare de nivel?

– Nu ştiţi cum să procedaţi singur?

– Acum nu pot.

– Nu vă este teamă să revedeţi scena?

– Ba da. Este înfiorător ce am făcut. Am acţionat ca un asasin josnic. Este ceva iremediabil.

– Preferaţi să comentăm sau să căutăm în memoria îndepărtată?"

Thomas vrea să lucreze cu ajutorul memoriei îndepărtate: se simte mai lucid şi mai inteligent.

Iată locul funest al asasinatului. Copleşit de grozăvia faptei sale – el îşi menţine afirmaţia că a dorit un duel fără martori – locotenentul îşi priveşte victima, se uită la panglicile, peruca şi inelele lui... bărbatului îi plăceau prea mult eleganţa ostentativă şi succesele uşoare.... dar să fie acesta un motiv ca să-l ucidă? Locotenentul încalecă. Nu l-a văzut nimeni. Se întoarce în tabără. Nu spune nimic. Oraşul este cucerit. Lumea crede că victima

a fost surprinsă de vreun infractor care, fiind deranjat de cineva, nu a mai avut timp să-i smulgă bijuteriile, cizmele şi banii.

În timpul asaltului, locotenentul este uşor rănit, o zgârietură. În fruntea subordonaţilor săi el pătrunde în oraş. Nevasta negustorului îl imploră să-i fie milă de ea, dar el se îndepărtează. Se va găsi vreun ofiţer care s-o apere în schimbul farmecelor ei. După ce oraşul se află în mâna mercenarilor, când armele tac, când din butoaie curge vinul, locotenentul se îndepărtează. Ca să ajungă în alt ţinut, el călăreşte zi şi noapte. Îşi vinde sabia, şeaua, calul. Se retrage apoi într-o mănăstire ca să-şi ispăşească fapta tot restul vieţii sale.

Rugăciuni, mortificări, umilinţe.... fără de sfârşit.

„Dumnezeu nu m-a iertat, spune Thomas.

– Voi înşivă nu v-aţi iertat niciodată.

– Trebuia o pedeapsă. O astfel de crimă este de neiertat.

– Fapte mai rele au fost iertate, spune Denys. În realitate, era o nelegiuire atât de monstruoasă? Am auzit de multe altele mai grave.

Thomas pare surprins.

„Am omorât pe cineva fără să-i dau posibilitatea să se apere: există oare vreo mârşăvie mai mare?

– Da, există: să torturezi din plăcere, să umileşti ca să te răzbuni, să prelungeşti o suferinţă, să trădezi din interes, să nu spui adevărul din josnicie, să inventezi un lucru rău, să-i brutalizezi pe cei slabi, să-i faci pe alţii vicioşi.... şi multe altele.

– Pot să rezum situaţia locotenentului?.... Datorită unei invidii inutile mi-am risipit atâţia ani, am ucis din mânie şi m-am flagelat din orgoliu....

– Spuneţi „eu". Sunteţi sigur?

– Fără îndoială, de mine este vorba. Simt asprimea ţesăturilor, frigul din mănăstire, absenţa acestui Dumnezeu care nu îmi răspunde.

„Ziua în care s-a întâmplat tragedia.... simt că este adevărată ca şi plimbarea de ieri după-amiază, Denys, este *aceeaşi realitate.*

„O viaţă teribilă.... o viaţă ratată. O viaţă pierdută: un omor

ireparabil, o ispăşire care nu mi-a adus pacea.

– Să presupunem că inversăm rolurile: dacă voi înşivă aţi fi fost victima unei furii demenţiale şi dacă aţi fi privit povestea de „acolo de sus"... aţi fi iertat?

Thomas se gândeşte mai multe minute.

– Cred că da. Dar este mai uşor să fii victimă decât să fii călău.

– Aşa să fie oare? întreabă Denys.

– Ghicesc că vă gândiţi la revolta pajului italian. Ea este normală pentru că pajul a fost trădat de singurul lui prieten; prieten care îl copleşea cu dovezi de afecţiune în timp ce se ocupa cu pregătirea unui asasinat perfect. O astfel de mârşăvie cere răzbunare. Locotenentul nu a fost prieten cu vărul său; nu îl linguşea; nu îşi ascundea dezaprobarea faţă de unele dispoziţii de tactică militară; n-a urzit nimic în umbră.

– Îl apăraţi. Să fi avut vreo scuză?

– Dacă nu scuze măcar explicaţii. Deci vărul l-ar fi iertat?

– Aproape sigur. Având un caracter straniu, vărul meu trebuie să fi fost foarte curios când a descoperit că există o altă viaţă. Totul îl amuza; şi cum nu era o persoană serioasă, nu era nici ranchiunos.

– Thomas, dacă după părerea voastră, vărul era capabil să uite, de ce nu aţi uitat şi dumneavoastră?

– Păcatul trebuie ispăşit.

– Ce păcat: moartea fizică îl lipsea de viaţă?

– Nu. Dar atunci el nu ştia.

– Nu aveţi puterea de a ucide: admiteţi lucrul acesta?

– Este adevărat. Totuşi... nu trebuie să lăsi uşa deschisă excelor...

– De atunci, aţi mai atentat la viaţa cuiva?

– Niciodată.

– De atunci aţi învăţat să respectaţi viaţa.

– Să ne oprim vă rog, spune Thomas. Aş vrea să mă gândesc la aceste lucruri. Sau să dorm... Să uit."

A cincisprezecea zi – sâmbătă, 29

„Omul nu alege între ceea ce crede el că este Bine sau Rău – ar fi simplu şi definitiv – ci între Bine şi un alt Bine, între două valori esenţiale care, printr-o sinistră farsă a destinului, se află în contradicţie".

Pierre SCHOENDOERFFER

„Aţi reuşit să uitaţi? Se interesează Denys. Ce vreţi să menţineţi în întuneric?

– Începând de ieri, durerea din pântec s-a întețit. Nu sunt în apele mele. Am dormit puţin şi nu am uitat nimic. Aş avea nevoie de un răgaz.

– Ce înţelegeţi prin asta?

– O pauză.

„Să mă ocup de probleme mai simple... care să nu mă constrângă. Dar o forţă îmi spune să merg mai departe. Până la clarificare... Spuneaţi „umbră", eu răspund „lumină"; şi constat că este o mare harababură.

– Când veţi lua lucrurile aşa cum sunt ele?

– Denys, versiunea voastră este parţial optimistă.

– „Parţial"? Pentru cine? Nu este mai curând realistă? În orice caz, în conformitate cu privirea de ansamblu asupra acestei probleme?

– Ce vreţi să mărturisesc?

Că sunt un fraier pentru că am lăsat să crească această furie până la dimensiunea eternităţii?... că aş fi fost mai inspirat dacă

m-aş fi pedepsit îngrijindu-i pe leproşi?... Că tocindu-mi genunchii în invocarea unui Dumnezeu în care credeam, eu de fapt nu făceam altceva decât să-mi ling rănile? Că aceste practici ascetice n-au făcut decât să-mi mărească orgoliul?... Că m-am chinuit singur pentru un lucru fără mare importanţă? Ei bine, am mărturisit".

În timpul acelei izbucniri, Thomas nu a încetat să străbată camera în lung şi în lat. Apoi s-a oprit în faţa lui Denys şi senin, s-a aşezat în fotoliu.

„Naşterea s-a produs. Nu asta doreaţi?

– Acest lucru îl căutaţi: adevărul profund.

– Denys, nu încercaţi acum să mă psihanalizaţi prin simboluri? Nu este vorba despre un roman-foileton pe care trebuie să-l decodific?

– Thomas, aţi trăit această înlănţuire de împrejurări. Şi pentru că aţi trăit-o ea rămâne atât de puternică în voi înşivă, iar ecourile ei vă marchează încă într-un fel de neşters, etern.

– Aş fi putut să procedez altfel: aş fi putut să repar făcând bine celor din jurul meu. Crima *mea*, tragedia *mea*, ispăşirea *mea* drastică – urmărită de călugării care mă înconjurau şi care mă admirau... Nu m-am gândit decât *la mine*. Mă rugam mai mult pentru paradisul meu decât pentru cel al vărului meu. Ani inutili, nedefrişaţi, ani făcuţi din piatră şi mărăcini!

– Nu sunt de acord.

– Ce vreţi mai mult de atât?

– Personal, nimic. Eu vă arăt drumul.

– Nimic nu s-a pierdut? Asta este?

– .....

– De ce nu îmi răspundeţi?

– Pentru că vă veţi răspunde singur.

– Da, spune Thomas visător, după câteva clipe de tăcere, asta este. Dintr-un rău poate să iasă un bine.

„În acest caz aşa s-a întâmplat, într-adevăr.

„Asceza la care inima nu participă este un lucru zadarnic. Dacă nu o accepţi, renumele unei „sfinţenii" este ceva derizoriu: aparenţa nu rezolvă dificultăţile, le agravează. Nu voi mai ucide.

„Acest lucru mi l-am spus, într-adevăr, după aceea.

– După ce?

– La sfârşitul etapei. După moartea locotenentului. MI-a luat mult timp ca să mă eliberez. Dar blestemul omorului comis l-am păstrat până astăzi. Până în prezent

– Ce mai face locotenentul mercenar? întreabă Joan

– Acum ştie ce este pacea, răspunde Thomas.

Totuşi, durerea din pântec persistă încă. Ca să se destindă, Thomas pleacă în Kent: grădină „englezească", han simpatic, primire bună; cei doi Kelsey aşa i-au spus.

Ar trebui să fie încântat. Dar nu este.

Atunci.... pacea, ce este pacea?

Un miraj?

A şaisprezecea zi – duminică, 30

„Atunci când un distins savant, dar în vârstă, declară că un anumit lucru este posibil, el are cu siguranţă dreptate. Dar atunci când afirmă că alt lucru este imposibil probabil că greşeşte.

Arthur C. CLARKE

Cranbrook/KENT

La telefon, Georges strigă şi se nelinişteşte:

„Ceea ce îmi povesteşti nu este corect. Ori eşti bolnav ori eşti pe cale să te îmbolnăveşti. Vin acolo. Şi te voi lua înapoi la Paris.

– Sunt mulţumit dacă vei veni. Îi vei întâlni pe cei doi Kelsey. Dacă ne-am ocupa puţin de misterele trecutului tău?

– De tine mă voi ocupa. Ce faci la Londra toată ziua?

– Am activităţi normale: am luat de la Berlitz un ciclu de gramatică şi de conversaţie în engleză; mă uit la B.B.C. şi mă distrez; lucrez la proiectul unui centru universitar pentru cabinetul meu de arhitectură; ca un bun turist vizitez National Gallery.

– Ai fost la Westminster? La Tate Gallery?

– Nu am avut timp.

– Nu ai avut timp, ce înseamnă asta?

„Voi fi acolo mâine, Thomas, mâine dimineaţă. Îţi voi pune gheaţă pe frunte, îţi voi da să bei ceai de spânz[1] până ne vom întoarce în Franţa. Salutare şi frăţie!"

---

[1] spânz: plantă erbacee toxică cu rizomul gros, cu flori roşii, care se foloseşte în medicină. În vechime se credea că vindecă alienarea mintală.

A şaptesprezecea zi – luni, 1 octombrie

„Toate fenomenele de extaz, de posesie, de percepţie la distanţă, de presentimente îndepărtate pe care o ştiinţă superficială şi fără judecată le-a negat, o ştiinţă mai cuprinzătoare şi mai adevărată le constată şi le observă".

Jean JAURÈS, 1891

Chiar din primele momente, Georges este sarcastic şi răutăcios.

„Câte morţi eşti capabil să descrii? Ar trebui să publici un anuar: patru stele pentru o moarte blândă datorată unei hemoragii; trei stele pentru trecerea instantanee printr-un zid de foc... – vă recomandăm, este mai puţin dureros decât vă imaginaţi. Câte stele pentru înec? Decapitarea, spânzurătoarea, câte stele?

Cu mult calm, Thomas descrie, explică.

Dar Georges îşi menţine părerea că experienţa durează de prea mult timp; ar trebui întreruptă: aceste exerciţii nu te fac „netot"? Repercusiunile lor nu au fost evaluate. Trebuie să termine. Desigur, Thomas are o părere contrară. După masă, pe la orele şaisprezece, cei doi cumnaţi se duc împreună la familia Kelsey.

Aceştia îl primesc pe Georges cu cordialitate şi umor. În ceea ce îl priveşte, el se arată plin de amabilitate: este mai interesat decât spune.

„Ce probe de autenticitate ne daţi, doamnă şi dumneavoastră doctore? întreabă el.

– Este dezolant, dar obiectiv vorbind, nu există probe absolut convingătoare, irefutabile, răspunde Joan.

– Dar vindecările? spune Thomas mirat.

– Ştiţi ce se spune despre ele? răspunde Denys. Că o vindecare nu dovedeşte nimic: doar schimbarea unei situaţii morbide, care se datorează fie evoluţiei interne generale a bolnavului, fie unui element terapeutic exterior.

„Din punct de vedere „logic", o vindecare nu demonstrează nimic. Cercul perfect după Hegel: „Tot ce este real este logic; tot ce este logic este real". În afară de aceasta, niciun adevăr nu este acceptabil.

– Dar, ca să convingi, nu trebuie să dovedeşti că ceea ce spui este adevărat? insistă Georges descumpănit.

– Faptele care demonstrează adevărul nu au convins niciodată pe cei care nu vroiau să creadă în acest adevăr, spune Joan, nici pe cei pe care acest adevăr îi incomoda. Istoria este plină de astfel de exemple: Galilei afirma că pământul este rotund... Stanley afirma importanţa Congoului... Ar trebui să citãm mii de alte exemple.

„Nu „dovedim" nimic, dar propunem studierea lor..., informăm. Urmarea depinde de atitudinea fiecăruia: unii sunt receptivi la noutăţi, îşi pun întrebări, se „deschid". Alţii ţipă că este un lucru necurat şi se lasă cuprinşi de comoditate.

– Supravieţuirea nu poate fi deci dovedită, aşa în mod evident?

– Care este sensul exact al cuvântului „dovadă"? spune Denys. Joan are dreptate când afirmă că dobândirea unei certitudini nu depinde decât de determinarea personală. De un ansamblu subiectiv.

„S-a demonstrat fiecărui copil realitatea planetelor Marte, Jupiter şi Saturn? Nu. Profesorii le spun acest lucru şi este suficient. Copilul crede că planetele Marte, Jupiter şi Saturn sunt integrate într-un sistem general în care copilul are încredere. În plus, acest lucru îi este indiferent. Planetele nu îi afectează intimitatea.

„Când devine adult nu îşi mai pune întrebări: ar însemna să

se îndoiască de întreaga sa lume, de aritmetică, de istorie, de „cei vechi", de savanți. Nu își poate permite acest lucru. În privința morții și a vieții, el nu știe nimic, nimeni nu-i vorbește limpede, atunci devine suspicios. Își construiește niște tranșee labirintice de apărare în care să se rătăcească cel care nu face parte din tabăra sa: mesagerul unei alte lumi îi este dușman. Ce dovadă va străpunge această construcție ca să-și schimbe părerea? La fel de temători în fața vieții ca și a morții, oamenii se simt dezarmați în fața lor, se „blochează" într-o atitudine și nu se mai mișcă de acolo.

– Vor fi obligați să se miște într-o zi, remarcă Joan, aici sau dincolo.

– Deci nici voi nu puteți aduce dovezi despre supraviețuire? reia Georges care se agață de ideea sa.

– Ba da. Prin experiment, așa cum face Thomas, răspunde Joan cu vioiciune. Vreau să spun că adevărul, dovada, reiese din observațiile personale, din fapte recunoscute ca fiind credibile sau incredibile.

„Poziția actuală a oamenilor de știință face imposibilă difuzarea acestor studii, pentru că curentul din societatea noastră este diametral opus: este, din punct de vedere „logic", materialist.

„Oamenii aceștia pun piedici. Asta este totul. Apoi se referă la materialism, pentru că nu mai știu nimic altceva: jocul este falsificat, denaturat.

„Orice abordare și orice descoperire care nu sunt în conformitate cu sistemul de deprinderi – numit „științific", și care nu este decât conservator – sunt considerate drept fanteziile unor amatori lipsiți de judecată și talent. Că am putea găsi și câteva cioburi de adevăr printre aceste reziduuri, este un lucru care nu poate fi luat în considerație. Fără nicio urmă de respect pentru ceea ce pot sugera, ele sunt luate în derâdere. La fel se întâmplă și în cazul supraviețuirii, contestată energic în țările noastre. Reîncarnarea nu este admisă.... pentru că fenomenul de regresie nu poate fi provocat, așa se spune, la comandă, în laborator. Nici reînnoit, așa cum ar fi un reflex nervos. Susținându-

se normelor stipulate pentru alte declanşări, acest fenomen nu poate fi inclus în cadrul realităţilor. Chiar şi nenumăratele mărturii în favoarea sa sunt respinse.

„Nimeni nu se gândeşte, cu bunul simţ al modestiei, că poate nu au fost reunite condiţiile favorabile.... Absolut deloc! Nu contează nici observaţiile efectuate în ţările din Est, nici studiile pragmatice făcute în Vest pe această temă capitală.... Citiţi ce scria în Franţa, Camille Flammarion în 1922....

„Din moment ce un şoarece, sau o maimuţă, sau un om pus în condiţii de laborator, atunci când apăsăm pe un buton ... în 1973, nu strigă că este un supravieţuitor, supravieţuirea este deci o mistificare, o farsă!

„Jumătate din oamenii de pe glob au păreri opuse. Dar o anume Europă, cea a „luminilor"[1] – fie că este carteziană, pozitivistă sau scientistă – spune nu. În Uniunea Sovietică, în Statele Unite, savanţii descoperă o conştiinţă-energie, substrat al materiei care transcende legile ei. O anume Europă declară: Nu aveţi nicio dovadă a afirmaţiilor voastre, aşa că nu ne interesaţi. Inteligenţa îşi are sediul în circumvoluţiunile creierului. Fără creier = fără inteligenţă: Atâta vreme cât conştiinţa –energie nu va putea fi observată la microscop şi nu va reacţiona în conformitate cu codurile experimentale, ea va rămâne doar o ipoteză... Creierul, dimpotrivă, el îl face pe om.

„Caricaturizez, continuă Joan, demersul unui prea mare număr de oameni de ştiinţă ai acestei civilizaţii. Iată că Aristotel este înălţat la rangul suprem: să nu ne mai mişcăm, totul s-a spus, deci nu mai este nimic de spus. Evident, aceasta moderează reflecţiile obositoare. Dar să auzi „eu ştiu totul" este un lucru care te întristează. Şi este atât de pueril.

„Întrebaţi-l pe Thomas dacă are nevoie de dovezi.

– Eu le-am găsit.

---

[1] Iluminism – (epoca luminilor – în franceză) – mişcare ideologică şi culturală desfăşurată în perioada pregătirii şi înfăptuirii revoluţiilor din sec. XVII-XVIII din Europa şi America, având drept scop crearea unei societăţi „raţionale" prin răspândirea culturii, a „luminilor" în mase.

– Certitudini? îl întreabă Georges.

– Despre supraviețuire și despre experiențe anterioare, da. Despre o semnificație a destinului nostru, da. Despre ceea ce suntem, Miguelle și cu mine, nu încă.

A optsprezecea zi – marți, 2

Este o zi a epuizării fizice şi a stagnării.

Fiind foarte obosit, Thomas nu poate să-şi schimbe nivelul de conştiinţă.

Într-un anume fel, nu înţelege nimic, nu „aude" nimic. Retras în sine, gândindu-se numai la durerea din coastă, abia vorbeşte în franceză; cât despre engleză, cuvintele îi scapă.

Lui Georges îi spune că durerea „străluceşte" în el. Ca un diamant, repetă el. Comparaţia îl surprinde pe Georges, dar el simte că nu este cazul să aibă o discuţie semantică sau poetică.

„Treceţi printr-o perioadă de dispoziţii diferite, sunt cercurile care vă separă de centrul fiinţei voastre, îi spune Joan. Să nu credeţi că sunteţi imobil. Încercarea este o etapă a drumului. Şi ea nu durează decât o clipă... Pe mâine, căci mâine va fi diferit".

O mâncare savuroasă la Flanagham şi muzica irlandeză îl mai revigorează puţin. Georges nu mai vorbeşte despre plecare. Şi el vrea să înţeleagă.

A nouăsprezecea zi – miercuri, 3

„ Nu numai că universul este mai straniu decât ni-l imaginăm, el este mult mai straniu decât ni-l *putem* imagina".

HALDANE

Trezindu-se, Georges constată că este neliniştit: ce dificultăţi va trebui să înfrunte? Ziua va fi veselă sau tristă? Şi Thomas?

Thomas vine foarte calm la micul dejun. Şi-a dominat starea de confuzie, aşa se pare. Este tăcut, interiorizat.

– Ce simţi? îl întreabă Georges.

– Nevoia de a continua. Este inutil – şi ridicol – să mă joc de-a isteţul cu mine însumi. Vreau să câştig timp, strig că am nevoie de un răgaz, că această experienţă îmi depăşeşte potenţialul, că efortul este prea mare: incoerenţă! Nu am venit oare aici ca să aprofundez lucrurile?.... În această noapte m-am hotărât să nu mă mai opresc. Fără tergiversări: nu mă voi mai opri. Orice ar fi să văd, voi privi drept în faţă.

– N-ai văzut destule?

– Nu am văzut suficient şi nici prea limpede.

– Ce vrei, să reconstitui zece mii de vieţi? Trecutul începe să te obsedeze, recunoaşte. În curând vei inventa.... când memoria ta va fi goală... Neadevăr şi delir, asta ar trebui să priveşti drept în faţă!...

– Nu te mai agita atâta, Georges. Să facem un pact: dacă dau semne de exagerare, mă vei lua de guler şi mă vei îndepărta de această vrajă a unei pasiuni în devenire. De altfel, Joan şi Denys vor fi aliaţii tăi.

„Ştii că nu am terminat, mai sunt încă puncte care mă intrigă. Şi le pot clarifica. Vreau deci să mă ocup de ele. Eu îţi voi povesti despre descoperirile mele şi tu vei decide asupra faptelor. Acum eşti deci consilierul meu. Împreună cu Denys – care este vigilent şi nu complice aşa cum te temi – şi cu cealaltă parte din fiinţa mea, atât de lucidă, care se află la un anumit grad de concentrare, nu duc lipsă de avocaţi care să apere adevărul..."

Ei nu abordează aceste subiecte până când nu se întâlnesc cu familia Kelsey. Denys şi Thomas se duc să lucreze în biroul doctorului, în timp ce Georges discută cu Joan:

„Pentru că îi puteţi vedea pe morţi fără dificultate, spuneţi-mi cum arată. Cum este sora mea?

– Este ea însăşi; este la fel ca aspect general, ca temperament cu ceea ce era aici. Caracteristicile rămân aceleaşi. Substanţa este diferită, constrângerile sunt diferite. Ea nu mănâncă la fel ca noi, dar mănâncă.

– Nu cred.

– Convingerile dumneavoastră nu schimbă cu nimic realitatea existenţei surorii voastre. „Dublul" ei, cum ar spune preoţii din vechiul Egipt, se deplasează, acţionează, gândeşte, se odihneşte, se hrăneşte, se distrează, intervine pe lângă noi sau pe lângă tovarăşii ei din Cealaltă Lume. Viaţa continuă: ea evoluează într-un cadru în care densitatea materiei nu este la fel ca la noi. Este foarte simplu.

– Nu mi se pare.

Pentru că nu definiţi realitatea decât prin reperele date de cele cinci simţuri; dar aveţi şi altele, totuşi, fără să ştiţi. Experienţa lui Thomas, experienţele celorlalţi pacienţi ai noştri, arată că există o realitate diferită „care o dublează" pe cea la care sunteţi limitat – datorită unei greşite educaţii! Miguelle se află acum mai mult în cea pe care o ignoraţi decât în cea care vă este familiară. Între cele două nu există vreo dihotomie: Cealaltă Lume este plină de viaţă.... mai mult ca aici.

– Cum este Cealaltă Lume?

– Veţi fi decepţionat dacă vă voi răspunde: este „dublul"

acestei lumi. Şi de altfel nici nu este exact. Această lume este o manifestare, o proiecţie simplificată a celeilalte. Cealaltă lume este cea a esenţei şi aceasta este emanaţia ei. Spectrul culorilor, de exemplu, este mai larg: eu disting paisprezece culori de bază. Mi-e greu să le descriu, pentru că aici nu avem cuvinte care să le corespundă. Am văzut flori, plante, specii necunoscute pe pământ. Apa este altfel. Câmpiile şi munţii la fel. Percepţiile sunt infinit mai dezvoltate. La fel şi sentimentele.

– Sunteţi sigură că există munţi?

– Da, sunt sigură. Şi zăpadă...

– Este nemaipomenit, suspină Georges ştergându-şi sudoarea de pe frunte. Este trist că sunteţi singura care puteţi să vedeţi şi să descrieţi astfel de lucruri.

– Vă înşelaţi, răspunde Joan. Sunt departe de a fi o „originală" în acest domeniu. Există nenumăraţi „văzători" sau „clarvăzători" capabili să vă transmită aceleaşi informaţii.

– Dar... ei nu spun nimic.

– Ba da, dar numai prietenilor care le pun sincer astfel de întrebări. Imaginaţi-vă efectul produs de cineva care ar povesti într-o adunare că Cristofor Columb tocmai a plecat din locuinţa sa care se află pe malul unui lac ca să petreacă o săptămână într-o bibliotecă la o mănăstire de pe muntele Athos.... Două sau trei „ştiri" de acest gen şi persoana ar ajunge într-o celulă capitonată!

– De ce Thomas nu spune nimic despre intervalul dintre două vieţi? N-a făcut nicio aluzie la această lume minunată.

– Pe bună dreptate, el începe să verifice afirmaţiile noastre. Cea mai sigură investigaţie este cea care se leagă de permanenţa de la viaţă la viaţă. El îşi analizează adevărul străvechi, personal, cu propria sa exigenţă actuală de adevăr. Atunci când nu le va mai separa, va fi în măsură – fără ezitare – să abordeze lumea în care locuieşte Miguelle.

„Fiţi liniştit: atunci amândoi vă vom da aceleaşi veşti...

– Sunt foarte preocupat, spune Georges.

– De ce?

– Până unde va merge?

– Până la soţia sa. Când va ajunge acolo îşi va întrerupe

cercetarea de care sunteţi atât de îngrijorat. El va medita, va face o sinteză a elementelor şi a consecinţelor. Disperarea va dispărea".

Joan este întreruptă de sosirea lui Thomas, urmat de Denys. Georges îşi dă seama că Thomas pare odihnit, „spălat". Cum pe buzele fiecăruia Thomas simte că se află o întrebare, el surâde:

– Pumnalul a dispărut, spune el.

– Vai, spune Georges, cum s-a întâmplat?

– Progresiv, a trebuit să recunosc următoarele lucruri: chiar de la început *am ştiut* că acest spaniol nu avea acele calităţi prieteneşti pe care le aşteptam. Am forţat situaţia: vroiam un prieten, eu aşa m-am purtat cu el, şi mi l-am apropiat în diferite moduri. După o perioadă, am considerat că aveam dreptul la recunoştinţa sa. Pentru că mă linguşea, am închis ochii la acele indicii la care ar fi trebuit să fiu atent. Aveam un „prieten": nu trebuia să observ acele lucruri care mi-ar fi destrămat iluziile... pentru că m-aş .fi aflat într-o singurătate înspăimântătoare. Aveam nevoie să cred că el mă apăra de intrigi.

„M-am încăpăţânat să mă amăgesc pe mine însumi. Acesta este adevărul. Mânia mea exprimată printr-o dorinţă de răzbunare provine din faptul că această canalie n-a respectat pactul „binefacere-gratitudine". Credeam în sentimente nobile şi am fost înşelat.

"Dar partea cea mai violentă a mâniei mele s-a întors asupra mea. Ce fraier, într-o epocă ca aceea, în acea societate de ambiţioşi care ucideau fără ezitare, am mizat pe „încredere"... Orbeşte, mă încăpăţânam să înlătur semnele prevestitoare – şi au fost destule! Eu mizam pe „inimă". Vroiam să câştig împotriva partenerilor şi a atmosferei generale. Am pierdut.

– Este limpede, spune Georges. Dar de unde acea durere persistentă?

Thomas îi aruncă o privire lui Denys:

„Îmi veţi spune dacă mă înşel; iată diagnosticul meu. Ca să evit să mă mai înşel atât de grav în viitor, Eul meu permanent a lăsat acolo un semnal de alarmă: o urmă psihologică „conexată" la experienţa străveche. Căci am învăţat să nu am încredere în

mine.

„După dispariția Miguellei, eram într-o stare permanentă de alertă: în fața suferinței, a falselor consolări, a prietenilor fără importanță, a abstracțiunilor lipsite de fundament, a propriei mele inerții. Această durere, pe care o simțisem deja din când în când, atunci s-a intensificat. Neîncredere, precauții împotriva aberațiilor de raționament, asta îmi amintea durerea.

„Acum, chemarea la ordine a luciditații nu mai este necesară, pentru că sunt sigur, prin experiența pe care mi-am dorit-o, că prefer adevărul în locul neseriozității, a amăgirii. Această căutare îmi demonstrează acest lucru. Ea îmi indică o eră nouă....

– S-a vindecat de vechea sa rană? întreabă Georges.

– Da, răspunde Denys. S-a vindecat.

– Într-adevăr nu mai suferi? insistă Georges.

– Absolut deloc. Mai am o oarecare sensibilitate, dar răul a dispărut. În clipa în care am spus: .... „căpitanul spaniol nu putea să-mi fie prieten cu adevărat, dar eu am vrut.... am ales greșit".... s-a produs un șoc: corpul străin, pumnalul, a fost smuls, eu l-am extras în sfârșit.... după atâtea eforturi. Sub mâna mea, circulația s-a restabilit, țesuturile au devenit moi, regenerându-se. Când am pronunțat aceste cuvinte „am ales greșit", pumnalul a încetat să mai existe acolo. S-a terminat, bătrâne Georges, este adevărat, nu se mai află acolo....

– Prin terapeutică, întreabă Georges, înțelegeți parcursul acesta în ansamblu: căutarea unei întâmplări vechi, reconstituirea împrejurărilor și a detaliilor, analiza critică, luarea unei poziții, înțelegerea problemei în profunzime, acceptarea, revizuirea raționamentului inițial și deci soluția?

– Mai mult decât soluția: vindecarea organică durabilă, modificarea comportamentului și dispariția tulburărilor psihologice și fiziologice.

– Pacea? întreabă Thomas. Fără pumnal?

– Pacea nu vine doar dintr-un trecut liniștit, răspunde Joan, ea vine și dintr-un prezent pe care îl înțelegi".

A douăzecia zi – joi, 4

„Rolul omului, fie că vrea sau că nu vrea, este acela de a orienta procesul de evoluție pe Pământ; și misiunea sa este aceea de a o orienta și de a o conduce pe calea unei ameliorări".

Sir Julian HUXLEY

Georges fredonează un cântec, bucurându-se că se va întoarce în curând la Paris. Pentru că pumnalul nu mai există, concluziile, fără îndoială, vor veni în curând.

Vizita proprietarului. O doamnă de vreo patruzeci de ani, căsătorită cu un fizician și mamă a doi băieți, vine să vadă dacă șederea este comodă pentru locatar. Ei discută. După ce au epuizat subiectele despre avantajele vieții la țară în Franța și în Anglia, la Londra și la Paris, doamna Ceebee îi întreabă pe locatari dacă lucrează mult cu soții Kelsey. Ea le mărturisește că vreo douăzeci și doi de ani a suferit de stomac. Nici examenele, nici radiografiile n-au descoperit originea tulburărilor care îi permiteau să se hrănească din ce în ce mai puțin. Un gastroenterolog derutat a concluzionat în cele din urmă că se datorau unui psihic slăbit, unui complex devastator. Din punct de vedere psihic, ea s-a simțit întotdeauna bine, contrarietățile nu se datorau, firește, vreunei boli necunoscute, totuși evidente și incurabilă... Neștiind cărui medic să se mai adreseze, ea pleacă la New York ca să încerce metoda soților Kelsey. După trei săptămâni era vindecată. Și de atunci are o viață familială fericită, ea însăși este fericită. Mănâncă orice, inclusiv pește, care nu i-a plăcut niciodată.

Trebuie să spunem că una din viețile ei anterioare a fost curmată prematur după ce a fost obligată să mănânce peşte stricat amestecat cu sticlă pisată. Un supliciu care demonstra voința unei distrugeri lente şi subtile. Agonia a fost groaznică. Doamna Ceebee nu întârzie asupra detaliilor agoniei, ea vorbeşte despre stima pentru cei care au vindecat-o. Ei sunt foarte cunoscuți în Statele Unite, spune ea.

Îmi pare rău că nu am şi eu ceva care să nu meargă, remarcă Georges după plecarea ei. Dacă aş avea şi cea mai mică pistă de urmărit, aş încerca şi eu.

– Vreo anomalie a spiritului.... nu găseşti?

– Aş vrea să tratez ceva fizic. Pentru mine aceasta ar fi singura „dovadă". Concretă şi convingătoare. Ce numeşti tu anomalie mentală?... Eu nici măcar nu visez.

– Dar îți plac în mod exagerat câinii, pipele, statul la gura sobei, stilul englezesc. Ei, ce spui? Ai fost englez.... Thomas More?... Vreun marinar de-a lui Nelson?... Vreun partizan de-al lui Cromwell?...

– Termină cu balivernele. Ne întoarcem acasă săptămâna viitoare sau aceasta?

– Mai trebuie să înțeleg ceva, răspunde Thomas. Nu ştiu cât timp îmi va lua.

După amiază, el retrăieşte viața unui călugăr de prin anii 900 după Hristos. Ea nu prezintă un interes prea mare, dar Denys îl lasă s-o descrie: instrumentul memorie este într-o stare bună de funcționare. Thomas îşi pune singur întrebări, comentează, elimină. Lucrul acesta nu îl oboseşte, dimpotrivă.

Puțin mai târziu îi spune, în trecere, lui Denys că are un somn agitat. Când se trezeşte are sentimentul foarte clar că s-a luptat în timpul nopții cu un adversar răuvoitor. Vorbeşte de o greutate, de o situație conflictuală. Denys îi sugerează să studieze, dacă crede că este util, natura acestei „greutăți".

Coborând mai mult în timp, Thomas întâlneşte un bărbat „ca un Babilonian", explică el ca să-l descrie, dar fără să afirme

că este. Este o ființă foarte „neagră": Thomas îl vede circulând într-un car în jurul unei tabere unde sunt îngrămădiți prizonierii; el va ordona masacrarea lor; este încântat de teama lor, de puterea și cruzimea sa.

– Faptul că-l vedeți pe acest „barbar", cum spuneți, nu înseamnă că sunteți acest om. Poate că îl vedeți prin ochii vreunui captiv sau al vreunei captive?

După o examinare atentă, Thomas, tulburat, este sigur că în acele vremuri îndepărtate – în urmă cu câteva milenii – acea forță sălbatică, acea dorință de a ucide.... era el. Denys se îndoiește. Apărându-și trupul, Thomas nu poate să nege totuși această legătură. El descrie carul, cortul barbarului, ținutul care nu are prea multe caracteristici pentru a fi localizat, veșmintele, mentalitatea perversă. Mai târziu, căindu-se, n-a încetat să dorească să „construiască"; știe totul despre ce înseamnă să distrugi. În intervalul dintre două reîncarnări a înțeles josnicia faptelor sale. Tot timpul s-a apărat de această încarnare malefică. Cu toate că s-a schimbat, a rămas mânjit. Dorește să neutralizeze definitiv această încarnare, și ca să facă acest lucru, el apelează la toate forțele pozitive. Într-un moment foarte vibrant, el percepe faptul că este auzit. Ajutorul cerut îi este acordat. Are loc un schimb telepatic foarte clar. Răspunsul nu este dat de un individ special, este dat pur și simplu. Thomas se află într-o stare intensă de concentrare: certitudinea sa este absolută.

Dar când Denys îl întreabă dacă se simte în armonie cu el însuși, Thomas răspunde negativ.

„Nu am analizat etapele importante? întreabă Denys.

– Mai este ceva, spune Thomas.

– Bine. Vom continua deci. Nu vă neliniștiți.

Joan și Denys sunt invitați diseară la cină în apartamentul celor doi francezi, care au avut o grijă deosebită față de cele mai mici detalii.

Încântată, Joan spune câteva anecdote, amuzându-se de efectul ciudățeniei lor. Apoi Denys le povestește cum s-au întâlnit și despre căsătoria lor. Cina se prelungește. Georges și

Thomas sunt captivați de oaspeții lor.

„Dumneavoastră, îi spune ea lui Georges, ați fost războinic.... Iar dumneavoastră, Thomas, sunt convinsă că ați fost preot". Apoi pleacă.

Denys, care a remarcat strâmbătura lui Thomas, îi face un semn de încurajare. Georges încearcă să ia acest lucru în glumă; într-adevăr, Thomas este furios. Călugăr, de... dar preot, ce idee! În realitate, Thomas nu are nici un fel de simpatie pentru această clasă socială.

Joan ştie.... sau se joacă....?

A douăzeci şi una zi – vineri, 5

„Din punctul meu de vedere, aspirația către cunoaştere este unul din scopurile absolute fără de care nicio ființă gânditoare nu poate să adopte o atitudine conştientă şi constructivă în fața existenței. Prin natura sa, această sete de cunoaştere apare ca un efort....."

Albert EINSTEIN

Atunci când Georges încearcă să definească, pe scurt, schimbarea care se produce cu Thomas, el nu reuşeşte.

Soliditatea câştigă în fața fragilității. Thomas dobândeşte o „înțelepciune", fără să atingă acele stări privilegiate, despre care se spune că sunt apanajul celor înțelepți.... El se transformă în mod subtil. Limbajul este mai precis; comportamentul său general este „luminat", chiar dacă bombăne sau se indignează. Pe fruntea lui nu străluceşte vreo aură şi totuşi este diferit.

Cine ar putea să descrie fazele acelei alchimii profunde pe cale să se săvârşească? Poate că Joan: numai ea, prin experiența ei, poate să aprecieze, la adevărata lor valoare, factorii complecşi care produc schimbarea.

Este limpede că toate capacitățile de percepție s-au dezvoltat enorm la Thomas, în ultimele zile. Şi este interesant faptul că el nu vrea să le folosească, că refuză să vorbească despre presimțirile sale, despre schimburile telepatice, despre aptitudinile „paranormale".

„Lucrurile acestea nu sunt importante, îi răspunde el lui

Georges ridicând din umeri, când acesta îi pune întrebări. Numai esențialul mă interesează, înțelegi. Adică să ajung la nodul central al acestei conștiințe atât de greu de sesizat. Pentru că, ce altceva este viața, dacă nu o energie armonioasă, conștientă. Să dobândești pe parcurs unele abilități, să le cureți de impurități și să le dai o anume strălucire, ar însemna să te oprești la efect și să neglijezi cauza. Ambiția mea nu este aceea de a epata și nici de a ajuta. Ea nu înseamnă a avea sau a face. Ea înseamnă a fi."

Ajungând în această după amiază la soții Kelsey, el se plânge de tulburări de vedere. Așezat în fața lui Denys, fără să apeleze la procesul de hipnoză, el descrie cu o voce inexpresivă un univers de umbre. Formele nu seamănă cu cele de pe această planetă. În mijlocul unui peisaj cenușiu, niște forme abia „schițate" se mișcă; ele trag din greu. Forme haotice și greoaie, ele încearcă să se ridice sau să se rostogolească în această atmosferă penibilă pentru care Thomas, ca să o descrie, nu găsește decât termenul de magmă.

Denys cere detalii pe care nu le obține fiindcă Thomas afirmă că ar trebui să se amestece cu aceste ființe ostile și să parcurgă această întindere periculoasă. Cu ochii închiși, cu capul plecat, livid, tulburat, Thomas este convins că trebuie să accepte să străbată această lume. Ca pe o încercare, explică el, pentru că trebuie să admitem că și acest lucru există. Va avea oare curajul să nu se îndepărteze?

Realitatea are mii de fațete. Cel care caută adevărul trebuie să știe să privească în față și aspectele amenințătoare, chiar hidoase. Într-un anume fel, este vorba de o experiență-test. Thomas refuză propunerea pe care i-o face Denys de a se întoarce la nivelul „cotidian" de conștiință.

Puțin mai târziu, când această stranie viziune se estompează fără să fi încercat să se sustragă, el deschide ochii și ia o atitudine de destindere. Are o față obosită și trasă, palidă.

Timpul a trecut, fără ca cei doi să observe. Joan este la o prietenă, Georges la cinema și Denys propune să cineze împreună. În timp ce el așează pe masă brânza, ouăle, puiul rece, Thomas, obosit, rămâne nemișcat.

Deşi masa este pregătită, Thomas nu se atinge de nimic.

Acum descrie o scenă care s-a petrecut cu adevărat pe când Denys nu avea decât vreo trei ani şi jumătate. Amândoi vorbesc despre ea îndelung. Thomas adaugă unele lucruri pe care Denys le uitase.

Evocă alte câteva întâmplări personale din viaţa lui Denys pe care le comentează apoi împreună. Fenomen şi mai extraordinar: Thomas primeşte o imagine simbolică a personalităţii lui Denys şi capacitatea de a o explica interlocutorului său – care nu îi înţelege imediat semnificaţia – în funcţie de patru sisteme de referinţă. La început, Thomas foloseşte un limbaj medical tehnic foarte precis, care în mod normal, îi este străin. Pe de altă parte, foloseşte o abordare specific metafizică bazându-se pe o cultură pe care nu ştia că o posedă. Pentru a face comparaţii precise, el adoptă terminologia fizicii atomului. Termină printr-o expunere poetică.

Impresionaţi de particularitatea momentului, cei doi trag concluzii care duc la îmbogăţirea şi clarificarea cunoştinţelor lor.

Pe la trei dimineaţa, Thomas se întoarce acasă.

A douăzeci şi doua şi a douăzeci şi treia zi – sâmbătă, 6 – duminică, 7

„Când vom acorda tot atâta interes şi când vom face tot atâtea studii câte s-au făcut şi câte se fac încă despre fenomenele materiale sau materializate, lucrurile şi fazele fenomenelor mentale şi spirituale vor deveni şi ele măsurabile, cuantificabile şi cu o aplicaţie la fel de banală ca oricare altă manifestare a experienţei omeneşti".

Edgar CAYCE

Cu toate că plouă continuu, Georges şi Thomas au hotărât să facă o scurtă călătorie cu automobilul: Sissinghurst, Rye, Bodiam Castle, în Kent.

Thomas, prezent şi absent în acelaşi timp îşi tachinează cumnatul care nu conteneşte să se extazieze în faţa priveliştilor englezeşti. În final, Georges pare mai obosit decât „exploratorul" însuşi.

Au stabilit împreună să nu discute decât despre arhitectură şi grădini, oi, cai, câini. Este la fel de greu, într-o astfel de ancheta, să fii auditor dar şi participant.

La întoarcere, ei cinează într-un restaurant italienesc. Înainte de a ridica paharul pentru a ciocni în cinstea prosperităţii şi a sănătăţii, Georges îi pune acea întrebare care îl frământă de pa-

truzeci şi opt de ore.

– Ce mai este cu acel pumnal? Durerea nu a revenit, aşa, din întâmplare?

– Nu, cu adevărat, nu, spune Thomas cu gravitate. Nu mai am chef să mă răzbun. Am depăşit acest obstacol. Este un lucru dobândit în profunzime.

A douăzeci şi patra zi – luni, 8

„Există un mod de a muri, prin care arătăm o lipsă de respect față de viață".

Paul SPORKEN

Fără îndoială că nu este un lucru lipsit de importanță ca în această zi soarele să fie strălucitor, chiar din zori. Copacii din Hyde-Park sunt împodobiți în culorile lor autumnale, ruginiu şi maroniu.

„Vă amintiți, spune Denys, acele două imagini care spuneați că vă agasează? După ce ați descoperit atât de multe fapte, mai au ele aceeaşi importanță ca înainte?

„Ați pus capăt, într-adevăr, acelei lungi lupte cu ființa destructivă care pusese stăpânire pe dumneavoastră şi de atunci, de la această experiență, ați ales drumul opus. De acum înainte veți dormi bine, aşa spuneți.

„L-ați liniştit pe acel locotenent, atât de nefericit în mănăstirea lui. Ați întrezărit şi un alt călugăr şi alte fețe: o tânără femeie tristă, un cavaler, negri înarmați cu sulițe, un tânăr călărind pe o pajiște. Ați văzut şi obiecte: un vas mare din cositor, o sabie curbată... Ați cunoscut fericirea într-o țară mediteraneană. Ați scăpat în fine de acel pumnal. Ați avut unele experiențe de clarviziune şi de percepții extra-senzoriale. Cinstit: unde ați ajuns? Nu este suficient?

– Denys, să nu credeți că vreau să prelungesc această muncă de cercetare pentru că este minunat să te simți mai inteligent şi mai viu. Dacă aş ceda tentației de a prefera această lume în care spiritul triumfă cu uşurință în fața materiei – în detrimentul

a ceea ce am făcut aici – v-aş preveni. Fără nici o ezitare.

„Aşa cum v-am spus zilele trecute, mai sunt evenimente neclarificate. Pentru mine este important să le descopăr. Voi trăi mai bine în continuare: voi şti de ce am reacţii atât de puternice când este vorba de lucruri care nu mă privesc personal: politica – tatăl meu i-a dedicat toată viaţa sa şi eu am suferit mult -, Biserica, societatea.... Bineînţeles, prezint schematic: ele nu mă preocupă ca şi când ar fi ceva abstract, ci ca nişte realităţi ale timpului meu şi care sunt abordate într-un mod absurd. Risc să devin victima lor. Voi fi o victimă sigură a manevrelor politicienilor care vor declanşa frământări sociale... o victimă sigură a bazaconiilor ecologice... Îmi caut energiile, Denys. Ele sunt aproape: mă aşteaptă de partea cealaltă a spiritului meu.

„Paralel cu această căutare, unele întrebări esenţiale îşi găsesc răspuns. Zilele trecute, când apelam la energiile luminii, mă familiarizam în acelaşi timp cu lumea Miguellei. Când profesorul vostru de cardiologie, care a murit, aşa mi-aţi spus, a apărut în faţa „ochilor mei mentali", fără giulgiu, fără veşminte mortuare, am fost deosebit de interesat. Am avut impresia că simt prezenţa prietenei voastre Ray, pe care aţi menţionat-o în carte, – când am vorbit vineri despre dumneavoastră. Dar ar fi fost posibil să fie doar închipuirea mea, aşa că nu am vrut, plecând de la acest episod, să mă las antrenat de un senzaţional anecdotic. Ţin la exactitate şi nu vreau să hipertrofiez unele impresii. Nu doresc s-o revăd pe Miguelle aşa cum l-am văzut pe fostul vostru maestru. Ar însemna să creez condiţii favorabile pentru propria mea mistificare.

„Am posibilitatea să observ această formă de viaţă: trebuie să profit de această ocazie. Numai în acest fel voi afla multe lucruri despre Miguelle. Sunt un om fericit în raport cu alţi oameni, mulţi la număr, care rămân izolaţi într-o totală ignoranţă.

„Că ea trăieşte... trebuie să mă conving... nu cer nimic mai mult"

– De acord. Vă înţeleg, spune Denys. Puţini cercetători merg cu adevărat până la capăt. Sunt fericit că am întâlnit pe unul dintre ei... Spre ce doriţi să vă îndreptaţi atenţia?

– Acel vas mare din cositor aparține unei fetițe", spune Thomas întinzându-se și închizând ochii. Cel mai adesea, el se cufundă singur în această stare de concentrare, intensificând-o pe parcursul cercetării. Rămâne tăcut câteva minute.

„Nu cred, reia el, că această scurtă trecere, doisprezece ani, atât a trăit fetița, merită să fie povestită în amănunțime. Îmi amintesc de acel vas mare de băut: conține otravă, știam asta. A fost foarte greu pentru copila care eram pe atunci să bea ca și când nu ar fi știut nimic. Aș putea să vă descriu rochia mea, camera din micul turn în care trăiam, câinele pe care l-am pierdut. Dar la ce bun? Mama a murit în urmă cu șapte ani, și eu nu mai am loc nicăieri. Dacă nu beau acum otrava se va găsi altceva; în urmă cu două zile, cineva m-a împins pe scară, era să-mi frâng gâtul. Îmi venea să urlu de durere, dar am tăcut: nu am nicio scăpare. Trebuie să mor. Urăsc viața. Nu sunt decât un copil, mică pentru vârsta mea, dar am experiența tristă a unei femei bătrâne. Am încercat să-i fac pe alții să mă uite. Nu am avut nimic, nu mi s-a dat nicio șansă. M-am născut ca să fiu nefericită. Bând otrava nu mă ucid *pe mine*, ci *această* viață.

– În prezent, vi se întâmplă să urâți viața?

– Da, când sufăr prea mult.

– Dar în alte momente, iubiți viața?

– Nu cred. Este prea complicată. Este teribil de multă suferință și mult mai puțină bucurie și plăcere. Aceasta este experiența mea. Constat că alții găsesc că viața este minunată. Este posibil. Dar nu pentru mine.

„Trebuie să faci atât de multe eforturi ca să înțelegi ceva. Și eu trebuie să înțeleg. O prietenă mi-a spus într-o zi, vorbind despre reacția unei femei pe care o înșela soțul: „Ea este foarte echilibrată, nu-și pune întrebări". Fără îndoială că oamenii realizați din jurul meu fac parte din „categoria celor echilibrați" care nu-și pun întrebări... Eu nu știu să trăiesc cu indiferență... Ar fi trebuit „să mă distanțez" de moartea soției mele... Așa am fost sfătuit. Nu pot să fac acest lucru. Dacă am vreun talent, atunci el este de altă natură.

– Nu fiți atât de sumbru.

– Aşa cum vă spuneam, Denys, nu ştiu deloc să rămân neutru, să părăsesc această viaţă este deci o uşurare. Acceptând otrava, îmi cumpăram dreptul de a mă odihni. Totuşi, mi se părea nedrept că trebuie să plătesc un astfel de preţ. Am făcut acest lucru ca să sufăr mai puţin.

– Nu credeţi că suferinţa poate să continue şi în cealaltă viaţă? Moartea nu este un medicament pe care îl iei ca să dormi...

– În orice caz, nu mai este o suferinţă oarbă, nu te mai prefaci că nu există, Denys.... Oamenii demni de dispreţ se află în această lume; trupul te trage în jos, materia întrerupe contactul, da, ei aparţin acestei lumi.

– Credeţi deci că cealaltă viaţă este mai plăcută decât această?

– Fără îndoială. Şi Joan spune la fel.

– Dar ea adaugă cu obiectivitate că unii preferă viaţa terestră!

– Ce importanţă are, Denys! În ceea ce mă priveşte, mă voi simţi mai bine în cealaltă dimensiune, în lumină.

– Thomas, tu eşti cel care vorbeşte acum? Sau altcineva vorbeşte prin tine?

– Cine ar putea să-mi împrumute vocea?

– Un „Eu" anterior. Gândiţi-vă! Întrebarea mea are vreun sens pentru dumneavoastră?

– Moartea şi lumina sunt sinonime.

– Pentru cine? În nici un caz pentru Thomas Orville care a venit până la Londra pentru că se temea de „moartea absolută" a soţiei sale!

– Aveţi dreptate. Mi se pare.... şi totuşi m-am gândit la aceste lucruri.

– Când?

– .....

– Thomas, dacă vreţi cu adevărat, veţi afla în ce împrejurări aţi asociat moartea cu lumina.

– Există o legătură cu soarele.

– Soarele care a readus-o la viaţă pe fata de pe plajă, după naufragiu? Sau mai curând acea lumină care i-a înghiţit pe ea şi

pe soțul ei, nu este așa?

– Nu. Este altceva, ceva mult mai vechi. Să nu vă bateți joc de mine dacă vă spun: în urmă cu vreo douăsprezece mii de ani...

– Cum de știți atât de precis, în vreme ce alte evenimente nu ați putut să le situați atât de exact?

– Pentru că erau prea puțin importante pentru mine. Cei doisprezece ani ai fetiței, cei douăzeci și cinci de ani ai unei femei triste, îi plasez undeva între anii 900-1400 din era noastră. Dacă țineți neapărat, vă voi spune mai precis datele și cadrul evenimentelor Dar sunt persoane a căror urmă este de negăsit; nicio cronică nu le-a menționat, am trecut prin viață ca și alte miliarde de ființe. Ele retrăiesc acum pentru că mă privesc pe mine: ele m-au modelat, ca și multe altele. Dacă nu ar fi așa, de ce mi-aș aminti de ele? Prin sânge, prin gene, dintre atâția strămoși, de ce ar reînvia tocmai aceste persoane?

– Știți, eu sunt convins, remarcă Denys.

– Încercam să vă explic că ele sunt în același timp și pasionante și lipsite de interes....

– În timp ce, dimpotrivă, acum douăsprezece mii de ani....

– Aproximativ. Tradiția noastră – orală – afirma că în urmă cu o mie de ani Mesagerii Soarelui au venit printre noi. Experiența mea personală s-a petrecut cu vreo nouă mii de ani înainte de Hristos, în țara pe care acum o numim Yucatan. Eu aparțineam rasei Copiilor Soarelui. A fost o etapă esențială. Desigur, au fost și altele. Dar aceasta le-a influențat pe toate celelalte.

– Civilizațiile amerindiene ale soarelui nu sunt atât de vechi. Olmecii sunt aproape contemporani cu începutul erei creștine. Stabilirea timpului poate fi supusă greșelii. Este de înțeles. De ce să vorbim de unsprezece mii de ani....

– Pentru că sunt destul de sigur de ceea ce vorbesc. Tradițiile noastre afirmă că Mesagerii Soarelui au venit chiar înainte de marile cataclisme: potop și cutremure. O mie de ani nu înseamnă prea mult pentru istoria unui popor. Unele erori notabile nu pot falsifica mesajul. Cu atât mai mult cu cât noi suntem Fiii Soarelui. Noi veghem cu atenție la păstrarea adevăratei noastre

cunoaşteri. Este o moştenire sfântă.

– Dar unsprezece mii de ani....

– Am *văzut* scurgându-se acest timp.

– În raport cu acest timp, când a trăit barbarul de tip „babilonian"?

– Înainte.

– Ce vedeţi?

– Nimic. Dar pot să vă explic că părinţii noştri nu sunt decât şefi războinici. Ei sunt sfătuiţi de Preoţii Soarelui. Comportamentul poporului nostru este dirijat de Cei Patru Principali Preoţi ai Soarelui. Ca să fie demni de această misiune, ei au dobândit unele puteri, au învăţat să le stăpânească.

„Fiecare dintre ei are responsabilităţi speciale: victoria în războaie, bogăţia alimentaţiei şi prosperitatea poporului, echilibrul anotimpurilor, fertilitatea plantelor, animalelor şi a oamenilor. Dar ei sunt ajutaţi şi de ceilalţi preoţi, mulţi la număr. Aleşi la vârsta de şapte ani, ei trăiesc, de la paisprezece ani, despărţiţi de ceilalţi membri ai comunităţii. Ei răspund de ceilalţi oameni, dar nu se amestecă cu ei. Nu au soţii. Antrenamentul lor ascetic este riguros. Datorită lui, ei vor supune forţele vizibile şi invizibile din cele trei lumi.

– Trei lumi.... care sunt ele?

– Lumea subterană a întunericului, lumea aceasta care este lumea mediană şi lumea solară superioară.

– Sunteţi acel preot al Soarelui cu figura contorsionată?

– Nu. Era vorba de unul dintre preoţii pe care i-am văzut în timpul unei ceremonii de iniţiere.

– Ce făcea el?

– Executa simulacrul sacrificiului Soarelui.

– El era sacrificatorul şi dumneavoastră victima?

– Nu erau niciodată „victime". În acele vremuri, doar cei care doreau erau sacrificaţi Soarelui. Era cea mai mare onoare: să te întorci în Soare.

– Deci nu vă era antipatic pentru că era un sacrificator?

– Nu, din alt motiv: nu ne înţelegeam, el era un fanatic al rigorii disciplinare aplicată fără excepţie. Dar în acea epocă în-

depărtată, preoții erau încă adevărații copii ai Soarelui. Îi erau totalmente devotați, nu se gândeau la ei. Puterile lor depindeau de adevărul care se afla în inima şi mintea lor. Abia mult mai târziu, preoții au devenit ambițioşi; şi-au pierdut puterea asupra celor trei lumi şi nu au mai exercitat decât o aparentă dominație temporală. La început s-au impus, apoi s-au menținut prin înfricoşarea oamenilor şi nu i-au mai apărat. S-au desacralizat. Vechea lor suveranitate cerea din partea lor, este adevărat, o anduranță şi eforturi supraomeneşti. Ei au preferat să rămână doar oameni printre oameni şi s-au mulțumit cu fragila autoritate a oamenilor. Această degradare s-a petrecut multe secole mai târziu. Ce vă spun eu acum nu are nicio legătură cu ceea ce citiți despre tolteci, azteci etc. Lucrurile acestea se petreceau înainte de ce s-a scris în cărți. Erau alte timpuri. Înainte de aceasta, nu toate epocile au fost „primitive". Unele dintre civilizațiile care v-au precedat au fost frumoase şi bune. Eram aspri. Dar înțelegători cu copiii noştri, cu femeile noastre, cu bătrânii noştri.

– Ce loc aveați în societate?

Niciun răspuns.

„Thomas, ce făceați pe atunci? Erați bărbat, femeie, copil, animal?

– Mai târziu am revenit într-un trup de animal.

– Sunteți sigur?

– Absolut. Îmi mai amintesc şi senzațiile simțite pe când eram un copac.

– Deci sunteți capabil să vă amintiți cu ce vă ocupați în cadrul acestei populații.

– Nu spuneți populație. Nu era nici trib. Eram un popor, moştenitorul unei civilizații.

– Ce responsabilități ați avut?

– Eram Preot al Soarelui.

„Am urcat pe treapta socială, am urmat şcoli succesive, am reuşit să trec fiecare probă de inițiere. Colegiul Preoților m-a numit în cele din urmă ca unul din cei Patru. Datoria mea era să asigur victoria în cazul unui război. Nu eram demn de această sarcină. Am dat greş.... Astăzi nu voi spune mai multe.

„Thomas, iartă-mă că îți pun din nou această întrebare, dar este necesară: nu ai citit toate aceste lucruri undeva? întreabă Georges.

– Tocmai asta este, ceea ce am spus nu seamănă cu puținele lucruri pe care le știu. Nu m-am ocupat niciodată de Mexic, nici de istoria acestei regiuni. Aveam un fel de reținere față de aceste ținuturi, sentiment pe care nu-l am nici față de Egipt, nici față de Grecia sau Italia.

– Ești sigur că ți-ai amintit o viață anterioară?

– Da, pentru că realitatea ei este la fel de limpede ca și orașul Rye, pe care l-am străbătut duminica trecută, este realitatea simțurilor mele. Ating pietrele din templele noastre și le simt la fel cum am simțit duminică ploaia pe fruntea mea.

– Thomas.... încotro te îndrepți?

– Pur și simplu spre mine însumi, prietene. Nu te speria. Nu visăm."

A douăzeci şi cincea zi – marţi, 9

„Nu eram viu pe când păream că trăiesc. Abia acum trăiesc, pentru că ştiu să mor".

THOT – HERMES

„De ce nu-i apreciaţi pe preoţi? întreabă Denys atunci când reiau cercetarea. Joan a avut dreptate: aţi fost preot.

– Nu-mi plăcea că foloseam vocea zeilor ca să disimulăm propria noastră voce omenească.

„Partizani frenetici ai exerciţiilor pe care le practicam ca să ne dezvoltăm forţele psihice şi trupeşti, ei profitau de aceste lucruri ca să nege viaţa normală în numele zeului Soare. Cei despotici – şi erau destui – omorau, nu pentru zeu, ci pentru ei înşişi.

„După ani de asceză, de castitate, de antrenament, de rezistenţă la foame, la frig, la foc, la droguri, la trecerile în cele trei lumi, noi dobândeam darul clarvederii şi al claraudiţiei, al levitaţiei, darul prorocirii şi al vindecării, al bilocaţiei şi chiar al trilocaţiei. Unii dintre cei care dobândeau aceste daruri au crezut că sunt zeul Soare. Fiindcă dobândiseră câteva atribute ale omnipotenţei sale, fiecare cuvânt pe care îl spuneau credeau că vine de la zeu.

„Dar dincolo de cuvinte, Soarele reprezintă Viaţa.

– Această disciplină este asemănătoare cu cea a yoghinilor?

– Din câte ştiu eu, nu, absolut deloc. Exerciţiile nu aveau ca scop să ne apropie de zeu: prin moarte, noi ne contopeam cu el. Exerciţiile ne dezvoltau capacităţile de a administra pământul nostru, care este domeniul Soarelui: să favorizăm fecunditatea

prin combaterea forţelor reci, să echilibrăm proporţia dintre vânător şi vânat etc.

„Capacităţile psihice erau deosebit de dezvoltate. Noi comunicam cu multe rase spirituale neîncarnate. Noi puteam să vedem cum se dezvoltă neadevărul într-un interlocutor, la fel ca o tumoare care se întinde într-un organism. Lucrurile se petreceau la fel ca în acel loc pe care Joan îl numeşte Tărâmul Fermecat.

– Cum de ştiţi toate aceste lucruri?

– Ştiu că aşa este, pentru că noi ne duceam acolo – noi, Preoţii Soarelui – aşa cum voi traversaţi o stradă.

– Eraţi fericit.

– Nu.

– De ce?

– Aveam puteri dar eram rupţi de viaţă.

– Dumneavoastră aţi ales acest drum.

– Nu. Eu am fost ales.

– Cum aşa?

– Trimişii templului mergeau prin sate ca să selecţioneze copiii.

– După ce criterii?

– După aptitudinile lor deosebite, sau cum aţi spune dumneavoastră „paranormale". Ele erau foarte răspândite pe atunci.

– Ce aptitudini aveaţi?

– Clarvederea faţă de animale şi plante şi mai puţin faţă de oameni. Ştiam imediat dacă erau bolnavi, sau benefici, sau dăunători, sau imobili.

– Imobili?

– Sterili din punct de vedere spiritual şi trupesc.

– Aţi fost mândru de această alegere?

– Nu mi-am dat seama ce se va întâmpla cu mine în continuare. Trăiam la o fermă împreună cu fraţii şi surorile mele; şi mă duceam deseori în pădurea din apropiere. Aşa am învăţat să fiu aproape de natură. Emisarii mi-au promis că voi continua să merg în pădure. Aveam şapte ani şi nu am văzut decât partea plăcută a lucrurilor. Noi îi respectam foarte mult pe preoţi.

– Când au apărut neplăcerile?

– Atunci când a trebuit să învăț să nu-mi mai iubesc frații și surorile și tot ce iubisem până atunci.

„Trebuia să ne detașăm ca să dobândim putere. Preoții-profesori erau nemiloși când era vorba de vreo manifestare de prietenie sau de simpatie. Trebuia să rupem legătura cu inima omenească ca să iubim poporul cu înțelepciune și fermitate. Trebuia să nu mai avem vreo slăbiciune. Ca să folosim puterile, nu trebuia să fim vulnerabili. Fiindcă profesorii noștri ne citeau fără dificultate gândurile, trebuia să mergem până la capăt. La paisprezece ani, ar fi trebuit să îi părăsesc pe Preoți.

„Dar deja făcusem imense sacrificii. Speram să fiu util poporului meu. Am greșit atunci când am rămas printre ei.

– Ce s-a întâmplat?

– Mi-am închipuit că într-o zi voi fi ca ei: că mă voi detașa de plăcerile omenești.

„Formarea noastră a continuat cu elemente mult mai aspre: a trebuit să trec prin inițieri succesive, prin stăpânirea deplină a sexualității, prin folosirea fără greșeală a puterilor psihice. Unele probe au avut loc în lumea subterană a forțelor întunericului și uneori nu mai știam în ce trup mă aflam.

„Pentru noi, existau patru: învelișul grosier al pielii, viscerelor, mușchilor – pe care îl controlam printr-o abstinență perfectă a alimentației, a febrei sau a impulsurilor sexuale; dublul său, și mai greoi; apoi un corp al energiilor și al puterii; și corpul solar, focul, suflul, Spiritul.

– Dar ați reușit, pentru că într-o zi ați fost unul din cei Patru. La ce vârstă s-a întâmplat?

– La treizeci și cinci de ani. Eram cel mai tânăr. Ceilalți trei erau bătrâni.

– Nu înțeleg de ce nu ați fost satisfăcut atunci când ați fost promovat în cea mai înaltă funcție din țara dumneavoastră?

– Revăd ceremonia, a fost grandioasă.

„Tot poporul s-a adunat în jurul templului. Vântul bătea, cerul era senin, Soarele strălucea. Tremuram la gândul că și-ar fi putut da seama de duplicitatea mea.

– Ce vreți să spuneți?

– Eu nu sunt „detașat". Aș vrea să mă plimb prin cetate, să vorbesc cu locuitorii ei, să ating animalele. Simt cum palpită viața în mine. Aș vrea să am copii din carnea mea. Nu este îndeajuns să fii unul dintre cei care răspund de poporul meu, pentru că în fapt eu m-am îndepărtat de el. Mai am în mine destulă senzualitate și o inimă plină de emotivitate. Ei își vor da seama și după ce am fost înălțat voi fi doborât.

– Dar dacă sunt așa cum îi descrieți, capabili să citească gândurile, înseamnă că v-au desemnat în cunoștință de cauză.

– Pentru că, fără nicio îndoială, puterile mele sunt mari. Și pentru că nu există niciun lucru împotriva mea.

– Și de ce ar fi?

– Sămânța vieții nu a secat în mine. Forța vieții a crescut în același timp cu capacitățile și puterile mele. Este vertiginoasă. Mi-e teamă că nu voi rămâne virgin. Disciplina noastră psihologică ne interzice orice fel de ejaculare, chiar și în timpul somnului.

– Răspundeați de asigurarea victoriei împotriva dușmanilor?

– Aveam obligația de a-i ajuta pe războinicii noștri prin forțe psihice. Adică, pe de o parte, să trezesc în ei un curaj de nestăpânit atât cât va fi nevoie; pe de altă parte să provoc teroare printre dușmani, prin materializarea unor monștri sau a fulgerelor. Mi-ar fi plăcut să fiu însărcinat cu armonizarea anotimpurilor.

– Ați încercat?

– Da, și nu am reușit decât parțial.

– Nu înțeleg.

– Nu a fost o victorie frumoasă, deruta dușmanilor nu a fost totală. Au fost prea mulți prizonieri.

– Vi s-a reproșat acest lucru?

– Nu. Colegiul Preoților a fost de părere că dușmanii noștri aveau cu ei vrăjitori legați de forțele reci ale lumii subterane. Dar eu știu bine ce luptă duc cu mine însumi și că sunt slab. Nu am reușit să depășesc starea mea omenească ca să ating perfecțiunea celorlalți Fii ai Soarelui, de aceea dușmanul nu a fost

zdrobit.

– Ceea ce pretindeți acum este fals, deoarece consiliul clarvăzătorilor a recunoscut că nu sunteți vinovat....

– Știți cu cine vorbiți? Cu un Preot al Soarelui. Nu știți ceea ce știu eu, cu toate că aveți o mare experiență. Noi nu am avut același destin. Nu cunoașteți unele științe pe care eu le știu. Vă respect pentru cunoștințele dumneavoastră. Vă rog să le respectați pe ale mele.

– Eu doream pur și simplu să vă atrag atenția că vă credeați vinovat deși nimeni nu v-a acuzat.

– Nu încă.

– Nu încă?

– Acum sau altădată, s-ar fi pus problema vinovăției mele. Pentru că acest Colegiu era la fel de conștient de capacitățile mele ca și de detașarea mea parțială. Aș fi fost destituit și condamnat.

„Făcusem totuși destule eforturi pentru perfecționarea pe care o așteptau din partea mea; acceptasem cu durere renegarea unor legături.

„Dar, în adâncul meu, continuam să cred că viața de zi cu zi a oamenilor nu era ceva de disprețuit și că noi greșeam atunci când ne îndepărtam de ea. Tradiția nu ne cerea acest lucru.

„Poate că eu găseam motive pentru că nu atinsesem în totalitate scopul pentru care fusesem educat. În realitate nu aveam stofa unui Preot al Soarelui.

„M-am îndoit la paisprezece ani, atunci când mi-am ales drumul în viață. Totuși am vrut să încerc. Din vanitate, din orgoliu, din încăpățânare.... dar partea cea mai grea a uceniciei mele nu o făcusem încă.... atunci..... Dimpotrivă, aș fi fost un medic bun și un bun tată de familie.

– Ați întrebuințat condiționalul: „aș fi fost destituit". Ce s-a mai întâmplat?

– Am luat-o eu înaintea lor: m-am contopit cu Soarele.

„Simțeam cum începeau să devină bănuitori, mă temeam de judecători și de mine însumi. Nu puteam să „dăinui" așa, pentru că amenințarea interioară mă împiedica să fiu puternic în fața

amenințării exterioare. Nu exista decât o soluție: moartea.

– Spuneți acelaşi lucru ca fetița de doisprezece ani....

– Exact. În această viață, în cealaltă, ce mai rămâne de făcut dacă nu acest lucru?

– Moartea nu era, dacă pot să spun aşa, o soluție uşoară? O fugă?

– Ați fi avut o idee mai bună, doctore Kelsey?

– Sincer, nu ştiu. Înțelegeți-mă, eu nu judec. Mă întreb doar dacă aceasta a fost cea mai bună soluție pentru dumneavoastră?

– Da, cea mai bună soluție...

„În acea dimineață, am urcat singur la micul templu sfânt, cel care este ascuns, rezervat ritualurilor secrete ale Soarelui.

„Eram îmbrăcat cu tunica preoțească, dar numai cu partea de jos, cea care coboară de la talie până la glezne. Nu am făcut niciun fel de ritual. Am vorbit cu Soarele înainte de a mă contopi cu el, de a mă uni cu el.

„Micul templu sfânt se afla în vârful unei stânci abrupte. Am stat mult timp expus privirilor zeului. Apoi m-am aruncat în prăpastie.

„Dar Soarele a refuzat să-şi primească fiul nedemn: cu trupul sfâşiat de pietre, în întunericul şi frigul din prăpastie, agonia a durat ore întregi, ore pline de disperare. Zeul nu a acceptat sacrificiul, el m-a lăsat să zac în întuneric pentru că eram vinovat.

– Ce ați simțit în acel moment?

– O durere de nespus. Revedeam acea imagine a sacrificiului acceptat de zeu, în onoare şi extaz.

– Ați fost sacrificator?

– Desigur. Şi îmi amintesc ce bucurie imensă simțeau cei care se sacrificau. Mie mi-a fost refuzată.

– Nu sufereau?

– Nu. Noi învățam cum să aplicăm cele patru lovituri rituale ca să nu întrerupem vibrația beatitudinii. Se făcea înainte şi o pregătire psihologică. Pe vremea mea, nu am auzit pe nimeni să ceară o băutură de extaz.

– Nu găsiți că este un lucru oribil?

– Deloc. Nu se contopeau cu Soarele decât cei care doreau

acest lucru. Noi obțineam ceea ce vroiam prin puterile noastre. Nu era nevoie să masacrăm animale sau oameni ca să dobândim binefacerile zeului. Mesagerii ne spuseseră: Soarele ne iubea. El ne dădea viață, hrană, foc. El ne cerea să avem grijă de darurile sale şi să prosperăm prin ele: pământ, sănătate, apa cerului.

„Noi ne năşteam din el şi ne întorceam la el.

„În lumea subterană, cei laşi erau pedepsiți, la fel ca cei care vroiau să înşele.

„Sunt foarte obosit, extrem de obosit, sunt frânt....

„Cum să-i aduc împăcarea Preotului Soarelui?"

A douăzeci şi şasea zi – miercuri, 10

„Este de datoria fiecărui om să realizeze progresiv noblețea ființei sale."

GOETHE

„Zăresc limpede coloanele care înconjoară Templul. Sute de alte detalii îmi vin în minte. Dar printre ele, este unul care nu se „leagă" deloc. Nu-mi dau seama unde greşesc.

– Despre ce este vorba? întreabă Denys.

În cadrul unor expoziții, am văzut cuțite de sacrificiu precolumbiene. Ele sunt făcute dintr-un aliaj de aur cu alte metale. Nu seamănă cu cele pe care le foloseam eu însumi.

– Ce fel de cuțit foloseați?

– Era o armă lungă din piatră sacră. Nu pot să vă spun care era numele rocii: noi o numeam „piatra sfântă".

„Imaginați-vă acele vârfuri de piatră cioplită, considerate ca fiind opera strămoşilor noştri îndepărtați. Cuțitul „meu" semăna puțin cu ele. Dar piatra este ca fildeşul cu reflexe trandafirii; mânerul este „bătut cu ciocanul", mat, în timp ce tăişul este şlefuit, strălucitor.

„Degeaba încerc să mă conving că acele cuțite de sacrificiu nu sunt din piatră, asta văd de fiecare dată.

– Ați accepta să dați detalii unui etnolog?

– Desigur. Discuțiile ar putea fi interesante.

– Ce îmi puteți spune astăzi? întreabă Denys.

– Am fost cam violent data trecută când am povestit. Nu vă supărați pe mine.

– Ați vorbit ca un Preot al Soarelui. Aveați dreptate; merită

să fie respectat.

– În pofida greşelii sale?

– Sunteţi prea exigent! Exigent ca el! Nu vreţi să vă împăcaţi cu viaţa?

– Ce înseamnă să mă împac cu viaţa?

– Să înţelegeţi, Thomas, nimic mai mult. De ce s-a micşorat în propriii ochi acest om, culpabilizându-se?

– Nu a atins perfecţiunea.

– Un om trebuie să fie „perfect"? Perfect în raport cu cine? Nu aveaţi oare dreptate atunci când gândeaţi că preoţii se înstrăinaseră de propriul popor?

– Ceilalţi preoţi erau adevăraţi Fii ai Soarelui.

– Sunteţi sigur? Era atât de simplu?

– Erau, vedeam clar lucrul acesta.

– Poate că nu erau la fel de sensibili ca dumneavoastră?

– Şi nu erau atât de senzuali.

– Vă reproşaţi acest lucru? Puteaţi să faceţi ceva?

– Aşa m-a făcut Soarele. Dar ar fi trebuit să-mi înăbuş aceste emoţii. Să le învinge.

– Dar le-aţi învins!

– Nu înţeleg, Denys.

– Nu v-aţi păstrat controlul asupra trupului şi al inimii?

– Da, l-am păstrat.

– Teama şi orgoliul v-au inoculat ideea eşecului. În realitate, eşecul n-a existat decât în mintea voastră, – denaturat în parte de acel antrenament excesiv.

Denys tace. Thomas se ridică. Priveşte cerul pe fereastră. Nu spune nimic. Faţa îi este ca marmura.

„V-a fost teamă: nu eraţi „conform" cu cel mai răspândit model. Din acest moment aţi judecat greşit: de ce nu aş fi şi eu la fel ca ceilalţi? Dar nu aţi reuşit. În loc să vă spuneţi: „cu atât mai bine", aţi gândit: „eşec".

„Ţara dumneavoastră ar fi avut nevoie de un guvern cu o minte mai deschisă....

„V-aţi simţit umilit de această diferenţă în loc să o spuneţi şi celorlalţi: aţi fi rămas „viu", un om, şi stăpânul lui însuşi.

Când ați greșit? Când ați avut dreptate? Ce credeți?

– ... ...

– Știți atât de bine când, reia Denys, încât astăzi excludeți orice manifestare extra-senzorială care v-ar putea conduce, mai mult sau mai puțin, pe acel vechi drum.

„Dacă aprecierea dumneavoastră milenară este exactă, nu ar fi vremea să terminați cu regretele acestei vanități? Mai curând, felicitați-vă că ați rezistat excesului de magie...

„Răspundeți-mi: cum ar supraviețui o națiune care nu ar fi condusă decât de egoiști și eunuci?

„Atunci... cine este cel nesăbuit?... Cine este cel înțelept?

„Sunteți prizonierul unor complexe sexuale?

– Poftim?

– Vă simțiți inhibat în fața femeilor? Aveți un comportament sexual normal?

– Normal, nu știu. Foarte satisfăcător, după Miguelle.

– Ați ales Viața, Thomas! De multă vreme căutați echilibrul în Viață. Și Preotul Soarelui dorea acest lucru... Nu-i mai reproșați nimic.

– ... Mă gândeam că zeul fecundității și al pădurilor, al râurilor și al munților nu putea să dorească această uscăciune absolută.... Stăpânirea de sine era compatibilă cu apropierea de oameni, animale, natură.

„ ... și prăpastia, continuă Thomas, comporta un risc.... normal: cel de a nu muri imediat. Deci, zeul nu m-a respins.... Și eu, ca să găsesc Arborele Vieții i-am frânt o ramură. Câte greșeli de raționament!

– N-ați comis *toate* greșelile! Și nici integral!

– Mă gândesc la nenumăratele aspecte ale suferinței mele care acum se limpezesc. Îl voi împăca pe Preotul Soarelui cu viața sa nefericită.

„Am învățat multe lucruri de la el. Suntem înrudiți unul cu celălalt.

„Mă voi folosi – uneori – de cunoștințele sale; iar el se va lăsa impresionat de noua mea putere de înțelegere. Împreună vom cunoaște supremația Ființei".

Georges vrea să ştie o mulţime de detalii. Copilăria, viaţa preotului mexican, îl pasionează. Ce mâncau oamenii în acele vremuri? Roşii mai mari decât ale noastre? Imposibil!

Case şi nu bordeie? Cum erau templele? Şi oraşul? Dar hainele? Locuitorii din acea ţară nu purtau piele de animale ci stofe? Imposibil: indienii, până şi copiii mici ştiu lucrul acesta, purtau pene şi pantaloni din piele de bizon. Mâncau carne de ren....

Thomas surâde: „Ceea ce îţi povestesc eu s-a întâmplat înainte de apariţia filmelor americane, ştii?"

La librăria de la Westminster Abbey, Thomas scotoceşte printre cărţi; el cercetează cu atenţie pe cele care se referă la istoria Mexicului.

„Priveşte, îi spune el lui Thomas, cu asta făceai tu sacrificiul în onoarea Soarelui?"

Thomas este stupefiat. O emoţie profundă îl cuprinde: este fotografia unui cuţit foarte vechi din obsidian[1].

Obsidianul: piatra sacră.

Exactitudinea memoriei sale „îndepărtate" este pentru Thomas un argument hotărâtor.

Georges îi împărtăşeşte părerea.

Cei doi hoinăresc pe străzile Londrei. Dar în acelaşi timp, Georges se plimbă în urma Preotului Soarelui, în vreme ce acesta coboară spre izvorul şerpuitor din valea pierdută, acolo, într-o ţară care nu se numea încă Yucatan.

---

[1] obsidian – rocă vulcanică de culoare neagră sau brună-cenuşie, cu înfăţişarea sticlei topite, care a fost folosită în epoca de piatră pentru confecţionarea armelor şi uneltelor.

A douăzeci şi şaptea zi – joi, 11

„A învăţa înseamnă a-ţi reaminti."

PLATON

În această dimineaţă, Georges este afectat din punct de vedere fizic. Faţa răvăşită, ochii încercănaţi, gesturile fără vlagă, totul indică momentele penibile prin care trece. El vine la micul dejun copleşit de povara acestei lumi noi, este stupefiat. Preferă să fie bănuitor. Caută protecţie în faptele banale, cotidiene. Se cramponează mental de ele. Dacă stai să te gândeşti, reactualizarea unei întâmplări atât de vechi, după ce ai depăşit primele clipe de uimire, este ceva înspăimântător.

Thomas, în calitatea sa de preot sacrificator, se transformă într-un străin redutabil.

Fără să se gândească la faptul că şi el are un trecut îndelungat, Georges începe să se teamă de misterioasele posibilităţi ale cumnatului său.

Este mult mai confortabil pentru el să creadă că această memorie, de o nemăsurată bogăţie, nu este decât o fantasmagorie.

Cum să suporte ideea de a nu mai fi sigur de rudele sale? Unchiul general a fost şi vreun canibal în trecutul său, cu instincte devoratoare, periculoase pentru cei apropiaţi? Bătrâna doamnă pioasă a fost vreodată o sclavă frumoasă din Babilon? În cine să mai aibă încredere de acum înainte?

Astăzi, Georges este morocănos.

În timp ce Thomas, adâncit în atmosfera precolumbiană, este rigid şi sigur pe sine. El se pune în armonie cu el însuşi, es-

te calm pentru că şi-a regăsit dimensiunea uitată. O înţelegere mai subtilă, o bunătate evidentă izvorăsc din el. Georges percepe o forţă care îl nelinişteşte.

Un Preot al Soarelui, capabil să provoace tunete, în stare să citească gândurile şi caracterul fiinţelor, nu este un tovarăş liniştitor....

„Nu te mai chinui atâta! exclamă Thomas.

– Ghiceşti ce gândesc eu? bâlbâie Georges.

– Desigur! (Georges se îngălbeneşte la faţă) Nu trebuie să fii prea abil ca să interpretezi mimica ta bănuitoare, criza ta hepatică. Eşti plin de amărăciune şi neîncredere: îţi închipui că îmi va veni cheful să te sacrific Soarelui... N-am dreptate?

– Ei, nu este chiar aşa, răspunde Georges, dar....

– Revino-ţi, bătrâne! Suntem în 1973.

– ..... tocmai asta este, nu mai ştiu în ce epocă ne aflăm: în secolul al X-lea înainte de Hristos sau în secolul al XV-lea după Hristos?

– Noi aparţinem secolului XX, dar nu numai lui. Avem şi experienţa altor epoci. Aceste aporturi se îmbină în acest „acum" pe care îl cunoaştem într-o mică măsură.

– Thomas.... spui că ai trăit într-o viaţă ca animal... îţi dai seama?...

– .... De neliniştea ta în privinţa sănătăţii mele mentale şi de stupefacţia ta, da, îmi dau seama perfect. Aceste amintiri sunt precise. Acea savană îmi apare limpede în minte, ca şi grupul de oameni cu pielea neagră, nu prea înalţi, care îşi agită arcurile. Le aud strigătele. Sunt mulţi vânători, mult prea mulţi ca să-i dobor, în timp ce ei îmi omoară puiul meu de leu. Ascunsă în iarbă, simţind cum mi se apropie sfârşitul, aflată la voia vântului care ar putea să ne trădeze, cuprinsă de o spaimă viscerală, eu îl apăr pe celălalt pui. Durerea morţii îmi cuprinde fiinţa. Vom supravieţui.

– Cum vorbeşti despre acest eveniment!

– Aşa cum l-am trăit. Aşa cum mi-a revenit în minte, cu forţa aceluiaşi realism care caracterizează viaţa mea anterioară ca paj italian. Poate că de aceea iubesc atât de mult animalele,

lumea lor îmi este familiară. Şi pentru mine, regnul animal nu este o lume inferioară.

– Ai fost deci o leoaică?

– Aşa se pare. De altfel, aş vrea să revin asupra acestui episod cu Denys, ca să-l verific.

– Cum să te cred, Thomas?

– Nu îţi cer *să mă crezi.* Îţi cer să te gândeşti la aceste lucruri. Îţi cer să nu respingi totul, sub pretext că acest fenomen te derutează. Îţi cer doar să raţionezi în funcţie de ceea ce ai constatat, ai aflat şi urmărit până acum. În loc să mă priveşti ca şi cum aş avea pe cap o pâlnie ca acel personaj al lui Bosch „Falsa-Cunoaştere", în loc să faci crize hepatice în cercul tău îngust, de ce nu încerci şi tu să testezi schimbările de nivel?

– ... ...

– Georges, fie experimentezi şi atunci *judeci.* Fie nu întreprinzi nimic şi ai încredere în cel care, cu bună credinţă, parcurge acest drum. Într-un anume fel, ai dreptate să nu încerci: nu este un lucru uşor. Pentru tine, când îţi povestesc toate aceste lucruri, îmi suprim îndoielile şi temerile. Îţi imaginezi de câte ori am revenit asupra acestui moment: leoaica ascunsă împreună cu puiul ei, celălalt pui deja rănit, moartea fiind iminentă? Credeam că era o imagine care mă impresionase în calitatea mea de spectator emotiv. Dar nu era aşa. De zeci de ori am fost asaltat de percepţiile şi sentimentele leoaicei; ceea ce zăresc, văd prin ochii leoaicei; aromele regăsite sunt puternice, senzaţia de acru este deosebită şi nu seamănă cu cele din lumea actuală.

„Când vei înţelege că pasiunea mea pentru rigoare alimentează pasiunea mea pentru cercetare? Oboseala? Nevoia mea de adevăr? Tensiunile?

– Pentru că le presimt, Thomas, şi pentru că scopul nu este acela de a regăsi lumea Miguellei, eu nu voi experimenta. Nu acum. Iartă-mă. Nu aş şti nici măcar cum să-mi pun întrebările care să mă scoată din încurcătură!

„Adineauri, m-ai speriat: am crezut cu adevărat că gândurile mele nu sunt un secret pentru tine.

– Nu fi atât de sigur, răspunde Thomas cu ironie. Am darul

clarviziunii, dar este un fenomen discontinuu. Sunt foarte atent să nu-mi dezvolt acest dar: nu mă amuză să pătrund dincolo de masca interlocutorilor mei."

După amiază, Georges îi împărtăşeşte Joanei emoţiile sale.

„Este normal, spune ea, ca Thomas să-şi amintească astfel de lucruri. Fiecare dintre noi a îmbrăcat forme pe care le credem, la o primă abordare, de neconceput. Din motive afective personale, unele din aceste experienţe sunt încă prezente, oricare ar fi timpul „istoric" care s-a scurs. De ce sunteţi atât de surprins?

– Ei bine, să-l văd pe Thomas ca pe o leoaică....

– Ce tot spuneţi? Păstraţi-vă sângele rece. Aţi văzut astăzi vreo leoaică luând micul dejun împreună cu dumneavoastră? A pretins ea că se numeşte Thomas?

– Joan....

– Nu asta aţi vrut să spuneţi? Atunci n-o spuneţi! De aici porneşte confuzia: imaginaţia se sperie, se dezlănţuie şi vă simţiţi rău. Da, da, să ne înţelegem pentru că numai aşa vom progresa mai uşor după aceea. Pentru că cumnatul dumneavoastră vă povesteşte despre alte vieţi, confundaţi imaginea lui cu experienţa. Vă limitaţi la cele cinci simţuri, vă opriţi la imagine: o siluetă a Preotului Soarelui, tunica sa, Mexicul, sacrificiile, iată imaginea pe care v-o faceţi despre el: superficială. Şi pentru că vă şochează, reuşiţi să o lipiţi de el. Dar nu reuşiţi să faceţi acelaşi lucru cu imaginea leoaicei atacată în savană împreună cu puii ei. Atunci vă revoltaţi şi strigaţi „neadevăr".

„Nu veţi găsi adevărul la acest nivel. Nici Denys, nici eu, nu ne întrebăm dacă îl vedem pe Thomas ca leu. De fapt, noi încercăm să înţelegem un nivel de conştiinţă situat dincolo de percepţiile vizuale şi de elaborările mentale. La acest nivel, este posibil ca Thomas să fi fost în trupul unui leu, pentru că are memoria lui. Şi cunoaştem, din alte fapte, puterea acestei facultăţi. Facultatea de a exista este infinită".

A douăzeci şi opta zi – vineri, 12

„Viaţa mea este povestea unui inconştient care a înfăptuit propria sa realizare."

C. G. JUNG

„Ce mai vreţi să obţineţi? întreabă Denys, în timp ce Thomas ia loc în fotoliul acoperit cu creton. Lipseşte ceva?

– Da.

– Fără îndoială. Dar cărţile jocului îşi vor găsi locul pe parcursul lunilor viitoare: bucata de cer pe care nu aţi înţeles-o încă, copacul dintr-o grădină, câteva figuri, toate îşi vor găsi locul potrivit.

– Alte imagini....

– Sunt importante?

– Nu toate în aceeaşi măsură. *Trebuie* să studiez unele dintre ele. Este indispensabil pentru mine ca ele să ajungă în conştiinţa cotidiană.

– De ce?

– Pentru că procedând în acest fel voi risipi ceaţa. Voi termina cu umbrele. Memoria mi-a restituit o foarte lungă călătorie a unui bărbat care căuta înţelepciunea.

– Vreţi să-l regăsiţi la un alt nivel de conştiinţă?

– Astăzi nu. Să descurc acest fir ar fi ceva interminabil. Dar dacă vă vorbesc despre el îl simt mai aproape şi asta îmi face bine.

– A aflat el în cele din urmă ce este înţelepciunea? întreabă Denys.

– A aflat, cel puţin, ce nu este ea. Îi plăcea să filozofeze.

era un erudit. Dar ca şi în cazul dezvoltării puterilor, filozofia se dovedeşte deseori insuficientă în dobândirea Înţelepciunii. Asceza şi cugetarea umplu o viaţă; sunt „căi", aşa se spune, deschise spre pacea înţeleptului. Totuşi, când moartea le întrerupe, Înţelepciunea a dispărut....

– Nu ar fi bine să vă întâlniţi cu acest călător?

– Voi pleca, Denys, peste câteva zile. Mi-ar plăcea să-mi vorbiţi despre ceea ce aţi învăţat. Ce mai faceţi, dumneavoastră, cel care ne ajutaţi – şi suntem mulţi – în cercetările noastre?

– Studiez. Eu continuu să învăţ. Dar nu încercaţi să mă faceţi să vorbesc despre „Înţelepciune". Sunt un doctor, eu îi ajut pe oameni să se vindece, aceasta este datoria mea. Sunt mulţumit.

– Credeţi, îl întreabă Thomas, că sunteţi „repartizat" să îndepliniţi această sarcină, „distribuit" unei categorii, silit să aparţineţi unei „caste", într-un fel? Acesta ar fi un punct de vedere indian.

– M-am născut aici, pe pământ.... poate că asta m-a marcat. Multe fapte, prin mulţi oameni m-au făcut să fiu cel de astăzi, cu meseria mea. Şi aceasta are un sens. Împlinirea este un sens.

– Daţi-mi voie să fiu avocatul necuratului....

– Sau, surâde Denys, întrebările mi le pune acel călător pe care doreaţi să-l evocaţi? În ce epocă a întreprins acea căutare?

– Aproximativ cu şase sute de ani înainte de Hristos.

„Revin la întrebarea mea: nu doriţi să ieşiţi din „categoria" dumneavoastră, să vă înălţaţi, să fiţi o persoană renumită, un exemplu, un şef de Stat, un „rege"?

– Absolut deloc. Dar dumneavoastră aţi dori? Aţi fost deja?

– Nu. În fine, nimic nu mă face să presupun acest lucru.

– Ce este Înţelepciunea, întreabă atunci Denys.

Această simplă frază modifică instantaneu atmosfera.

Thomas se uită la Denys cu o privire fixă şi stranie, ca şi cum ar vedea dincolo de el alţi oameni şi alte locuri. Bustul devine rigid. Trăsăturile i se împietresc, ridurile se accentuează, obrajii i se adâncesc. Îşi ţine mâinile pe coapse.

„Ce este „Înţelepciunea"? reia Denys foarte încet.

Dar Thomas nu răspunde. Pleoapele nu îi clipesc.

„Mă auziți? Dacă înțelegeți ce spun, respirați adânc".

Răsuflarea nu este mai amplă. Dimpotrivă.

„Thomas, unde sunteți? Voi număra de la douăzeci la zero, rar, ca să vă întoarceți în trupul vostru actual. Douăzeci.... unu."

Thomas nu face nicio mișcare.

„Nu vreți să redeveniți Thomas.... vreți să aflați răspunsul la întrebarea pe care v-am pus-o... Cum vi l-aș putea da, Domnule, cum aș putea să-l știu?... Sunt doar medic".

În mod normal, ochii lui Thomas sunt cenușii. Acum pupila este atât de dilatată încât par negri. De nepătruns. Denys îl interpelează pe Thomas, dar acesta nu face nicio mișcare. Atunci Denys îl previne că va apela la Joan: preoteasă consacrată odinioară în Egipt, ea va ști, fără îndoială, ce vrea acel Bătrân Erudit.

Când revine în cameră, fața lui Thomas este întoarsă spre ușă. Denys este impresionat. În fața acestui bărbat s-a înălțat un obstacol cu profunde și întinse iradieri.

„La întrebarea „ce este Înțelepciunea", spune Denys, cu o voce egală, răspunsul este Cunoașterea".

Imobilitatea dispare. Un val de sânge inundă fața lui Thomas. Lacrimile i se scurg pe obraji.

„Emoția mea este puternică. Judecați și dumneavoastră: aceeași întrebare mi-a fost pusă, altădată, la curtea împăratului în China. Dacă răspunsul meu i-ar fi plăcut, nu mi-ar fi tăiat capul. Au fost câteva secunde penibile. Cu atât mai mult cu cât nici eu nu găsisem vreo maximă care să mă satisfacă cu adevărat. Am ezitat să dau definiția. Ca un bătrân prea pretențios, făceam speculații despre nuanțe infinitezimale, în timp ce răspunsul se afla la îndemâna inimii mele.

„Vom relua mâine, Denys, dacă doriți.

„Vreau să mă opresc aici cu acest bătrân care și-a regăsit capul... Ce simbol: un cap inutil și sec pe care sabia l-a făcut să se rostogolească pe pământ...."

În salon Thomas vorbește puțin, Georges vorbește mult.

Peste două zile trebuie să plece.

Bineînțeles, plecarea este necesară. Ca să-și schimbe preocupările. Ca să nu ajungă la saturație. Ca să nu se rupă de cealaltă latură a vieții, cea cotidiană, cea a lui Georges – Francez – Farmacist – Patruzecișicinci-de-ani, personaj real al unui tip de societate de la sfârșitul secolului XX; cea a lui Thomas Orville, patruzeci și trei de ani etc.

„Multe fapte și multe ființe m-au construit pe mine, cel care sunt în prezent, în această situație", spunea puțin mai înainte Denys.

..... pentru ca lui Thomas să i se cuvină pe drept mai mult decât rigoarea sau nepotolita sete a descoperitorului: setea de Cunoaștere.

Ea îl va conduce în apropierea Miguellei.

Căci prin ea, deja, Bătrânul Erudit, Preotul Soarelui, printre alții, au învins greutățile.

Nu rămâne decât partea pozitivă a experienței lor.

A douăzeci şi noua zi – sâmbătă, 13

„Cercul cercetărilor se închide. Lucrările întreprinse la sfârşitul secolului trecut trebuie să fie reluate din perspectiva noului activ construit din cunoştinţele dobândite între timp şi având ca instrument noile tehnici. Omul nu se mai mulţumeşte cu semnele nemuririi: el caută certitudinea esenţei ei."

Eileen GARRETT

Georges şi Thomas au adus pentru masa de adio vin franţuzesc, pui din Bresse, prăjituri bretone.... Ei se vor întoarce, aşa au promis. După atâtea ore de prietenie, despărţirea seamănă cu o ruptură. Cordialitatea, înţelegerea, simplitatea pe care le-au găsit aici, nu sunt lucruri obişnuite. Vor putea să se lipsească de ele?

„Nu pot să depăşesc o singură ciudăţenie, spune Georges, etapa ca animal. Admit că o scânteie de viaţă are de parcurs un ciclu evolutiv extraordinar de divers, că trebuie să urce pe „scara" existenţei, dacă pot să mă exprim aşa. Atunci când Denys şi Joan, în timpul conversaţiei, fac aluzie la unele forme de viaţă în care am fi locuit şi în care ne-am fi întrupat, inimaginabile din punct de vedere al cantităţii şi calităţii, cred că lucrul acesta este posibil. Doresc să continuu studierea lor. Dar Thomas a situat în timp vieţile anterioare pe care memoria i le-a restituit în cursul cercetării sale. Cel mai vechi este acel om cu pielea neagră „Babiloneanul". Apoi, – fără să ştim dacă au mai fost şi alte

vieți -, se detașează limpede Preotul Soarelui și Bătrânul Erudit. Urmează un episod pe care Thomas nu vrea să mi-l povestească, și apoi tânăra „grecoaică" atât de îndrăgostită de soțul ei. Thomas pretinde că încarnarea într-un corp de leoaică se situează înainte de existența călugărului, întrevăzută prin anii 900 după Hristos, înainte de scurtele episoade terestre ale unei tinere femei, ale unei copile, înainte de locotenentul mercenar și de pajul italian.

„Unde este evoluția? A fost bărbat, a fost femeie, făcea parte din specia umană și iată-l devenind un animal sălbatic! Ce decădere! Care este explicația? Ce crimă a comis ca să fie pedepsit în acest fel?

– Ar trebui să fim siguri că omul este culmea creației, spune Joan, înainte de a afirma că aceasta este o „pedeapsă"!

– Dar omul gândește! exclamă Georges. Este singurul care gândește!

– Că este singurul care gândește, asta nu știți, presupuneți. Și nu este un argument bun, reia Joan, omul gândește uneori și într-un mod irațional.... Nimic nu ne îndreptățește să credem că nicio altă specie, în afară de a noastră, nu „gândește". Un postulat pretențios și de fapt noi ne cunoaștem atât de puțin vecinii de pe această planetă!

„Denys și cu mine nu am elaborat – așa cum ați remarcat – vreun sistem cosmologic plecând de la observațiile și experiențele noastre. Dar, bineînțeles, avem o părere despre ceea ce dumneavoastră numiți „recompensă" și „pedeapsă".

„Personal, eu refuz să judec viața, aici, pe pământ sau în alte spații-timp, în funcție de morala aritmetică a Bibliei revăzută de Părinții Bisericii și nici în funcție de o „karmă" elementară. „Ai luat nevasta fratelui tău, fiul tău te va disprețui, câmpul îți va fi fără rod." Sau „ai ucis cu sabia, de sabie vei pieri". Este o copilărie. De altfel, oricine poate să observe că marii escroci nu sunt pedepsiți, ei o duc bine cu averi de nababi!

„În fața celui Veșnic, în fața Veșniciei – despre care avem o idee, permanența unei conștiințe care leagă mai multe vieți justifică noțiunea de Infinit – în fața celui Veșnic, credeți că

adulterul, necinstea, înşelătoria se contabilizează cu „x" săptămâni pe care le vom petrece în aşa-zisul „infern"? Ce importanţă hipertrofiată îi acordăm unui gest!

– Orice hoţ este vinovat.

– Nu este chiar atât de simplu. „Vinovat" din punct de vedere social. „Vinovat" conform codului în vigoare în comunitatea în care s-a născut. Asta este totul.

– Sancţiunile, pedepsele şi ispăşirile sunt necesare.

– Desigur, continuă Joan, deşi nu îmi plac ispăşirile. Dar încercaţi să puneţi problema altfel decât un copil: nu vorbim despre măsurile luate faţă de un copil sau de o societate. Noi încercăm să definim ce poate să reprezinte recompensa pentru o fiinţă care a parcurs vieţi diferite şi civilizaţii diferite. Binele şi Răul, vor fi oare identice ca vibraţii pentru o fetiţă de doisprezece ani din Evul Mediu, pentru un Preot al Soarelui de treizeci şi cinci de ani care a trăit în alt mileniu, pentru un mercenar din secolul al XV-lea care nu avea decât douăzeci şi şapte de ani....? Există un răspuns: el se află în esenţa fiinţei.

– De aceea nici dumneavoastră, nici Denys nu vreţi „să judecaţi", „să disprețuiți" sau „să evaluaţi" ceea ce auziţi? Întreabă Thomas.

– Bineînţeles. Cum am putea „să judecăm"? Cu ce drept? Şi noi am comis, la rândul nostru, asemenea greşeli. Din întâmplările dezgropate care ne însoţesc, rezultă limpede existenţa unei continuităţi a caracterului, a unei tendinţe profunde spre Lumină, Pace, Iubire sau invers. Aprecierea noastră se limitează la aceasta: Domnul Y (sau Doamna Z) îşi îmbogăţeşte potenţialul „activ", sau capacitatea „negativă". Noi constatăm acest lucru şi nimic altceva.

– O viaţă de tâlhar nu este în mod matematic urmată de o reîncarnare mizerabilă, spune Denys. Noi nu cunoaştem toate motivele care provoacă o nouă naştere. Nu cunoaştem nici toate elementele complexe care intră în joc. Uneori, presimţim că noua viaţă a fost dorită pentru a desface aici, ceea ce a fost înainte făcut tot aici. O „soluţionare" efectuată cu date de aceeaşi natură. Dar ansamblul condiţiilor alese de persoana care a revenit pe

pământ, noi nu-l putem înțelege. Poate că am reuși să sesizăm unele motive dacă pacienții noștri ar fi ei înșiși interesați și și-ar continua cercetările. Cum v-am spus deja, cea mai mare parte din ei nu dorește nimic profund, doar ușurarea suferinței, să doarmă bine, să mănânce și să se dezvolte sexual.

– Pot să adaug ceva? întreabă Thomas.

„După experiența mea animală – care m-a uimit și pe mine – sunt convins că existența și corpul unei ființe conștiente nu au nimic „înjositor". Omul este de origine animală. De ce să considerăm ca fiind „inferior" ceva ce nu seamănă cu noi, inclusiv etniile primitive?

„Afinitatea extremă cu pământul și apa, bucuria de a trăi într-o stare de alertă, supraviețuirea în mijlocul pericolelor, legătura puternică cu puii de leu, dorința sălbatică de a-i proteja, nimic din toate acestea nu era ceva mediocru sau „inferior".

„Cu riscul de a te surprinde și mai mult Georges, voi preciza un punct care coroborează mărturiile Joanei și ale lui Denys: am vrut să fiu leu, nu am fost condamnat la aceasta.

„Și a fost o experiență prețioasă".

„Am ales-o ca să înțeleg, nu ca să fiu micșorat.

– Ai ales.....

– Thomas are un trecut bogat, legat de animale și de plante, spune Joan. Cu felinele a făcut un pact special. De când era copil în existența sa ca Preot al Soarelui.

– Toți trei am impresia că vă simțiți în elementul vostru, remarcă Georges, cu o agresivitate reținută. Asta nu înseamnă că....

– Ei, haide, bătrâne, elefanții și celelalte animale sunt „inferioare" pentru că nu fac studii superioare?

– Totul se limpezește, surâde în cele din urmă Georges, în timp ce ceilalți trei izbucnesc în râs.

În acea zi lucrurile vor fi calme.

A treizecea zi – duminică, 14

„Am introdus viața în câmpul de forțe și am obligat-o pe dușmanca mea Materia să asculte de spiritul viu. Dar înrobind-o pe dușmanca Vieții, am făcut din ea stăpâna Vieții.

Lilith, Bernard SHAW

Thomas ia împreună cu Denys, ceea ce el numește „deciziile de așteptare". Favorizarea schimburilor dintre conștiința permanentă și conștiința cotidiană, acesta este scopul pe care trebuie să-l atingă. Denys acceptă ca anumite canale speciale să rămână deschise. Fiind disponibile, ele îi vor permite lui Thomas să aibă o sensibilitate și o luciditate constante.

Receptivitatea pe care el vrea să o mărească va fi în rezonanță cu toate informațiile, cele actuale, cele vechi și poate cele viitoare. Cele vizibile sau invizibile. Există un risc: hipersensibilizarea creează vulnerabilitate.

„Sper ca datorită acestei aptitudini „speciale" să am mai multă energie, nu să fiu mai slăbit, spune Thomas. Nu vreau să avantajez un domeniu, evitându-le pe celelalte, nici să favorizez ceea ce se numește imaterial, respingând tot ceea ce ține de evenimentele curente. Angajarea ca și aventura trebuie să fie depline. Voi înfrunta saltul noutăților și a cunoștințelor dezagreabile.

– Vorbiți ca un luptător, remarcă Joan.

– Totuși nu am fost niciodată soldat, așa se pare, răspunde Thomas.

– Nu numai în calitate de militar poți lupta. Bărbații și femeile care practică asceza, dornici să atingă perfecțiunea duc o luptă cruntă.

– Înainte de a ne despărți, îi întrerupe Georges, trebuie să vă pun o întrebare care nu îmi dă pace: avem și noi ceilalți, tot atâtea vieți ca și Thomas?

– Mult mai multe.

– El nu este un „original"?

– Deloc. El este doar mai curios decât mulți alții; el vrea să știe mai mult. De aceea el persevorează. Când simte o emoție sau când îi este teamă, el descoperă vechea cauză care o face să fie atât de puternică.

– Este foarte important pentru mine, continuă Georges cu jenă, dar trebuie să vă mai întreb: după părerea dumneavoastră el nu a inventat câte ceva.... printre atâtea amintiri?

– Sincer, răspunde Joan luându-l de mână, foarte sincer, care este părerea dumneavoastră?

– Thomas este de bună credință, aceasta este părerea mea. El nu vrea să se înșele și nici să vă înșele.

„Totuși, ar putea să facă acest lucru?

– Noi, practicienii, cu experiența noastră, noi putem garanta, răspunde Denys.

„La nivelul de zi cu zi, este ușor să falsifici: reperele obișnuite sunt cele ale aparențelor.

„La nivelul mai intens al ființei, atunci când facultățile sunt considerabil mărite, când conștiința este intens solicitată, numai adevărul contează.

„La scara mai multor vieți, vanitățile sociale sau cerințele caracteriale de compensare se pierd în nevoia imperioasă de realitate".

Între timp

La Paris, Georges şi Thomas îşi reiau ocupaţiile mult mai uşor decât se aşteptau. Nu se creează nici o prăpastie între domeniul lor de cercetare, cel al obiceiurilor şi cel al necesităţilor. Dimpotrivă, sentimentul de stranietate se transformă foarte repede în capacitate de adaptare. Cheia este înţelegerea.

Atunci când vreunul dintre asociaţii lui Thomas, când mama lui Georges, se cantonează cu încăpăţânare în atitudini pasionale, la fel de defavorabile pentru ei înşişi cât şi pentru afacerile lor, cei doi cumnaţi nu se supără. Ei bănuiesc că există cauze foarte ascunse. Soţia lui Georges şi-a exprimat dintotdeauna o vie animozitate faţă de gusturile „saxone" ale soţului ei în literatură, istorie, pictură, mobilier, oameni celebri.... Acum el nu se mai simte rănit: poate că ea are un motiv personal ca să reacţioneze în acest fel când este vorba de Marea Britanie.

Ceea ce au învăţat le este de folos. Şi unul şi celălalt se lasă mai puţin tulburaţi de împrejurări, a căror calitate relativă sunt în stare să o perceapă. Ei „ştiu" care sunt cele mai bogate aptitudini ale fiinţei. Dar mai ales sensul ei. Şi durata ei.

Bineînţeles că nu toate problemele dispar. Interioare sau exterioare, ele apar. Dar ele sunt observate şi tratate cu o forţă egală şi uneori cu o forţă superioară. Era tiraniei lor a apus. Ştiind că au apărut atât de des, cu acea tendinţă spre exagerare care le caracterizează, aceasta îi ajută să le reducă. În definitiv, nu au „murit"...

Lui Georges i se întâmplă să audă chemarea Infinitului. Aşa cum pasărea care învaţă să zboare se teme de spaţiile întrezărite, pentru că se simte mică în timp ce ele sunt imense, Georges se opreşte la marginea celorlalte lumi. Dar este foarte satisfăcut că a ajuns la acest hotar. El reflectează, meditează. Se simte fericit.

Pe de altă parte, revolta şi disperarea l-au părăsit pe Thomas, tot aşa cum pielea veche alunecă pe o rană care se vindecă. Lucrează mult. Asociaţii săi sunt uimiţi de rezistenţa sa. Văzând că are în sfârşit un comportament „normal", cunoştinţele îl invită la petreceri, la cocteiluri.

„De ce să nu te recăsătoreşti? îndrăzneşte să-i sugereze Georges într-o zi, cuprins de liberalism.

– Vrei să-ţi spun în ce stare mă aflu, nu-i aşa?

„Dragostea pe care i-o port Miguellei este din ce în ce mai puternică; dragostea se hrăneşte cu viaţa ei care ştiu că este reală. Distanţa care ne desparte se micşorează. Într-o zi îmi va vorbi şi eu o voi auzi.

– Ce o vei întreba?

– Nimic. O voi asculta şi aceasta va însemna că ne-am regăsit. Că este posibilă comunicarea.

„Nu-mi imaginez că vom pălăvrăgi ca nişte bârfitori despre faptele diverse din satul vecin. Nu. Voi simţi liniştea sau îngrijorarea ei, atât de limpede încât autenticitatea mesajului va fi indiscutabilă pentru mine. La aceasta lucrez acum: să creez condiţiile acestei disponibilităţi, înlăturând tot ce este iluzoriu. Mă familiarizez cu „mediul" ei, înţelegi? Am pătruns acolo ca un explorator cu simţurile supraexcitate; aflu acum care este modul de existenţă, obiceiurile, atmosfera. Voi trece dincolo de ceea ce se crede că este posibil.

– Şi Stanley l-a găsit pe Livingstone[1], nu-i aşa?

Stanley – explorator englez (1841-1904) a străbătut Africa şi l-a întâlnit pe Livingstone. A luptat pentru crearea statului liber – Congo.

– Da. Este o comparaţie bună. Este acelaşi tip de demers nelimitat în faţa necunoscutului, împotriva acceptării pasive, împotriva argumentelor adepţilor raţionalismului. Din moment ce Miguelle trăieşte, este posibil să ne întâlnim. Experienţele

[1] Livingstone – explorator scoţian (1813-1873) care a străbătut Africa Centrală şi australă şi a luptat împotriva comerţului cu negri.

mele m-au convins că supraviețuirea există. Eu sunt acela care trebuie să deschidă ușa imprevizibilului.

– Și dacă nu o vei întâlni pe Miguelle?

– Ne vom revedea mai târziu, după ce voi părăsi actualul trup-veșmânt. Dragostea este ceva foarte puternic, așa mi-a spus Joan. Sunt mii de fapte în jurul nostru care demonstrează acest lucru. Legăturile de iubire sunt indestructibile, afirmă ea. Cum s-ar desface aceste legături din moment ce ființa permanentă își păstrează memoria, gusturile esențiale, fobiile profunde?

– Vrei deci să mă anunți că te întorci la Londra?

– Da.

– Când?

– În decembrie, pentru câteva zile."

A treia călătorie – de la a treizeci şi una zi până la a patruzecea zi – vineri, 7 – duminică, 16 decembrie

„Nimeni nu moare, decât în aparenţă.... la fel cum nimeni nu se naşte, decât în aparenţă. Într-adevăr, trecerea de la esenţă la substanţă noi o numim naştere; şi ceea ce noi numim moarte este contrariul, trecerea de la substanţă la esenţă".

APOLLONIOS DIN TIANA[1]

A venit vremea unei cercetări speciale. Practic, ea este neîntreruptă. Fiind invitat să locuiască la familia Kelsey, Thomas poate oricând să reia cursul întrebărilor sau al investigaţiilor.

Joan şi Denys acceptă exigenta cercetare a oaspetelui lor. De comun acord, totuşi, ei şi-au stabilit şi momente de destindere. Este o atmosferă plăcută bazată pe afecţiune şi prietenie. Şi pe amuzament: umorul ocupă un loc important în această casă.

Această atmosferă este importantă şi îi vine în ajutor lui Thomas.

Chiar din momentul sosirii sale, a vorbit despre percepţiile acumulate căutând o explicaţie. Senzaţia prezenţei prieteniei moarte a Joanei şi a lui Denys, Ray, – pe care Thomas nu a cunoscut-o, este extrem de puternică.

„Are reale talente", spune Joan.

---

[1] Apollonius din Tiana: filozof şi taumaturg grec din secolul I după Hristos.

Concentrându-se mai intens, Thomas se află brusc acasă la un prieten, în India, invizibil pentru asistență, dar capabil să audă conversațiile. Denys îi propune câteva simple verificări experimentale: în câte camere este aprinsă lumina în apartamentul lor, unde se află Joan şi ce face... Răspunsurile lui sunt corecte în proporție de şaptezeci şi cinci la sută.

Dar aceste exerciții nu pot fi continuate.

„Mă apasă ceva, spune Thomas. Este o amenințare sau poate o suferință. Probabil că a fost ceva groaznic. Am venit şi ca să mă eliberez de ea. Denys, acest „altceva" despre care vă vorbeam, este prezent. Vreau să ştiu de ce natură este. Dar îmi este teamă.

– Vom proceda pe îndelete. Vreți să mai aşteptați?

– Nu, răspunde Thomas întinzându-se şi închizând ochii. Dacă trebuie să-l văd pe necuratul, atunci îl voi vedea!

– Ați remarcat?... întreabă Denys.

– Da, limbajul mi s-a modificat uşor.

„Sunt aici, dumneavoastră sunteți un paznic răbdător, totul se află într-o poziție favorabilă, Joan a închis telefonul, şi avem tot timpul la dispoziția noastră. Mi-e foarte teamă şi am impresia că sunt ca o piatră din care nu va izvorî nimic. Dar deja s-a produs schimbarea şi cuvintele vin din altă parte.

– Thomas, vă simțiți rău?

– Nu încă.

– Ce simțiți acum, în această secundă?

– Nu mă veți crede.

– Explicați-mi, totuşi.

– Simt că am o inteligență superioară, mult superioară celei pe care o am actualmente. Aptitudinile sunt infinit mai mari. Ce stranie întâmplare, să mă întorc la un spirit mai dotat. Este la fel de tulburător pe cât este de extraordinar. Da, mecanismele mele mentale erau mai bune, lucru recunoscut de toată lumea, în acele vremuri.

– Când s-au petrecut aceste lucruri?

– Nu vreau...

– Ce nu vreți?

– N-aş vrea să pierd această inteligenţă.

– Nu sunteţi un idiot.

– Nu înţelegeţi: analizam rapid, raţionam bine, trăgeam concluzii clare. Nu uitam nimic; cunoşteam toate rapoartele. Se spunea că sunt o persoană redutabilă: ordonam, dar aveam continuitate, organizam cu fermitate, apăram, vegheam nu numai asupra celor pe care îi aveam în subordinea mea şi în provincia mea, dar şi în Lumea Nouă. Eram sever, dar toţi erau copiii mei...

– Cine sunteţi?

– Cel mai mic copil dintr-o familie nobilă din regatul Castiliei. Tata a murit. Fratele meu mai mare este la curtea regală.

– Ferdinand de Castilia?

Oh! Nu, aveam treabă în altă parte în timpul domniei lui Ferdinand. Este vorba de Filip al III-lea sau de Filip al IV-lea. Poate că i-am cunoscut pe amândoi. Nu m-am înţeles bine cu nobilii de la curte. Nu mă duceam acolo decât dacă eram obligat. Aveam treburi mai importante de făcut decât să-i suport pe curteni şi toanele regelui.

– Cine sunteţi?

– Un călugăr. În Spania răspund de aproximativ douăzeci de mii de persoane din ordinul meu religios. Dar şi de cei din Lumea Nouă şi de indienii convertiţi.

– Aveţi vreun titlu?

– Răspunsul meu spontan este „general" al iezuiţilor. Cred că termenul exact ar fi „superior regional". Ordinul meu este bine organizat. Ar putea să fie un ordin militar. În viaţa mea actuală i-am ironizat uneori pe iezuiţi şi nu simt vreo afecţiune specială pentru ei, de aceea sunt rezervat. Totuşi, cred că este vorba de ordinul Iezuiţilor."[1]

Ei încearcă să fie siguri de acest lucru, dar Thomas se opreşte asupra unei săli care dă spre mănăstire. Crede că se află

---

[1] Iezuiţi – ordin de călugări catolici, întemeiat în 1534 de călugărul spaniol Ignaţiu de Loyola pentru combaterea Reformei şi întărirea puterii papale.

acolo într-un fel de domiciliu supravegheat. Un călugăr tânăr – care nu aparține ordinului său – intră și îi înmânează o scrisoare. Se pare că mesajul l-a doborât.

Thomas, vizibil chinuit, nu zărește nimic, nu poate să meargă mai departe în acest moment. Ei întrerup ședința.

Plimbându-se cu Denys pe aleile din Hyde-Park, Thomas îi pune întrebări despre intensitatea diferită a hipnozei, despre reacțiile medicilor care s-au confruntat cu regresiile avansate ale memoriei.

„Sunteți „credibil", Denys? Sunt „credibil"?

– Pentru unele persoane, da. Cât despre ceilalți noi nu vom ști niciodată. Cu atât mai rău. Are vreo importanță?....

– Nu are nicio importanță, spune Joan în timpul mesei. Am abordat deja acest subiect cu Georges. Să nu pierdem vremea încercând să-i convingem pe cei care sunt hotărâți să nu admită nimic altceva în afară de propriul sistem! Vom fi acceptați de „raționaliști"? Nu, desigur: nu suntem de aceeași rasă și nu vorbim aceeași limbă. Scopul nostru nu este acela de a fi admiși în Academia regală de științe. Să-i ajutăm pe cei care ne solicită. Să-i instruim pe cei care doresc să studieze. Acesta este un obiectiv de bun simț.

– Eu nu pot să-i învăț pe alții, eu însumi nu sunt destul de instruit. Dacă voi spune povestea mea voi avea parte de sarcasme. Cum să conving? Cum să explic? Ce pot să fac: nu am nicio armă.....

– Nu căutați arme. Depuneți mărturie. La fel ca alții pe care nu-i cunoașteți încă. La fel ca noi. Aceste mărturii, adunate la un loc, vor căpăta un sens și vor demonstra un adevăr. De netăgăduit."

„Ce mesaj v-a adus tânărul călugăr?

– Era o veste despre procesul meu, proces cerut de Inchiziție.

– Un proces?.... Ce acuzație?

– Erezie.

– Eretic, un iezuit atât de important?..... Vreți să mai reflectați asupra acestui punct?

. Nu. Nu am nevoie de o observare mai atentă a lucrurilor ca să-mi revină în memorie ororile pe care le-am îndurat. Acuzația de erezie nu este decât un pretext.

„Pentru că în realitate a fost un proces politic.

„De ani de zile, duc o luptă, asociată cu o subtilă diplomație, împotriva vice-regilor, împotriva episcopilor, împotriva curții. Nu am fost în Lumea Nouă, dar știu ce se petrece acolo. Știu că ucidem oameni în minele de aur, în sate, în numele Credinței. Suntem mai sălbatici decât indienii. Ordinul meu vrea să-i creștineze, să-i învețe agricultura, irigarea pământurilor, cum să vindece unele boli. Dar noi îi masacrăm şi le luăm fiicele pentru că sunt păgâni. Nu putem să-i botezăm într-o zi. Au nevoie de timp ca să înțeleagă.... Dar ca să fim pe placul nobililor de la curte, aurul trebuie să sosească în cantități din ce în ce mai mari. Aurul este singurul rege în Spania. Din această cauză, acolo, obligăm populația să trăiască în condiții mizerabile; iar aici, în provincii, poporul nostru continuă să trăiască în sărăcie. Aurul nu serveşte decât pentru satisfacerea celor mai josnice pasiuni.

„Astfel de idei îi contrariază pe cei ambițioşi şi interesați. Opunându-mă lor, mi-am asumat riscuri imense. Dar am „rezistat". O vreme am crezut că mi-am învins dușmanii. Am crezut că se vor ocupa de alte lucruri şi nu mă vor înfrânge. Am avut încredere în apărătorii concepțiilor noastre. Dar fratele meu îmi scrie că sunt acuzat de erezie. Este imposibil să scapi de Inchiziție.

– Veți fi considerat nevinovat?

– Vinovat. După tortură şi luni de închisoare voi fi ars pe rug.....

Thomas este leoarcă de transpirație. Îşi mişcă capul de la stânga la dreapta pe pernă.

„Nu pot spune.... nu vreau să descriu.... aşteptarea, suferința, zbuciumul... care au durat zile întregi. Dar ce este mai rău nu a venit.

„Locul unde se află rugul este înconjurat de zidurile palatu-

lui. Balcoanele sunt împodobite cu draperii pentru sărbătoare. Vice-regele, cel mai aprig dușman al meu, este acolo. În timp ce sunt legat, schimbăm o privire, el își pleacă ochii. Eu mor, dar el este cel înfrânt: nu va putea să uite acest ultim ordin. Înțelege. Nu se va mai bucura de aurul său.

– De unde știți?

– L-am vizitat de nenumărate ori după aceea.

– După aceea?

– După moartea mea.

– Cred că transformarea vice-regelui v-a adus liniștea.

– Nu, mă interesa.

– Nimic altceva?

– Cel mai mare rău nu a venit de la el. Noi ne înfruntam; el nu respecta nicio lege cavalerească, așa că nu am fost surprins că s-a folosit de Inchiziție ca să-și atingă scopul. Ne pândeam, nu ne iubeam. Dar pe acei oameni din sate, prietenii mei, frații mei îi iubeam.

„Când eram copil, fugeam de la palat, pe care mama mea îl conducea cu o mână fermă, la fel ca și pământurile noastre și mă duceam să mă întâlnesc cu copiii spălătoreselor, cu copiii rândașilor și ai țăranilor. Fiind fiul cel mai mic, aveam mai multă libertate. Mama își petrecea vremea cu capelanul și nu observa acest lucru. Cel puțin până când am împlinit unsprezece ani. Francesca, spălătoreasa, a fost „adevărata" mea mamă. Ea a fost și doica mea. Stăteam cu ceilalți copii pe malul fluviului; căram apă împreună cu ei; ei împărțeau pâinea cu mine; mă îmbrăcam ca ei. Mama mea adoptivă, camarazii mei, ei erau adevărata mea familie. Am rămas mai legat de această familie, lărgită datorită funcției mele, decât eram de rudele și nobilii spanioli. Studiile pe care le-am făcut la universitatea din Salamanca, după ce capelanul a început să se ocupe de mine – mama mea spălătoreasa, atât de bună, a fost denunțată ca fiind vrăjitoare – nu m-au făcut să mă schimb absolut deloc.

„Poporul acesta, aflat la locul supliciului meu, era „marea mea familie". I-am protejat pe acești bărbați, pe aceste femei, pe acești copii. Le-am dat viața mea, cu mult timp înainte de a o

pierde din cauza lor. Dar toți aceşti ochi care mă privesc sunt goi. Nu văd în ei niciun fel de milă, nicio emoție, nicio lacrimă. Doar nişte ochi holbați, nerăbdători să înceapă spectacolul, devorându-mi deja trupul slăbit, căutându-mi slăbiciunea, mai mult decât ar face-o focul. Ochi indiferenți, fără bunătate, fără vreun sentiment frățesc. Ochi fără suflet. Orbite goale.

„Pentru ei mor eu oare?

„Mai mult decât tortura, acest gând mă face să-mi pierd mințile. Atât de mult m-am înşelat? Oamenii nu sunt decât infractori, criminali şi cruzi? Înainte să mă ardă focul, mă mistuie amărăciunea. Din cauza lipsei lor de omenie, acum îi urăsc. Pentru ultima dată, caut fiorul unei îngrijorări. Sunt părăsit, sunt lăsat în voia neantului.

„Slăbit din cauza regimului de carceră, de luni întregi, am trecut pragul în clipa supremă a dezgustului meu. Chiar înainte de a fi sugrumat cu funia, părăsisem acest trup-închisoare, condamnarea, metodele, „serbarea": murisem. Am privit cum arde acest fragil înveliş din carne şi am simțit ecoul unui rău explodând în substanța care îmi era încă familiară.

„De atunci nu m-am mai reîncarnat până acum, ca Thomas Orville."

Şi ca şi când s-ar fi reîntors în lumea de dincolo, el se adânceşte într-un somn adânc.

Şi multe ore după aceasta, el continuă să doarmă, fără să se mişte.

„Lasă-l, spune Joan, a făcut un efort teribil. Şi nu s-a terminat încă.

Ea îl acoperă, lasă o lampă aprinsă într-un colț al biroului, aduce un pahar cu apă, biscuiți. Înainte de a ieşi pe uşă – pe care nu o va închide – îl priveşte din nou cu atenție pe Thomas. Ce vede ea oare?

În camera ei, ea rămâne trează toată noaptea.

Thomas se trezeşte în zori. Când Denys vine să afle cum se simte, el îi mărturiseşte că este obosit, dar calm. Micul dejun nu

îl atrage. Joan se odihneşte.

Ca să-şi revină din amorţeală îşi impune să se plimbe prin Hyde-Park. Cerul este cenuşiu, bate vântul. Când se întoarce, Denys este cu un pacient. După dejun, soseşte Rosamond Lehmann. Tristeţea ei îl emoţionează pe Thomas. Lui i-au plăcut cărţile ei şi îi spune acest lucru; această afirmaţie îi smulge un surâs.

„Un proces „economic" deghizat într-o luptă pentru Credinţă, nu mi-am revenit după această experienţă înfiorătoare, suspină Thomas.

– Nici după ultimele clipe, subliniază Denys.

– Nu mi-am revenit după această existenţă. Am o repulsie faţă de Bisericile dogmatice, avide de bunuri materiale. V-am mai spus. Acum ştiu şi care este explicaţia. De altfel, nu cred că greşesc: sunt ipocrite şi abuzive; provoacă scandaluri, revolte. Detest manevrele politice, tacticile politicienilor, cele ale guvernanţilor plini de ambiţii. Nu ştiu cum să mă vindec, căci, la drept vorbind, m-au costat viaţa.

„Ceea ce văd în mediile responsabile din epoca mea, este exact ce se petrecea atunci cu guvernanţii spanioli. Oamenii nu s-au schimbat.

– Reacţionaţi prea puternic faţă de lucrurile care nu vă privesc.

– Ba mă privesc! Mă privesc enorm de mult. Credeţi că un nefericit de război bacteriologic nu v-ar privi? În ce mâini se află firele acestei ameninţări? În mâinile celor puternici, pe care i-am cunoscut bine. Acum nu îi mai interesează aurul ci banii. Obiectul este singura transformare pe care o văd.

– V-aţi „certat" cu întreaga omenire?

– Nu. Mă revolt pentru a o face să fie înţeleaptă. Civilizaţia nu constă în găsirea celor mai bune mijloace de ucidere. În lupta contra indienilor aveam platoşe, archebuze şi cai. Şi îl aveam şi pe Dumnezeul nostru, dar pentru că l-am uitat am devenit nişte barbari. Cucerirea Lumii Noi este plină de atrocităţi care nu onorează Lumea Veche.

– Vorbiți puțin de Dumnezeu.

– Sunt servitorul lui. Îl respect profund. Este un Principiu. Nu un prieten. Mă limitez la treburile pământești. Nu îi povestesc despre secetă, epidemii, mortalitate: El le vede. Ca să atenuez suferințele inutile din Castilia, din Lumea Nouă, trebuia să folosesc propriile mele mijloace.

– Nu v-ați rugat Lui în timpul încarcerării, în clipa supliciului?

– Să nu mai vorbim despre asta. Realitatea nu se află dincolo de zei?

– Ați clarificat problemele care vă preocupau?

– Da!"

Mai târziu, în salon, Thomas nu pare complet destins.

„Suntem fericiți, Joan și eu, spune Denys, că ați parcurs o astfel de retrospectivă și că întrevedeți un sfârșit. Ați încheiat o etapă. Orice formă va îmbrăca studiul dumneavoastră de acum înainte, el se va baza pe o desăvârșire completă, totală. Și pe o experiență pe care o puteți continua oricât de mult considerați că este necesar. Nu v-ați mulțumit cu fragmente. „Reîntregindu-vă" veți regăsi forțele esențiale.

– Ce nu este în regulă? Întreabă Joan uitându-se cercetător la Thomas. Vă propun să cinăm în oraș. Nu trebuie să rămâneți în Spania. Eliberat de aceste nenumărate poveri, prezentul vă așteaptă. Energii noi se înfiripă. Trebuie să depășiți acest trecut.

– Ultima imagine din viața mea precedentă, ultimul mesaj transmis simțurilor mele și spiritului meu, acelui om care părăsea pământul, a fost indiferența. Nu numai că acei ochi erau lipsiți de orice fel de simpatie, ei păreau apariția durerii mele ca să se distreze. Numai suferința mea îi făcea să prindă viață și se delectau cu grozăvia clipei.

„Am rămas atât de adânc marcat de acest lucru, încât nu suport privirile inexpresive. Îmi controlez cu greu repulsia în fața acestor priviri „goale". Rana mea de acum trei sute de ani nu s-a vindecat. Și rămâne aceeași întrebare dureroasă: cine sunt oamenii? Nu am trudit decât pentru niște dușmani în timp ce religia mea și intuiția îmi vorbeau despre fraternitate? Unde este

ea? Există ea oare? Nu am văzut-o de prea multe ori...

– Thomas, spune Joan cu blândețe, veți găsi răspuns și la această întrebare. Nu este suficient că ați înfăptuit ceea ce ați considerat că este bine?

– Dar prietenia.... afecțiunea, dragostea, frumusețea sentimentelor; vorbim atât de mult despre ele, pretindem în mod imperios să le avem, scriem versuri despre ele, le înălțăm monumente, le considerăm ca fiind o datorie... Dar în practică?.... totul este pustiu, gol...

– Să nu exagerăm. Nu generalizați.... Și noi suntem niște prieteni „goi"?

– Scuzați-mă, spune Thomas. Mă port ca un imbecil. Acea imagine a mulțimii mă îmbolnăvește. Este nedrept. Dar și aceste lucruri se vor calma. Pentru că am aflat care este cauza acestei frământări.

....."Există iubirea pe care o dăruiești și cea în care speri, spusese odată Denys în cursul unei discuții. Thomas suferă profund din cauza vechii lui stupefacții.

Într-o dimineață, Denys acceptă o schimbare de nivel pentru el însuși, iar Thomas devine „observator – însoțitor". Cu emoție, el aplică metoda pe care a simțit-o personal de zeci de ori. Doctorul Kelsey i-a acordat o atenție neobosită, o asistență în același timp detașată și subtilă, a fost de o probitate absolută și de o abnegație totală. Inversarea rolurilor îi va îmbogăți experiența. Thomas face tot ce poate și învață enorm. El cunoaște acea oboseală de la sfârșitul „sesiunii", tensiunea provocată de dificultatea presimțită și apoi apărută, pe care nu știi cum s-o abordezi.

El simte prietenia lui într-un mod deosebit și profund, cercetătorul și observatorul îndreptându-se împreună spre adevăr, neacceptând decât adevărul. El trece prin momente de epuizare, tăcere, de nemișcare, de împotrivire.

„Sunt fascinat, spune Thomas. Este mai uluitor decât credeam. Acest aspect complementar al cercetării îmi permite să

înțeleg mai bine demersul meu. Mulțumesc. Mă ajutați foarte mult. Constat că este imposibil să-l sugestionezi pe subiect. Am trecut prin asta în felul meu.

„Să nu poți să-l sugestionezi atunci când ești asistent și să rămâi la nivelul obișnuit de conștiință, acest lucru îmi întărește convingerea că totul este real. Nu este posibil să „trișezi". Și, observându-l pe Denys, care este, ținând seama de experiența sa, subiectul cel mai avizat dar și cel mai redutabil, trag concluzia că tot ce ne redă această memorie este autentic.

„Este de la sine înțeles că amândoi suntem de acord să scoatem la suprafață eventualele falsuri. Fără îndoială, sinceritatea cercetării nu este „dovedită" decât prin experimentare și prin confirmare personală. Lucru care este în cele din urmă în conformitate cu logica „clasică".....

„Ce părere mai aveți despre acea mulțime cu privirea goală? întreabă Joan, când se duc împreună la cumpărături.

– Situația este neschimbată.

– Vă este teamă?

– Nu. Ceva îmi spune că voi găsi remediul potrivit. Poate că voi avea nevoie de timp.

– Și eu cred la fel, subliniază Joan. Dar această problemă o veți clarifica singur. Nu mai aveți nevoie de noi acum. În orice caz, nu atât de mult ca înainte. Noi rămânem la fel de sensibili la tot ce vă privește, desigur, la ceea ce sunteți.

– Voi învăța, reflectând, ce nu am putut să înțeleg în atmosfera violentă pentru mine a execuției: libertatea nu trebuie s-o așteptăm. Dar cum să-mi reprim reflexul în fața anumitor atitudini asociate, în mod instantaneu, cu singurătatea înfiorătoare care m-a înfrânt atunci, acolo?

– Îi mai urâți pe acei oameni?

– Absolut deloc. Dar îi evit pe cei care seamănă cu ei, pentru că știu că ei fac rău. Uneori mă revolt, pentru că mă indignează. Nu voi accepta niciodată lipsa fraternității. Nici egoismul. Nici vidul....

– Thomas, aveți atitudini constante: apropiere, prietenie,

suflet.

– Nu spuneați că valorile sufletești sunt singurele valori eterne?

– Așa am învățat.

– Joan, spuneți-mi cum să rup resortul acestui reflex?

– Nu fugind de el, nu gândindu-vă prea mult la el. Indivizii sunt ca niște receptacule. Paharul este mai mult sau mai puțin plin.... nivelul ca și calitatea sunt inegale. Asta depinde de atât de multe elemente.... veți înțelege această complexitate, veți depăși momentul „morții". Veți accepta că pentru alții era un eveniment oarecare. Acești alții, care nu știau că ei reprezentau familia dumneavoastră.

„Apoi, într-o zi, nu o să vă mai pese dacă ființa sau dacă ochii sunt goi. Îi veți uita. Și voi înșivă veți fi liber.

– Pacea?

– Libertatea."

Munca cu Denys, care își schimbă nivelul de conștiință, continuă. Thomas dobândește tehnică și siguranță. Nu obosește, nu se plictisește. Și în această situație este un elev silitor. Studiază.

„Să nu vă schimbați niciodată nivelul de conștiință când sunteți singur. Este adevărat că *puteți* să faceți acest lucru. Dar nimeni nu știe niciodată cu ce forțe se poate întâlni. Ele pot fi negative. Nimeni nu știe dacă va fi capabil să le stăpânească singur. Să vă amintiți acest lucru când veți fi în Franța. Ați văzut-o pe Joan plângând – pe ea care este atât de puternică – copleșită de teama prietenei ei Patricia, care cerea ajutor în fața morții la ceremonialul de înmormântare; ați încercat, împreună cu mine, să o liniștiți pe Joan care primea cu multă forță această teamă transmisă de percepțiile ei superioare. Dacă Joan suportă atât de greu o atmosferă de depresie, înainte de a putea să răspundă, imaginați-vă prin ce ar trebui să trecem noi, dacă am întâlni o astfel de suferință. Poate că, simțindu-ne neputincioși, vom încerca să ne sinucidem; sau să facem o altă bazaconie.

– Vă voi asculta, Denys. Nu sunt atât de nebun încât să mă

cred mai „abil" decât Joan. Aveți experiență și voi face cum mă sfătuiți".

Dar, după-amiază, fiecare fiind ocupat cu problemele sale, Thomas, în timp ce citește o biografie a lui Wellington, este cuprins de somnolență. Ca și într-o altă seară dificilă pentru el, imagini colorate se perindă prin fața ochiului său interior. Apoi se instalează un mare calm. În decembrie, se înnoptează devreme, este abia ora cinci și jumătate. Trupul îi este destins, spiritul liniștit. Thomas simte atât de puternic prezența cuiva încât închide ochii, dar nimeni nu a intrat în camera în care nu pătrunde decât lumina din stradă. Se duce să-l caute pe Denys, dar nu îl deranjează, pentru că ușa închisă de la biroul său îi indică faptul că lucrează.

Thomas se întinde și închide ochii. Atunci, așa cum l-a văzut pe paj, cum a văzut boschetul, pădurea Preotului Soarelui, piața din Spania, el o zărește pe Miguelle. Așa cum era când avea douăzeci și cinci de ani, ea vine spre el, îl privește și îi surâde.

În pieptul lui Thomas se rupe un dig și bucuria năvălește în valuri mari, tivite cu spumă, de nestăpânit, care se prefac în lacrimi sărate pe obrajii săi. Toată ființa îi este cuprinsă de bucurie, în timp ce gândește: „Ce mai faci?"

Denys bate la ușă și intră.

„M-ați chemat?

– Da, Miguelle este aici, articulează Thomas cu greutate. Emoția îl amuțește.

– Vreți să rămân?

– Trebuie să fiți... lângă mine.... ca să fiu sigur.... ca să fiu sigur.

Emoționat, răvășit, pradă bucuriei și îndoielii, Thomas nu poate să mențină mult timp intensitatea care îi permite să o întâlnească. Se întristează. Sentimentele contrare provoacă un „bruiaj". Denys îl liniștește.

„Spuneți-i să revină", îi sugerează el.

Thomas se concentrează și se gândește cu intensitate: „Tre-

buie să te întorci... te vei întoarce?" După câteva minute întrebarea se estompează în timp ce răspunsul este formulat limpede: „Mă voi întoarce".

„O voi revedea, şopteşte Thomas.

– A spus când? Insistă Denys, pentru care aceste lucruri nu sunt supranaturale, nici total neobişnuite.

– Nu ştiu.... Chiar dacă s-a întâmplat doar o singură dată...

– Vor mai fi şi alte dăţi.

– Chiar dacă n-ar fi decât o dată.... sunt fericit".

Pentru Joan toate aceste lucruri sunt normale. Nu se întâmplă întotdeauna, nu se întâmplă oricui să întâlnească o persoană iubită care a murit. Dar fenomenul este destul de frecvent, pentru că unii savanţi, cum ar fi Camille Flammarion[1], să adune foarte multe mărturii deja din 1920. Dacă am putea să vorbim despre aceste lucruri, fără să fim consideraţi debili mintali, fără îndoială că mărturiile de acest gen ar fi mult mai multe.

Dar pentru Thomas este un eveniment.

Este fericit, este adevărat, viaţa continuă.

În decursul celor trei zile pe care le va mai petrece la Londra, Thomas lucrează împreună cu Denys, ca observator, dar şi ca cercetător pentru a reveni asupra faptelor care aparţin personajului spaniol. Reface, în mod involuntar, o experienţă de călătorie în afara corpului până în India. Nu o respinge, dar nu insistă asupra ei, căci îi va fi imposibil să o verifice.

Miguelle nu se întoarce.

A sosit şi ziua plecării în Franţa.

„Nu voi uita niciodată ce vă datorez, nici ce m-aţi învăţat. Le voi lua cu mine când voi trece de pe tărâmul nostru în Ţara de Dincolo. Şi dacă reîncarnându-mă din nou „aş uita", tot ne vom întâlni, în oricare dintre cele două lumi aţi trăi".

---

[1] Camille Flammarion (1842-1925) astronom şi filozof francez.

Între timp

Sărbătorile de Crăciun trec, cu cortegiul lor de zgomote şi gastronomie, fără ca Georges şi Thomas să le acorde prea mare importanţă.

În serile de 24 şi 31 decembrie, veghează împreună. Ascultă muzică, discută despre artă, politică.... despre societăţile care se dezvoltă rău, despre cele care mor urât... Mohenjo-Daro, Ninive, Teba, Roma....

„În cele din urmă, de care dintre fiinţele anterioare te simţi mai legat?

– Toţi se contopesc cu mine.

– Pe care îl preferi?

– Pe Preotul Soarelui.

– Pe care dintre ei îl înţelegi cel mai bine?

– Pe pajul italian.

– Pe cine nu iubeşti?

– Pe fetiţa care a murit la doisprezece ani. Dar nu o reneg.

– Care este cea mai puternică amprentă?

– Cea a Preotului Soarelui. Dar toate sunt puternice pentru că toate aveau un motiv să iasă la suprafaţă.

– Şi personajul spaniol?

– Mă interesează, pentru că este posibil să-i găsesc urma istorică. Simt foarte puternic în mine durerea lui. Este singura rană pe care nu am vindecat-o.

– Nu a existat multă bucurie în vieţile anterioare?

– Ba da, foarte multă. Dar nu aveam timp ca să povestesc toate detaliile, cum nu am timp ca să analizeze ansamblul „materialului", cum spunea Schultz.

– Cine este?

– Un medic german care a pus la punct, prin 1923, un sis-

tem de destindere numit „Training Autogen". El a observat că bolnavii care se destindeau „vedeau" un număr de imagini, exotice uneori. Pe ele le-a numit „materialul" primit. Mă întreb dacă unele din aceste viziuni, catalogate ca fiind iluzii optice" sau stări de „pre-delir" nu erau pur şi simplu momente din viețile anterioare.

– Cum era Miguelle?

– Nu era tristă. Armonioasă. Strălucitoare.

– Ce a spus?

– Nu am înțeles nimic.

– Ce vei face în continuare?

– Voi aprofunda ce am învățat. Mă voi documenta.

– Toate acestea îți vor schimba viața?

– Ce întrebare! Bineînțeles. Este deja schimbată. Şi a ta.

Ei sunt „străini" în această lume. Şi totuşi, pentru că nu se mai luptă cu absurdul, ei se mişcă aici cu uşurință. Se instalează o stare de neutralitate; lucrurile inutile se şterg. Chiar şi Georges şi-a regăsit dimensiunea uitată. Acolo este un orizont fără sfârşit. Există alt suflu. Viața este esențială.

Thomas ar vrea să poată evoca acest domeniu uluitor deschis explorării. I-ar plăcea să propună unor oameni cu mintea deschisă o apropiere de omul care ar avea aceste daruri surprinzătoare. Pentru că Joan şi Denys Kelsey nu sunt singurele persoane care trebuie recunoscute, nici singurele persoane pe care le întâlneşte în cursul tratamentelor.

În timpul colocviilor, în timpul simpozioanelor, uneori, cineva vorbeşte despre teamă, nevroză, moarte. Apoi repede, se retrage, închizându-se în sine.

Thomas le schițează prietenilor jurnalişti un portret excitant al doctorului Kelsey şi al doamnei Joan Grant-Kelsey. Dar oamenii serioşi nu sunt la modă: aşa că articolele şi reportajele sunt amânate.

„Blestemata asta de manie care mă obligă să „comunic", să

vreau să transmit, să-i fac şi pe alţii să înţeleagă! Un obicei din viaţa din Spania, desigur. Dar nici tu nici eu nu interesăm pe nimeni!

– Nu vorbi aşa, sticlele goale se vor umple într-o zi. Destinul unei sticle nu este să rămână goală, ci să fie umplută. Nu ai terminat cu problema aceasta?

– Dacă oamenii ar vrea să înţeleagă că nu există moarte, temerea lor ar dispărea şi copiii lor ar fi mai pregătiţi pentru viaţă."

Tradiţiile de întâi ianuarie, pentru care lumea se pregăteşte cu o lună înainte, îl agasează pe Thomas. Cu siguranţă, lui nu îi place să trimită felicitări sau cadouri legate cu panglicuţe. El crede că a depăşit această perioadă a sărbătorilor fără complicaţii.

Miguelle, pe care a întrevăzut-o, rămâne Miguelle absenta. Este o cruzime.

Nu este suficient să ştim ce este moartea. Sau ce nu este.

Ea mai are un secret: cum o suportăm. Şi apoi, în această problemă delicată, trebuie să facem o deosebire între propria noastră moarte şi moartea celorlalţi. Pe care o tolerăm. Care este intolerabilă?

Dacă eşti atât de înţelept încât să le accepţi pe amândouă rămâne suferinţa din cauza despărţirii.

Eu, cel care mor, cum voi aştepta ceasul în care-mi voi îmbrăţişa copilul?

Eu, cel care rămân, cum voi aştepta clipa în care îmi voi reîntâlni prietenul?

„La aceste întrebări, se gândeşte Thomas, nu cred că există vreun răspuns."

În ianuarie 1974, el pleacă la Londra.

A patra călătorie – de la a patruzeci şi una zi la a patruzeci şi cincea zi – miercuri, 16 – duminică, 20 ianuarie 1974

„În virtutea esenței sale, omul care posedă spirit şi gândire, are o vocație naturală către Infinit".

Jean JAURÈS

„Altădată, în Egipt, povesteşte Joan, mama mea şi tatăl meu erau uniți de o dragoste profundă. Tata a părăsit primul acest pământ. Mama a aşteptat mai mulți ani înainte de a i se permite să-l întâlnească pe deplin. Dar noi ştiam, fratele meu şi cu mine, că în fiecare noapte, în timpul somnului, sufletul ei se ducea să întâlnească sufletul tatălui meu, în timp ce corpul ei se odihnea. Şi uneori, dimineața, o vedeam îndreptându-se spre noi strălucind de fericire şi lumină şi atunci înțelegeam ce mult s-au iubit".

Extraordinarul şi obişnuitul s-au întrepătruns atât de mult încât Thomas a încetat să mai împartă universul în două. În ceea ce este vizibil, invizibilul apare ca o promisiune şi poate fi studiat. Dar, bineînțeles, trebuie să fii atent şi extrem de critic. Să crezi în anchetele pe care le faci asupra anumitor stări ale ființei nu înseamnă să crezi în naivități.

„Păreți mult mai sigur pe voi înşivă, remarcă Denys, în timp ce amândoi se plimbă pe aleile familiare din Hyde – Park.

– Este adevărat. Sunt liniştit acum după ce am aflat atâtea despre viață, despre mine însumi, despre ceilalți. Mă simt mai

bogat pentru că am înțeles. Așa că am putut să-l „iert" pe tatăl meu pentru că a acordat atâta timp politicii, campaniilor partidului său, dogmelor religiei sale, mai mult decât soției și fiului său. Îl vedeam dedicându-se unor pasiuni și unor practici din cauza cărora eu suferisem deja atât de mult! Deosebirile dintre noi s-au accentuat. Un om care nu a avut o experiență concretă a josniciilor și pericolelor care fac ravagii în acest labirint, nu ar fi reacționat în acest fel. Altul decât mine, moștenitorul unor acumulări diferite, ar fi considerat această pasiune ca o înclinație spre rugby, spre extinderea unei întreprinderi, spre explorarea Amazoniei.

„În consecință, nu era atât de „vinovat" pe cât părea. În ceea ce mă privește, am și eu o parte de „vină" în această situație dificilă. Priveam prejudiciul din punct de vedere unilateral. De fapt, cum nu exista așa ceva, antagonismul a dispărut. A fost înlocuit de calm, de seninătate. Mă apropii de un adevăr care ne este comun și mă simt bine în pielea mea.

– Mai suferiți din cauza acelei mulțimi lipsite de căldură omenească?

– Mai puțin. Dar a rămas o vulnerabilitate, destul de mare încă. Cum puteau ei, Denys, să rămână atât de impasibili? Ca psihiatru, cum vă explicați acest lucru?

– Să nu mai vorbim despre psihologia mulțimilor. Să vorbim despre dumneavoastră, pentru că asta este important. Ați suferit mult timp, în moduri greu de exprimat. Poate că – și este ceva normal – v-ați pierdut luciditatea: cereați de la oameni ceva ce ei *nu puteau* să aibă.

„Din punct de vedere statistic, în această mulțime, cel puțin o persoană ar fi trebuit să vă ureze curaj. Dar nu ați luat în calcul probabilitatea. Erați singur, este adevărat. Erați prea îndurerat ca să vă așteptați la așa ceva. Totuși vice-regele....

– Un adversar. Eu speram un prieten!

„Știu, ritmul este altul, cântecul este același.

„Această continuitate a caracterului său mă impresionează.

„Am pus la un loc elementele disparate care mă sfâșiau într-un fel. Sunt conciliabile. Ele mă explică și mă unifică.

„Ele reprezintă mai mult decât o „colecție intelectuală" care ar satisface, în mod superficial, vanitatea unui om care se crede mai „dotat" decât media. Vă mărturisesc cu bucurie că ele mi-au purificat structurile profunde și le-a modificat ca sănătate, forță și curaj. Și aceasta este garanția unei realități.

„Nu m-am adresat Joanei și dumneavoastră ca un „bolnav". Eram rănit și m-ați vindecat.

– Nu noi v-am „vindecat"; noi v-am asistat și dumneavoastră ați făcut restul.

Refuz să accept, Denys, aceste nuanțe care mă deranjează. Să privim lucrurile mai simplu: nu m-au vindecat nici copacii din Hyde-Park, nici sosul cu mentă, nici autobuzele din Londra. Fără voi amândoi, nu aș fi reușit. Este adevărat că fără noi, elevii, pacienții, nici voi nu ați fi avut un câmp de acțiune. Dar să nu îmi povestiți că acest câmp de acțiune s-a defrișat singur!"

Denys surâde.

Ei reiau munca de investigație. Într-un mod comod pentru că Thomas locuiește din nou la ei. Joan este bolnavă. Thomas o vede puțin.

Vineri, spaima îl paralizează. Chiar de când se trezește, după o noapte de coșmar, ea își întinde tentaculele. Ce s-a mai întâmplat? Consultat, Denys îl întreabă pe Thomas dacă vrea să-și trateze această dispoziție prin schimbarea de nivel. Să existe oare o cauză serioasă?

„Mă testați, Denys.

– Poate. Ce vreți să facem?

– Nu este vorba de nicio viață precedentă pentru moment. Situația mea este limpede. Atât timp cât un instinct imperativ mă obliga să cercetez ca să văd lucrurile limpede, m-am supus. Dar nu instinctul dorește ceva astăzi. De unde această spaimă?

– Dacă nu are vreo motivație în voi înșivă, se va îndepărta.

– Nu vă iluzionați că vă aflați într-o stare de imobilitate, spune Joan. Seninătatea nu înseamnă absența furtunilor din jurul vostru, ea vă dă forța, energia pe care le căutați.

– Întotdeauna suferim?

– Dacă nu întotdeauna, măcar de multe ori. Apar noi situații: un cancer, de exemplu. Izbucnește un război. Dragostea este în pericol.... Să trăiești nu înseamnă oare să treci prin multe „încercări"?

– Nu înseamnă să ajungi la acea stare de „bucurie inalterabilă"?

– Ba da, din punct de vedere metafizic. Drumul este trasat: traversați și depășiți „fizicul". Acum puteți mult mai ușor: nu simțiți că spațiul și timpul sunt nelimitate?"

Toți trei știu că despărțindu-se acum, ei nu se vor mai revedea atât de des pe cât ar dori. Joan și Denys sunt așteptați în Statele Unite ca să se ocupe de acei bolnavi pe care medicina tradițională nu îi poate ajuta. Nici lui Thomas, obligațiile profesionale nu îi vor permite să lipsească în semestrul următor, sunt lucruri care nu suportă nicio amânare.

Pentru toți trei este o despărțire diferită de celelalte.

S-a întors o pagină?

Între timp

Distanțele nu întrerup o astfel de prietenie.
Nici moartea....

Setea de cunoaștere a Bătrânului Erudit a sporind-o pe a sa. Thomas nu se limitează la binefacerile experienței sale, nici la concluziile personale. Neobosit, el caută documente care să adauge alte fapte la cele scoase în evidență de terapeutica soților Kelsey și care să le confirme. Și gândește: fie că fac parte din sisteme „materialiste" sau „spiritualiste", cercetători aparținând unor domenii diferite observă manifestările unei conștiințe superioare omului. Și ei își pun întrebări despre esența Vieții.

Din aceste lucrări paralele, un lucru iese în evidență: Viața depășește limitele și caracteristicile clasice. Ea nu se limitează la mișcarea și pulsațiile unui trup....

„Spiritul nu se opune materiei, el o alcătuiește, îi este un fel de înveliș", afirmă gnostici de la Princeton. Și aici și dincolo, există elemente precise care atestă calitatea ființei și numai învelișul ei aparent moare. În laboratoarele din țările din Est, studiile asupra unei conștiințe-energie care dă viață formei fizice sunt foarte avansate: de exemplu cele ale Domnului Rejdak din Praga. În timp ce la o universitate din Virginia, „profesorul de psihiatrie", Doctorul Stevenson, examinează de douăzeci de ani copii care își povestesc în detaliu viața lor anterioară.

– Înțelegi ce înseamnă aceasta, Georges? O convergență, care prin ea însăși „demonstrează" supraviețuirea. Platon, Pitagora, Swedenborg, Schopenhauer, Kant... sunt „confirmați" de rapoartele acestor savanți. Dacă n-ar fi fost decât unul..... Dar sunt sute acum, controlate electronic.... Georges, este evident că Miguelle trăiește. Și toată munca noastră s-a desfășurat în ca-

drul unei realități.

– Totuși, uneori, mi se întâmplă să tresar, spune Georges, când mă gândesc că toate aceste recunoașteri anterioare sunt incredibile. Imposibile.

– Nu știu ce este imposibil. Este un cuvânt de care nu mai îndrăznesc să mă folosesc. Soția mea a murit atât de tânără și nu credeam că este posibilă o astfel de nefericire. Eram sigur că nu voi supraviețui: și iată acum sunt capabil să trăiesc în mai multe câmpuri de forțe. Ceea ce credeam că este imposibil de cunoscut, acum cunosc. Ceea ce credeam că este irealizabil – explorarea unei conștiințe supraviețuitoare – acum înaintez pas cu pas în direcția explorării ei.

„Aceste două ființe care coabitează în mine, efemerul și permanentul, ale căror visuri se războiau între ele, considerate ca fiind dușmani neîmpăcați, acum se unesc și se ajută între ele.

„Exceptând acele fortărețe de rea credință, totul, în mod obiectiv, este accesibil.

„Omului i se propune în mod repetat să se depășească. Omului i se propune în mod repetat să cunoască. Totuși, el *nu vrea* acest lucru. Are nevoie de o apocalipsă ca să-și regăsească acele posibilități uitate, dimensiunea sa exactă. Religiile, filozofiile, magia sunt deseori niște refugii. Fricoșii își găsesc aici un refugiu pentru că le este teamă de schimbare. Adepți ai tradiției sacre, care este o regulă a trecutului, ei pot să condamne viitorul și să omoare prezentul.

– Să rămână fără conținut?

– Da, Georges... Oricine poate să facă ceea ce am făcut eu.

„Îmi deschid porțile către neprevăzut" a spus el.

„Neprevăzutul" din septembrie 1975 îl ia pe nepregătite.

Doi prieteni, pentru care un sejur la Londra este un vis irealizabil din cauza șomajului, se aflau într-o stare accentuată de depresie. Ei au auzit vorbindu-se despre succesele obținute prin metoda terapeutică a soților Kelsey. Dar ei nu au nici mijloacele, nici timpul necesar efectuării unei psihanalize. Și de altfel, nici nu vor așa ceva: în jurul lor unii bat pasul pe loc de șase sau un-

sprezece ani.

Ei au nevoie de un ajutor imediat.

Thomas, văzând că au gânduri suicidale, vrea să pună în practică ceea ce a trăit el însuşi şi ceea ce a învăţat. Se hotărăşte să facă acest lucru constrâns de împrejurări. Este foarte conştient că îi lipseşte practica, că nu are o formaţie medicală care, aşa crede el, i-ar fi fost de mare ajutor.

După câteva săptămâni, „metoda" folosită strict după modelul lui Denys, duce la ameliorări nete. În iunie 1976, una din cele două persoane, împăcată cu ea însăşi şi adaptându-se circumstanţelor exterioare, se va înscrie la un curs de reconversie profesională; va lua cu bine examenele şi nu va mai avea stări de depresie. Cealaltă, după ce şi-a clarificat în cele câteva săptămâni de cercetare o situaţie emoţională încordată cu soţul ei, s-a liniştit de mult timp.

Cauza „anterioară" cerea să fie auzită, acceptată, gândită. Recunoscându-i-se în sfârşit locul, această parte a individului, încătuşată până atunci, s-a destins pentru că acum poate să se exprime. Cercetătorul lucrează asupra dificultăţilor ale căror rădăcini profunde le vede şi care se situează dincolo de concedieri nedrepte sau de o copilărie traumatizantă.....

„Te oboseşti prea mult acceptând aceste ore de investigaţie după munca ta zilnică, spune Georges.

– Poate. Dar rezultatul este extraordinar; amândoi se simt mai bine; s-au regăsit pe ei înşişi; puterea şi surâsul le-au revenit."

Anumite nevroze şi unele tulburări psihologice s-ar vindeca dacă, încetând de a mai contesta oamenilor dimensiunea lor uitată şi mărturiile pe care le depun, ceea ce numim noi ştiinţă ar vrea să fie pur şi simplu obiectivă.

„Îi vei mai revedea pe Joan şi pe Denys? Crezi că o vei revedea pe Miguelle? îl întreabă Georges într-o seară din 1977.

– Lunile trec şi nimic din ceea ce am învăţat nu s-a estompat şi nici nu şi-a pierdut din importanţă. Dimpotrivă. Despărţirea este doar un interval, un răgaz. Da, sunt sigur că îi voi revedea. În această lume sau în cealaltă.

– Eşti sigur?
– Absolut sigur.

Valpuiseaux, 5 decembrie 1977.

POSTFAȚĂ

Despre povestea lui T. Orville

De Rémy CHAUVIN
Profesor la Sorbona

Povestea adevărată a lui Orville, pe care Isola Pisani ne-o relatează cu multă măiestrie, ne dă prilejul să reflectăm la sensul terapeuticilor prin regresie. Ele se practică pe scară largă, dar nu sunt încă prea bine cunoscute; aș putea să spun același lucru despre tot ce se petrece în interiorul nostru, de acest spațiu interior care așteaptă un nou Cristofor Columb și a cărui explorare este poate mai importantă și mai urgentă decât cea a tainelor atomului. Dar știința noastră occidentală s-a îndepărtat de atât de multă vreme de aceste lucruri încât va fi nevoie de multe eforturi ca să ne schimbăm punctul de vedere....

Redusă la esențial, tema cărții se referă la o terapeutică prin conștientizarea vieților anterioare de către subiect. Când acesta și-a conștientizat din plin inhibițiile, ura sau furia din existențele anterioare și când s-a eliberat de ele, tulburările patologice pe care le prezintă în viața actuală au dispărut imediat. Să nu uităm că, deși lucrurile acestea nu sunt prea clar exprimate, aceste tulburări au rezistat la toate celelalte terapeutici.

În acest caz, pentru omul de știință imparțial care nu se oprește în fața unei idei doar sub pretextul că nu este obișnuit cu ea, se pun două probleme: problema reîncarnării și a vieților anterioare și îndrăzneala extremă care constă în încercarea vindecării vieților anterioare pentru redobândirea sănătății în viața actuală.

Cât despre reîncarnare, în această țară mulți cred că toate acestea sunt scorneli mai mult sau mai puțin spiritiste sau mituri

orientale care nu au nicio şansă să se adapteze la noi. În general, este ignorată munca de pionierat a lui Ian Stevenson pentru că, din nefericire, niciuna din lucrările sale nu a fost tradusă în franceză. Stevenson este un profesor de psihiatrie de la universitatea din Virginia care, cu o încăpăţânare extraordinară şi un curaj fără egal şi-a dedicat întreaga carieră explorării acestor posibilităţi de reîncarnare. Era sau nu posibil să găsească vreo dovadă oarecare sau cel puţin o presupunere raţională despre vieţile anterioare prin metodele obişnuite ale ştiinţei?

Vă imaginaţi scandalul care s-a iscat atunci când proiectele lui Stevenson au fost cunoscute. A fost acuzat de mii de erezii, în special de faptul că ne întoarce în întunecimea unui nou Ev Mediu, închipuindu-şi o transmigrare a sufletelor, ca şi când omul ar avea un suflet etc. La început nu a reuşit să se facă deloc auzit; abia în ultima vreme adevăratul sens al proiectului său a apărut mai limpede: nu vroia să facă presupuneri metafizice, el dorea să facă o cercetare obişnuită, chiar banală, am putea spune.

Anumite persoane pretind că îşi amintesc de unele vieţi anterioare: putem verifica dacă aceste amintiri corespund unor lucruri reale?

Şi putem exclude ipoteza ca ele să fi obţinut aceste informaţii pe altă cale decât cea a amintirilor dintr-o viaţă anterioară?

Întrebările care se pun sunt în mod evident foarte dificile, dar trebuie să observ că ele exclud discuţiile metafizice despre suflet şi peregrinările sale: este vorba doar de fapte observabile.

Chiar de la început, Stevenson a ales un drum plin de înţelepciune, acela de a se adresa exclusiv copiilor: este totuşi mult mai uşor să izolezi sursele de informare de care a putut să dispună un copil, decât să faci acelaşi lucru pentru un adult. Ancheta lui s-a desfăşurat la început în Extremul Orient, pentru că atmosfera este mai favorabilă: având în vedere că aici toţi cred în reîncarnare este mai firesc să vorbeşti despre ea. Apoi şi-a extins ancheta în Occident şi aici cazurile despre o pretinsă reîncarnare sunt mult mai frecvente decât am îndrăzni să sperăm, dar persoanele care cred păstrează în general o tăcere desăvârşi-

tă.

Nu este cazul să analizez aici cercetările lui Stevenson care sunt cuprinse în cărți voluminoase: este mai bine să relatez concluziile esențiale: este posibil să găsim copii care, cu o precizie stupefiantă, relatează, la o vârstă fragedă, fapte extrem de precise dintr-o existență anterioară, cu numele locurilor, persoanelor, în fine, cu toate elementele care ne permit să verificăm spusele lor. Și într-adevăr, au fost verificate. Fiindcă este vorba deseori de zone foarte îndepărtate de familia copilului, este imposibil să presupunem că există o sursă exterioară de informații, sau atunci ar trebui să admitem că există o totală telepatie între spiritul copilului și spiritul persoanelor care l-au cunoscut pe adultul a cărui reîncarnare pretinde că este acel copil. Formal, telepatia nu poate fi exclusă cel puțin în unele cazuri, dar trebuie să observăm că fenomenele telepatice nu au, în general, acea claritate și precizie ca în aceste cazuri.

În plus, atunci când copilul anunță că a avut o moarte violentă în viața sa anterioară, găsim, în general, pe trupul lui semne din naștere, pe care părinții le cunosc foarte bine și care corespund perfect rănilor din „reîncarnarea precedentă": de exemplu o urmă roșie și circulară ar corespunde unui om care a murit prin strangulare. Găsim și abilități caracteristice. În reîncarnarea precedentă a avut aptitudini pentru țesut? Pe copilul în care se pare că trăiește acum nu îl interesează decât meseriile legate de țesătorie pentru care are o abilitate surprinzătoare.

În fine, și acum ne apropiem de subiectul Isolei Pisani, există unele fobii speciale: teama de anumite instrumente, cuțite sau arme de exemplu, (sau de apă în cazul unui reîncarnat care și-a găsit moartea prin înec) care se leagă cu o mare precizie de moartea unei persoane a cărei reîncarnare se crede a fi copilul.

Cred că toate aceste lucruri sunt extrem de ciudate și deși ezit să trag încă o concluzie, sunt convins de legitimitatea cercetărilor prietenului meu Stevenson și de interesul lor științific.

Împreună cu Isola Pisani mai facem un pas înainte. Durerile sfâșietoare (pumnalul pe care Orville simte că îl are înfipt în trupul său, deși examenul medical nu evidențiază nimic deose-

bit), temerile îngrozitoare nu provin oare dintr-o experiență trăită altădată, în alt trup? Și mijlocul de a scăpa de ele nu ar consta într-o vindecare a celuilalt trup sau mai curând al celuilalt spirit, care nu a putut să accepte, în cazul lui Orville, să-și ierte asasinul?

Este o întrebare fantastică și care depășește cu mult pe cele pe care un om de știință ar avea dreptul să le pună. Fie! Dar familia Kelsey care folosește această formă deosebită de regresie, are la activul ei vindecări spectaculoase, iar cazul Orville nu este unul izolat. Și dacă alte terapeutici bazate pe date mai tradiționale au eșuat în mod lamentabil și dacă numai terapeutica prin regresia în alte existențe își atinge scopul – ce concluzie ar trebui să tragem?

Omul de știință rămâne atunci perplex: nu se simte în totalitate autorizat să dea un răspuns. El se gândește cu simplitate, cu o nuanță de melancolie, că drumurile cunoașterii sunt cu siguranță nenumărate și că atunci când va muri va fi străbătut foarte puține dintre ele.....

Les Sources, ianuarie 1978